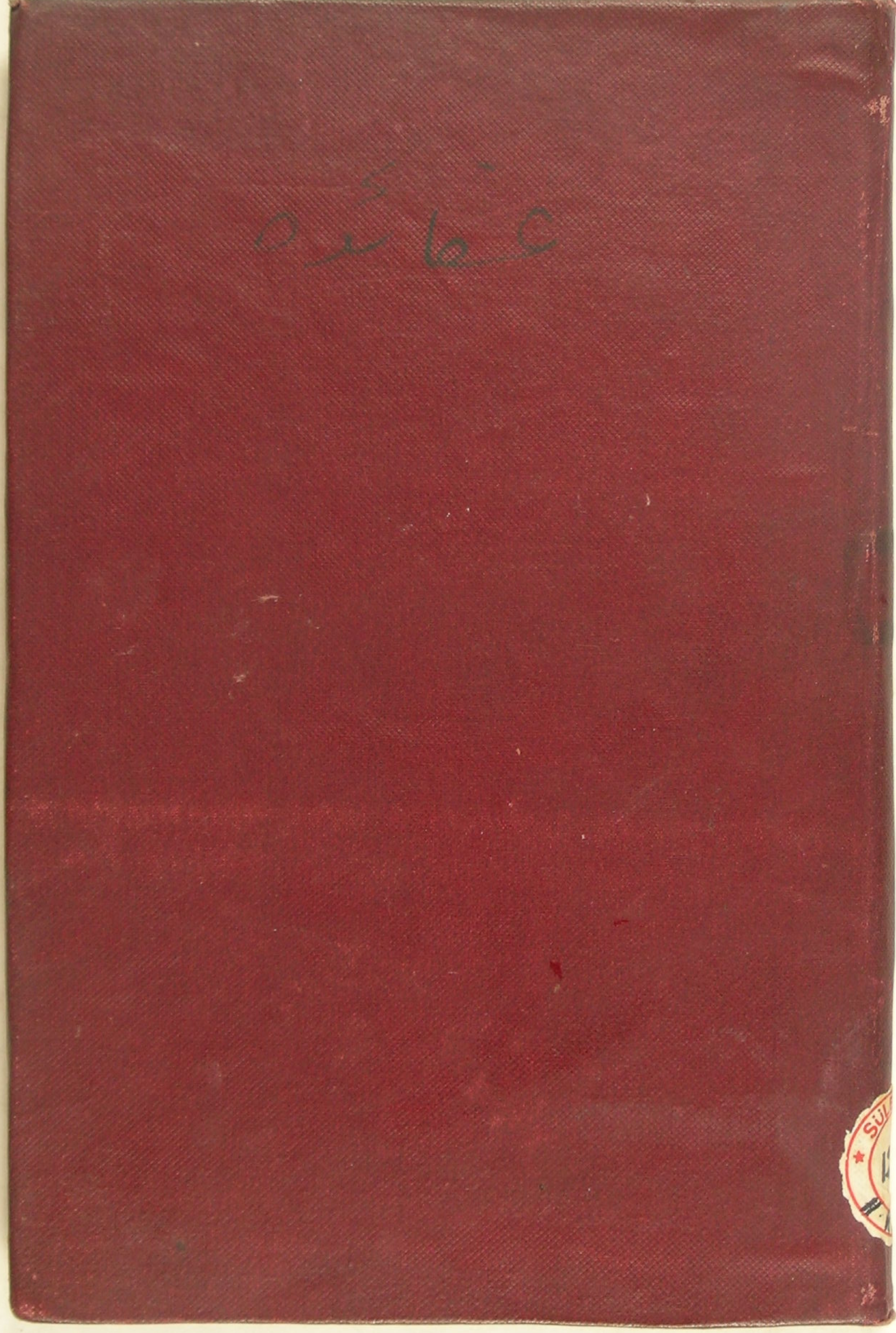

عقائد

ايضاح المرام
فی كشف الظلام

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على رسوله محمد المصطفى الامين وعلى آله وصحبه اجمعين

بعد ذا بو اوراقك منقشی الحاج عبد الله بن الحاج دستان مصطفى بو وجهله قلمجنبان بيان اولور كه تعريفدن مستغنی اولديغی اوزره بر وقتدنبرو وقتا كه فرق نصارادن پروتستانتلر * انجيل * وتورات * ناميله برطاقم كتابلر نشر واعلان ايتمكده بولنمشلر و بونلر هرنقدر منسوخ ومحرف اولدقلری عند المسلمين مواد معلومه دن ايسه ده ينه جابجا عوام وجهالدن بعضلرينك تشويش خاطرلرينه و بين الناس قال و قيله باعث اولدقلرندن بونلرك كنه وحقيقتلرينی بيان ودين نصارانك اساس و قواعدينی اعلان ضمننده بر رسالهٔ مختصره قلمه النمسی مناسب كورلمش بعدالا تمام ❊ ايضاح المرام فی كشف الظلام ❊ اسميله دخی بنام اولنمشدر * والله المستعان وعليه التكلان *

معلوم اوله كه الآن طوائف نصاری يدلرنده بولنوب

(اساس)

اساس دين اتخاذ ايلدكلری و (اناجيل) ار بعه تسميه ايدرك بين الناس نشر واعلان ايتمكده بولندقلری (درت) عدد كتابلر (قرأن عظيم الشانده) ذكر اولنان و (جبريل امين) واسطه سيله {عيسى عليه السلام} حضرتلرينه كوكدن نازل اولان اصل انجيل شريف دكلدر * زيرا بو كتابلری (حضرت عيسى) سمايه عروج ايتدكدنصكره درت نفر آدملر تاريخ وسيرديه رك تأليف ايتمشلردر كه برينك آدينه (متى) ديرلر على رواية النصارى بو آدم حواريوندن ايمش و (حضرت عيسى) نك احوال وشاننی وكيفيت ولادتنی بيلمكه راغب اولان بعض احباب ويارانك طلب والتماسلريله (حضرت عيسى) نك سمايه عروجندن بر روايتده * سكز * و بر روايتده * اون ايكی * سنه صكره بر كتاب تأليف ايليوب ابتداسنده يازديغی اوزره آدينی دخی (ميلاد عيسى) قومشدر كه حضرت عيسى نك ولادتنی مبين بر تاريخ ديمك اولديغی ظاهردر * وايكنجيسی (مرقس) ديدكلری كمسه اولوب على رواية النصارى بو آدم حضرت عيسى يی اصلا كورمه مش ولكن حواريون ايله كوريشوب انلردن ايشتديكی سوزلری وحكايه لری كذلك بعض احباب واصحابنك طلب والتماسلريله تاريخ عروجدن (يكرمی سكز) سنه قدر صكره بويله بر كتابه يازمش * اوچنجيسی دخی (لوقا) ديدكلری آدمدر كه بو دخی حضرت (عيسى) يی اصلا كورمه مش فقط على روايتهم حواريون ايله كوريشوب انلردن ايشيدوب اوكرنديكی اوزره (حضرت مسيحك) اوصاف وكلاملرينی كتابنك اولنده كندوسی دخی تحرير ايتديكی وجهله اسكندريه ده * ثاوفيلا * نامنده بر دوستنك طلب والتماسيله تاريخ عروجدن

اوتوز بر یاخود اوتوز ایکی سنه صکره یازوب بویله
بر تاریخ یازمش * وردد نجیسی (یوحنا) درکه بودخی
نصارانک کندی زعم وروایتلرنجه حواریوندن اوله‌رق
سابقا تحریر اولندیغی وجهله (حضرت مسیحک)
سمایه عروجندن بر روایتده * قرق بش * وروایة
اخراده * التمش بش * سنه صکره (حضرت عیسی)نك
احوال وشانی وسویلدیکی سوزلردن بعضیسنی بویله بر کتابه
یازمش (اشته) بونلرك ترجمهٔ حاللری نصارانك کندی
کنیسه تاریخلرنده بویله‌جه مسطوردرکه بو تقدیرجه
بو کتابلر اهل اسلامك ایمان وتصدیق ایلدکلری اصل
کلام الله اولان (انجیل) شریف اولمدقلری ظاهردر
(چونکه) اصل * انجیل * شریف دنیلان فی الحقیقه بر عدد
کتابدرکه حق تعالی حضرتلری طرفندن وحی ایله
(عیسی) علیه السلامه تنزیل قلنمش (وقرآن) عظیم الشانده
دخی انجیل دیو لفظ مفرد ایله ذکر بیورلمشدر یوقسه بویله
درت عدد انسان تألیفی تاریخلر اولمیوب صیغهٔ جمع ایله
اناجیل اربعه دیو وارد اولمامشدر * واندہ کلام الله اولدیغی
حیثیتله اختلاف وتناقض وتکاذب وتعارض دخی
یوقدر زیرا کتاب الهده بو مقوله شیلرك اولمسی
عقلا ونقلا صلا جائز ومتصوردکلدر * نتکیم (قرآن) کریم
حقنده جناب واجب الوجود {افلا یتدبرون القرآن
ولو کان من عند غیر الله لوجدوا فیه اختلافا کثیرا}
بیورمش وارباب دقته خفی اولمدیغی اوزره کویا بو آیت
کریمه کتب مذکوره‌یه تعریض صددنده نازل اولمشدر
(زیرا) کتب مرقومه‌ده برچوق اختلاف وتناقضلر

وتکاذب وتعارضلر موجود اولدیغی کونش کبی ظاهردر *
(وکذا) قرآن عظیم الشانده جناب (مسیح) صلب وقتل
اولنمدیغی {وما قتلوه وما صلبوه} نص جلیلی ایله اخبار
بیورلمشدر * حالبوکه تواریخ مذکوره‌ده آنك عکس
وخلافنه اوله‌رق صلب وقتل اولندیغی مصرحا یازلمش
اولمغله اکر بالفرض قرآن کریمده ذکر بیوریلان انجیلدن
اشبو اناجیل اربعه مراد اولسیدی اولوقت کتب الهیه
وکلمات ربانیه آره‌لرنده حاشا وکلا صراحة اختلاف
وتناقض بولنمق لازم کلوردی بو ایسه بر وجهله جائز
ومتصور اولمدیغی معلومدر

(وبر دخی) بو کتابلرده بر طاقم سوزلر وحکایه‌لر
یازلمشدرکه مرقوم مؤلفلر آنلری اصلا (حضرت عیسی)دن
ایشتمدکلری واول شیلردن بر طاقمی دخی کندوسی سمایه
عروج ایتدکدنصکره کتابه یازلدیغی هم بالنفس
بو کتابلردن آکلاشیلور * وهم نصاری کندولری دخی اقرار
ایدرلر (مثلا) حضرت (عیسی) دن محبوس ایکن نقل
وروایت ایتدکلری سوزلر وصلب وقتلنه دائر یازیلان
لاقردیلر کبی (پس) بو صورتده اول سوزلرنه وجهله
اصل انجیل شریفدن اوله بیلور ونصل آنلره کلام الله
دنیلور * انجیل شریفده اولان کلاملر ایسه الله تعالی
حضرتلری طرفندن (جبریل امین) واسطه‌سیله (عیسی)
علیه السلامه وحی وانزال بیورلمش اولان کلاملردر *
یوقسه کلام بشر دکلدر * وعلی کل حال اشبو اناجیل
اربعه دنیلان کتابلر اصل (انجیل) شریف اولمیوب تاریخ
وسیر نوعندن اوله‌رق اصلا اعتماده شایان اولمدقلرینی

امام قرطبی کتاب الاعلام فی بیان ما فی دین النصاری
من البدع والاوهام نام تألیفنده * وابن القیم الجوزیه هدایة
الحیاری فی اجوبة الیهود والنصاری آدلو کتابنده * وسعودی
حضرتلری تخجیل من حرف الانجیل نام کتابده * وطاش
کوپری احمد افندی وکاتب چلبی مرحوملر اسامیٔ
کتبلرنده علم الانجیل بحثلرنده یازمشلردر * تحقیق مراد
ایدنلر کتب مذکوره یه مراجعت بیوره‌لر

(واکر) سؤال اولنورسه که اصل انجیل شریف
قنده‌در * (جواب) مفقود وضایعدر * زیرا اکر
مفقود وضایع اولمسیدی لابد یا آنلر عندنده ویاخود بزم
قتمزده بولنمق لازم کلوردی * حالبوکه فریقین عندنده
موجود اولمدیغی معلوم ومجزوم اولدیغندن ماعدا
نصاری بالکلیه نزولنی بیله منکرلردر * نتکم آتیده بیان
اولنه‌جقدر * (واکر) دنیلورسه که نه وجهله ونه
زمانده ضایع اولدی * (جواب) بونده برقاچ احتمال
واردر * شویله که حضرت (عیسی) یی یهودیلر طوتوب
صلب وقتل ایلمك قصد ایتدکلرنده انجیل شریفی دخی
آلوب یا آتشه یاقدیلر * ویاخود پاره‌لیوب اضاعه واتلاف
قلدیلر * (حالبوکه) هنوز دخی انجیل شریف عالمه منتشر
اولمامش ودین وشریعتی دخی کرکی کبی قرار وتمکن
ایتمامش ایدی * (چونکه) عیسی علیه السلامك مجموع
مدت دعوتی ایکی بچق اوچ سنه قدر اولوب اصحاب
واتباعی دخی پك آز اولدیغندن ماعدا اکثریسی اوقیوب
یازمقدن بی بهره امی آدملر ایدی اشته بو سببلره نظرا متعدد
نسخه‌لری دخی بولنه‌میه‌جغی درکاردر * وبر دخی انجیل

(شر)

شریفك نزولی قریب العهد اولدیغندن وبلکه هنوز دخی
نزول ایتمکده بولندیغندن بو اثنالرده تدوین وتحریر
اولنمیوب یالکز حضرت عیسی‌نك حفظ وازبرنده اولمغله
ینه کندولریله برابرجه سمایه رفع بیورلمش اولمسیدخی
احتمال قریبدر * انجق مقدما یعنی تاریخ میلادك اوچ
یوز یکرمی بش سنه‌لری اثناسنده ابطال ایلدکلری انجیللر
ایله برابر آنیدخی ساخته وباطل ظن ایده‌رك نصاری
کندولری سهوا ترك وابطال ایلمش اولملریدخی احتمال
اقربدر * چونکه اول زمانلرده اشبو اناجیل اربعه‌دن
بشقه اوله‌رق وبعینها بونلر مثللو تألیف وتصنیفلری
حواریونه نسبت اولنه‌رق دها قرق اللی قدر انجیل اسمیله
مسما کتابلری اولدیغی وبعده حواریونه نسبت واسنادلرنده
شك وشبهه اولندیغندن ماعدا روایات مختلفه‌لری سبیله
عقاید ومذاهب خصوصنده بین النصاری اختلاف ونزاعه
باعث اولدقلرندن آتی الذکر * آریوسك * محاکمه‌سی اثنالرنده
آنلردن اشبو دردینی انتخاب ایله باقیلرینی بوسبتون ترك
وابطال وقرائت وکتابتلرینی منع وتحریم ایلدکلرینی
کنیسه تاریخلرنده یازمشلردر * حتی کتب مذکوره‌دن
بعضیلری ینه کوشه‌ده بوجاقده قالمش اولدیغندن
انکلیزلولردن بریسی آنلری مهما امکن بریره جمع وترجمه
ایلمش * وموجود اولمیانلرینك دخی یالکز اسملرینی تعداد
وبیان ایده‌رك بیك سکز یوز یکرمی سنه سنده لونده‌ره‌ده
طبع ایتدرمشدر * وکتاب مذکور احبابمزدن لسان مرقومه
آشنا {٧} برذاتك یدنده الیوم موجود اولمغله بعد الترجمه دفتر
اسامیسی بعینها رساله الصمصامیه تسمیه قلنان عربی

{٧} بوذات الجوائب
تسمیه قلنان عربی
جریده سنك کاتبی
احمد فارسی افندیدر
که الیوم درعلیه ده
موجود وتقویم
خانهٔ عامره ده
مصححدر

العباره ردیه مزه ضم وعلاوه قلنمشدر * والعلم بحقیقة الحال عندالملك المتعال

(واکر) سؤال اولنورسه که بوصورتده ینه نصارایه اهل کتاب دنیلورمی دنیلمزمی * جواب مادامکه یدلرنده بویله برقاچ عدد کتابلری واردر * وعلی الخصوص * تورات * و* زبور * وسائر کتب سماویه یه دخی ایمان دعواسنده درلر * ینه آنلره اهل کتاب دنیلور * وانبیای عظام ورسل کرام حضراتنی وآنلره نازل اولان کتابلری بالکلیه انکار ایدن کافرلردن بو وجهله بینلری فرق وتمییز اولنور * وبردخی فی الاصل کتاب لفظی یالکز وحی الهی یی مشتمل اولان کتابلره مخصوص براسم اولمیوب سائر کتابلره دخی اطلاق اولندیغندن وجه تسمیه ده هرحالده مناسبت درکار اولدیغنی اسمعیل حقی قدس سره حضرتلری روح البیان تفسیرنده سورهٔ آل عمرانده {قل یااهل الکتاب لم تکفرون بایات الله والله شهید علی ماتعملون} آیت کریمه سنی تفسیر اثناسنده تقریر وبیان بیورمشدر * وبو صیرالرده آیات واحادیثه متعلق دهابراز سؤال وجوابلر وارایسه ده ترکچه لایقیله افاده سی عسرتلو اولمغله آنلر سابق الذکر عربی ردیه مزده برتفصیل یازلمش اولدیغندن تحقیق مراد ایدنلر رسالهٔ مذکوره یه مراجعت ایلیه لر * والله هو الهادی للرشاد

(بعد ذا) اکر سؤال اولنورسه که بوکتابلرده (حضرت عیسی) دن برطاقم سوزلر نقل وروایت اولنمشدر آنلره اعتبار اولنوب حجت وسند طوتیلورمی (جواب) اول روایتلرك جمله سی مشکوك ومبهم اولان خبرواحد قسمندن

(اولوب)

اولوب (متواتر) اولمدقلرندن اصلا حجت وسند اتخاذ اولنه مازلر (چونکه) تواترك جملهٔ شروطندن (اولا) بریسی بودرکه (مثلا) برآدمی ویاخود خاصة بومقامده (حضرت عیسی) یی برسوزی سویلرایکن ویاخود برایشی ایشلرایکن ایشیدوب وکوروبده آخره نقل وروایت ایدن آدملرك عددی معین اولمیه یعنی درت بش اون دیوصاییه کلمیه (ثانیا) بو وصف ایله موصوف اولان جماعت کثیره کندی حقنده شهادت ایتدکلری ذاتی بالفعل کورمش اولملیدرلر واکر کورمشلر ایسه وجه محرر اوزره کورمش اولان وعددی معین اولمیان جماعت کثیره دن نقل وروایت ایتملودرلر (ثالثا) کرك چوقلقلرندن وکرك صلاح وعقلرندن اولقدر آدم بریره کلوب وبربرلریله اتفاق ایدوب اویله بربلان سوز سویلیه جکلرینی عقل تجویز ایتمیوب محال عد ایلیه وکندولرده امارهٔ کذب بولنمیه (رابعا) بونلرایله برابر خبر ویردکلری شیلرده ونقل وروایتلرنده اختلاف وتناقضلری بولنمیوب جمله سی بربرینه موافق ومطابق اولملیدر (الحاصل) بووجهله ثابت اولان خبره (خبر متواتر) دینلورکه ایشیدنلره جزم ویقین افاده ایتمکله حجت وسند اولور * بوکتابلرده یازیلان سوزلر ایسه بووجهله اولمیوب مشکوك ومبهم اوله رق خبر واحد قبیلندن اولدقلری ظاهردر زیرا (اولا) نقل وروایت ایدن آدملر وجه محرر اوزره جماعت کثیره اولمیوب عددی معلوم ومعین درت کیمسه دن عبارتدر * (ثانیا) نصارانك ینه کندی کنیسه تاریخلرنده یازلدیغی ومعلوم

ومسلملری اولدیغی اوزره انلردن ایکی نفری که (مرقس) ایله (لوقا) در ذکری آتی (پاولوسك) شاکردلری اوله‌رق حضرت (عیسی) نك اصلا یاننده ومجلس عالیلرنده بولنمیوب یوزینی بیله کورمشلر واستادلری اولان * پاولوس * دخی کذلك حضرت (عیسی) یی کورمدیکنی وسمایه عروجندن برمدت صکره بکا سمادن تجلی ایلدی دیه‌رك ادعا ایتدیکنی اناجیل اربعه‌نك الت یاننده یازیلان ورسوللرك اعمالی تسمیه قلنان کتابك طقوزنجی فصلنده مرقوم * لوقا * تفصیلا یازمشدر (پس) بوصورتده مختلف الاقوال اولان یالکز (متی) ایله (یوحنا) نك روایتلرینه نه وجهله متواتر دنیلور

(وبالفرض) نصارانك زعم وادعالری کبی سائر حواریونه دخی ملاقی اولدقلری فرض وتسلیم اولنسه بیله کندولره اول حکایه‌لری وسوزلری خبر ویرن راویلرك اسم وشهرتلرینی تحریر وبیان ایلمامشلر وهمان بالذات حضرت (عیسی) یی کورمش وکندوسندن ایشتمش کبی یازمشلر در * بو ایسه عند المحققین برنوع تدلیس وتلبیس دیمك اولدیغندن اول روایتلرك یته هیچ بریسی مقبول ومعتبر اولیه‌جغی درکاردر * (وثالثا) کذب اوزرینه اتفاقلرینی نه وجهله عقل تجویز ایتمسون حالبوکه کتابلرنده برطاقم اموری یازمشلر در که انلری اصلا کوزلریله کورمدکلرینی وقولاقلریله ایشتمدکلرینی ینه بالنفس کندولری اقرار ایلمشلر در * (مثلا) جمله‌دن بریسی حضرت (عیسی) یی یهودیلر طوتمغه کلدکلری کیجه یانده بولنان اون برنفر حواریونی جمله فرار ایدوب

کندوسنی یالکز یالکز صاغ وسالم اوله‌رق یهودیلرك النده براقدقلرینی وفقط رئیس الحواریین دیدکلری (بطرس) اوزاقدن کوزه‌ده‌رك ارقه‌لرینه دوشوب خاخام باشینك خانه‌سنه قدر کتدکده خانهٔ مذکورك قپوسی یاننده قالوب حضرت (عیسی) یی تك وتنها ایچرویه ادخال ایتدکلرندنصکره اولدخی خوف وخشیتندن انی انکار ایده‌رك اورادن فرار ایتدیکنی وبعده حضرت (عیسی) ایله یهودیلر آره‌سنده نه‌حال وکیفیت ونه سؤال وجواب وقوعبولدیغنه انلردن هیچ بریسنك وقوف ومعلوماتی اولمدیغنی (متی) یکرمی التنجی و (مرقس) اون دردنجی بابلرنده او زمان جمله تلامیذ آنی براقوب قاچدیلر دیو مصرحا یازمشلر ایکن ینه دونوب بتکرار دردی بردن کویا کوزلریله کورمشلر وقولاقلریله آغزندن ایشتمشلر کبی یهودیلر حضرت (عیسی) یی طوتوب شویله بویله یاپدیلر واکا شویله شویله دیدیلر اولدخی انلره بویله بویله جواب ویردی دیه‌رك علی العمیاء برطاقم سوزلر نقل وروایت ایتمشلر وآخر الامر یهودیلر آنی خاچه چیقاروب صلب وقتل ایلدیلر * ومصلوب ایکن شویله بویله سوزلر سویلدی دیو یهودیلردن ایشتدکلری کذب وبهتانلری بالاتفاق کتابلرینه یازوب طولدرمشلردر (امدی) طائفهٔ یهود جناب (مسیحه) بغض وعداوت ایتمشلر ایکن نه وجهله انلرك روایت وشهادتلرینه اعتبار اولنور

(واکر) دیرلرسه که حضرت (عیسی) اوچکوندنصکره مزاردن قالقوب حواریونه کورنمش وباشنه کلان حاللری اولوقت کندوسی آنلره نقل

وحکایه ایتمشدر (جواب) اولا جناب (مسیح)
صلب وقتل اولندیغی مسلم دکلدر . زیرا وجه مشروح
اوزره بونی حکایه ایدن ینه کندولریدر . انجق بو بابده
قول صحیح (قرآن) عظیم الشانده بیان بیورلدیغی وجهله
آمنا وسالما کندولری سمایه رفع بیورلوب طائفهٔ یهود
اکا بکزه دلمش بر شخصی صلب وقتل ایتمشلر و مزاره
قونیلدیغی اثنارده (حضرت عیسی) اولمدیغنی وکندولری
ممکور ومخذول اولدقلرینی سزدکلرنده رسوا یلقلری
میدانه چیقمسون دیو مقتول مذکورك جسدینی قالدیروب
بشقه برمحله دفن ایله کزلمشلر * وصکره تلامیذی کلوب
جسدینی مزاردن چالدیلر دیو حواریونه بهتان وافترا
ایتمشلردر (ثانیا) اشبو مزاردن قالقدی لاقردیسی
بوسبتون اوهام وخیالاتدن عبارت اولدیغنی و بو بابده
جمله سی شك وشبهه ده قالوب تصدیق ایده مدکلرینی
اناجیل اربعه مؤلفلری کندولری دخی اقرار و بیان ایتمشلر
و کتابلرنده یازمشلردر (اشته) ازجمله (مرقس) کتابنك
آخرکی بابنده پس (حضرت عیسی) احیا اولندقدنصکره
هفته باشینك صباحنده ابتداء (مریم مجدلیه) یه کورندیکه
انك ایچندن یدی جن قوودی ایدی اولدخی واروب اولدن
انکله بیله اولانلره خبرویردیکه انلر یاس چکوب اغلارلر
ایدی وانك صاغ اولدیغنی وهم اکا کورندیکنی ایشیدوب
اینانمدیلر . دیو الی آخرها نقل وروایت ایتمش (وکذا)
فی الاصل راویهٔ وقعهٔ قیام اولان مذکوره مریمدخی
ابتدا انی کوردیکنی تخیل ایتدکده تمییز وتشخیص ایده میوب
بوستان بکجیسی ظن ایتدیکنی (یوحنا) یکرمنجی بابنده

یازمشدر * وعلی کل حال خاتون مرقومه مجذوبه صفت
اولدیغی وحواریون عندلرنده دخی کلام وروایاتی شایان قبول
اولمدیغی مؤلفین مرقومینك سوزلرندن کونش کبی ظاهر
وآشکاردر * انجق بو روایتلری اوقیوب دکلیان آدملرك عجبا
خاطرلرینه بویله برشبهه کلمزمی که صاقن طائفهٔ یهودك
جناب (مسیح) حقنده سویلدکلری کذب وبهتانلرینی
سائرلره دخی تصدیق وقبول ایتدیرمك وخلقی اضلال
ایدوب عقایدلرینی بوزمق ایچون ابلیس پرتلبیس اویله
برصورته کیرمش و بن حضرت (عیسی) یم دیه رك مرقوملره
کورونمش اولمسون * انلر ایسه ساده دللکلرندن وعلی
الخصوص برطرفدن مقدما حضرت (عیسی) دن مشاهده
ایتدکلری معجزات غریبه مطالعه سندن و برجهتدن دخی
صحبت علیالرندن مفارقتله مستغرق حزن وکدر
اولدقلرندن ازهرجهت بومقوله سوزلری قبوله مهیا
بولندقلری وبواثناده دکل دیو هزار دیو بلکه هرنه صورتله
اولورسه اولسون طائفهٔ یهوددن بریسی دامدن آشوب
اوزرلرینه چیقه کلسه واشته بن صلب اولنان مسیحم
سزه کلدم دیسه تمییز وتشخیصه مقتدر اولهمیوب آنیدخی
تصدیقه حاضر وآماده اولدقلری ناصیهٔ حاللرندن ظاهر
وهویدادر (نعم) اکرچه انبیای کرام ورسل عظام
حضراتنك سیمای سنیه لریله شیطان تمثل ایده میه جکی
نزد اهل ایمانده مستغنی بیان ایسه ده بشقه برصورته کیروب
بن اویم دیه رك ادعا واغفال ایتمسی جائز وممکندر (اشته)
بوراده مرقوملرك شك وشبهه لری قرینه سیله بویله اولدیغی
مجزوم ومحققدر (زیرا) بونجه وقت سیمای سنیه لرینی

مشاهده ایتمش اولان آدملرك اوچ كون صكره انی كوردكلرنده
شك وشبهه ایتملرنده بشقه نه معنی واردر * واما (نصاری)
اعتقادنجه شیطانك هر صورتده كورنمسی جائز اولدیغی
(پاولوسك) قورنطوسلولره یازدیغی رسالهٔ ثانیه سنك
اون برنجی بابنده وعجب دكل زیرا شیطان دخی نور ملكنك
شكلنه كیرر دیدیكی سوزلرندن ظاهردر

واكر دیرلرسه كه (حضرت عیسی) صلب وقتل
اولنه جغنی واوچ كوندنصكره مزاردن قالقه جغنی دها
اولدن حواریونه خبر ویردیكنی (متی) اون ایكنجی بابنده
شریر وزناكار نسلی آیت استرلر اما اكا یونانك یعنی (یونس)
علیه السلامك آیتندن غیری آیت ویرلمیه زیرا یونان اوچ
كون واوچ كیجه اطه بالغنك قارننده طوردیغی كبی آدم
اوغلی دخی اوچ كون واوچ كیجه یرك درونده طوراجقدر
دیو نقل وروایت ایتمش وآدم اوغلندن مراد (مسیح) اولدیغی
عند النصاری اجماعا ثابت اولمشدر (جواب) كلام
مذكور محضا بهتان وافترا اولدیغی برقاچ وجهله ظاهردر
شویلكه (اولا) بو سوز واقع الحاله مطابق اولمدیغی
كندی (انجیللرندن) معلومدر * زیرا شخص مصلوب
علی روایتهم جمعه كونی اویله وقتنه قریب صلب اولنوب
سبت كیجه سی غروب شمسدن صكره خاچدن اندیریلوب
مزاره قونلمش وپازار كیجه سی طلوع شمسدن اول
جسدی مزارده بولنمدیغی وعلی زعمهم قیام ایتدیكنی
(مرقس) اون بشنجی (ولوقا) یكرمی اوچنجی بابلرنده
مصرحا یازمشلردر كه بو حسابده (میت) مذكورك
جسدی فقط ایكی كیجهٔ ناقص ایله تام بر كون مزارده

(قالمش)

قالمش اولدیغی بلا خلاف (نصارانك) دخی معلوم
ومسلملریدر (امدی) بویله واقعه مطابق اولمیان سوزك
(حضرت عیسی) دن صدوری عقلا ونقلا محال وممتنع
اولدیغی بدیهیدر (ثانیا) اكر (حضرت عیسی) مرقومره
عقدما بویله بر سوز سویلمش اولسیدی پازار صباحی
مزبوره (مریم) مجدلیه كلوب قیامنی انلره خبر ویردكده
اینانمیوب شك وشبهه ایدرلرمیدی وبو سوز مقتضاسنجه
جمله سی مزار باشنه كلوب انك قیامنه منتظر اولمازلرمیدی
(اشته) بكلمك شویله طورسون كرك مزبوره یی وكرك
سائر قیامنی خبر ویرنلری وهلهٔ اولیده حواریونك جملهٔ
تكذیب ایتدكلرینی واصلا قیامنه اینانمدقلرینی مصرحا
(انجیللرنده) كندولری دخی یازمشلردر (ثالثا) بو جمله دن
قطع نظرله كلام مذكورده یرك درونده آدم اوغلی
طوراجقدر دینلمشدر * یوقسه بن كندم طوراجغم دینلمامشدر
آدم اوغلی عبارهسی ایسه هر بر انسانه شامل اولمغله
بو سوزینه اثبات مدعایه كافی بر دلیل اوله میه جغی
وبو محذورات ایله برابر (نصاری) ینه بو سوزلر (مسیحدن)
صادر اولمشدر وآدم اوغلی دیمكدن غرضی دخی كندوسیدر
دیو عناد واصرار ایدرلرسه اول وقت اكا ابن الله دیمكدن
واز كچوب ابن البشر اولدیغی اقرار ایلمك لازمكله جكی
نزد اهل انصافده امر آشكاردر

بو دخی معلوم اوله كه (نصاری) عهد عتیق تعبیر
اولنان كتابلردن وعلی الخصوص (مزامیر) (داود) ایله
(اشعیا) علیه السلامه نسبت اولنان كتابدن زعم واوهاملرینه
مشابه بر طاقم سوزلر بولوب جناب مسیحك صلب وقتل

اولندیغی انلر ایله اثباته چبالارلر ایسه ده اول عباره لرده (حضرت عیسی) نك اصلا نام ونشانی ذکر اولنمدیغی وسیاق وسباقلرندن ظاهر اولدیغی اوزره بشقه آدملر حقنده سویلنمش ایدوکی کتب مذکوره‌یی مطالعه ایدنلرك معلوملریدر * واکرچه اول عباره لرك بعضیسنده مسیح لفظی ذکر اولنمش ایسه ده اندن مرادینه (عیسی) علیه السلام دکلدر * چونکه بو عنوان یالکز اکا مخصوص اولمدیغی و عموما بنی اسرائیل پادشاهلرینه مسیح اطلاق اولندیغی زبورك یوز بشنجی مزمورنده مسیحلریمه دکمك و پیغمبرلریمه کمك ایتمك کلامندن وعلی الخصوص (اشعیا) علیه السلامه نسبت اولنان کتابك قرق بشنجی بابنده (قورش ملك) حقنده سویلنان سوزلردن ظاهردر * وبو بحثك دها زیاده تفصیلاتی وار ایسه ده بوراده لاجل الاختصار تحریرلرندن صرف نظر قلندی

(فاما) کلهم (تواتر)ك (شرط) رابعنه که کلام وروایتلری بیننده اختلاف وتناقض وتکاذب وتعارض بولنمامق ایدی اشته کتب مذکوره‌یی بربرلرینه تطبیق ومقابله ایله دقتلوجه مطالعه ایدن ذوات عندلرنده کندولرده بو محذور دخی موجود اولدیغی کونش کبی آشکار ایسه ده اثبات مدعا ایچون بز دخی بوراده برقاچ (مسئله) یازه‌لم (امدی) جمله‌دن بریسی (متی) ایله (لوقا) کتابلرینك ابتداسنده حضرت (عیسی) نك بابالغی یوسفك نسبنی تعداد وبیان ایتدکلرنده (متی) مرقوم یوسفدن حضرت ابراهیمه وارنجه قرق ایکی اسم تعداد ایتمش (لوقا) ایسه کندی روایتنجه اللی بش اسم

تعداد ایتدیکندن ماعدا چوغنی بشقه دورلو یازوب بو وجهله بربرلرینی روایتلرنده تکذیب ایتمشلردر * (مرقس) ایله (یوحنا) دخی بو کادائر اصلا برنسنه کتابلرینه یازمامشلردر *

(وجمله‌ٔ) تکاذبلرندن بریسی دخی دردنجی مؤلف (یوحنا) اولکی بابنده (یحیی بن زکریا) علیهما السلام حضرت (عیسی) علیه السلام حقنده شهادت ایتدیکنی وخلقی دعوته شروع ایتمزدن اول علی زعمهم دها (واپتیز) ایلدیکی زمان اوزرینه کوکرجن شکلنده روح القدس ایندیکنی کوروب اشته اللهك قوزیسی که عالمك کناهنی رفع ایدر * اودر اول کمسه که بن انك ایچون دیدمکه عقبمجه برآدم کلیور که بندن اول اولمشدر * زیرا بندن مقدم ایدی دیدیکنی وغیریلره دخی تعریف ایلدیکنی یازمشدر * (حالبوکه) اولکی مؤلف (متی) مرقومك بوروایتنی تکذیب مقامنده کتابنك اون برنجی بابنده یوکز یوحنا یعنی (حضرت یحیی بن زکریا) علیهما السلام (مسیحك) افعالنی زنداننده ایشتمش ایکن مریدلرندن ایکیسنی کوندردیکه اکا یعنی (مسیحه) دیه‌لرکه کله‌جك سن میسن یوقسه برغیری یه می منتظر اوله‌لم دیو حضرت (یحیی) ابتدادن حضرت (عیسی) نك احوالنی بیلمدیکنی وصکره‌دن سؤال ضمننده آدملر کوندردیکنی یازمش وبو وجهله احدهما آخری تکذیب ایتمشدر (تنبیه) بو دخی جای دقتدرکه عبارهٔ سابقه‌ده عقبمجه برآدم کلیور دیمشدر * یوقسه نصارانك زعم وتوهملری کبی اله ویاخود ابن الله کلیور دیمامشدر

وجملهٔ تکاذبلرندن بریدخی (متی) کتابنك
اون برنجی بابنده حضرت (عیسی) دن حکایه
جمله انبیا وناموس یوحنایه دك یعنی (حضرت یحیی) علیه
السلامه کلنجیه دك طوردیلر واکر آنی قبول ایتمك استرسکز
کلهجك (ایلیا) اودر * دیو یهودیلره سویلدیکنی روایت
ایلمش ایسه ده دردنجی مؤلف (یوحنا) اولکی بابنده
یهودیلر (یحیی) علیه السلامه آدملر کوندروب سن کیمسن
(ایلیا) میسن دیو صوردقلرنده اولدخی دکلم دیدی
پیغمبرمیسن یوق دیدی دیو (ایلیا) اولدیغنی انکار ایتدیکنی
یازمشدر که مرقوملرك بو روایتلری مقتضاسنجه
(حضرت یحیی) ایله (حضرت عیسی) حاشا وکلا
بربرلرینی تکذیب ایلمش اولملری لازم کلهجکندن ماعدا
(حضرت یحیی) کندی نبوتنی دخی انکار ایتمش اولهجغی
وبو دخی بتکرار جناب (مسیحی) تکذیب ایتمکی نتیجه
ویرهجکی آشکاردر * زیرا مقدما جناب (مسیح) آنك
پیغمبرلکنه و رسالتنه واز هر جهت شرف قدر ومنزلتنه
شهادت بیورمش اولدیغی یینه مرقوم (متی) باب
مذکورده واشبو یازیلان سوزلرك برقاچ سطر اوست
یانده حضرت (عیسی) جمعیتلره یوحنانك خصوصنده
سویلمکه باشلدیکه (بریه) یه نه یی کورمکه واردکز
بر پیغمبری می * سزه تحقیقا دیرمکه پیغمبردن دخی بیوك
زیرا اولدر که آنك حقنده یازلمشدر * اشته بن سنك یوزکك
او کنده رسولمی ارسال ایدرمکه یولکی دوزه دیو
سویلدیکنی روایت ایتمشدر * (پس) انبیای عظام
حضراتندن اولمقوله تکاذب فاحشك صدوری عقلا ونقلا

محال وممتنع ایدوکی ومرسوملرك روایتلری بیننده اختلاف
عظیم وخطای جسیم اولدیغی حیثیله شایان تصدیق
وقبول اولمدیغی نزد اهل بصائرده مستغنئ بیاندر

ومرقوملردن امنیتی سلب ایتدیرن سوزلردن
بریسی دخی اولکی مؤلف (متی) ایکنجی بابنده حضرت
(عیسی) یی والدهسی (مریم) آلوب مصره فرار ایتدکلرینی
نقل وحکایه اثناسنده وتا (هیرودس) اولنجیه دك اوراده یعنی
مصرده طوردی تاکه ربك نبی آغزیله سویلدیکی سوز
اتمام اولنه چون دیدیکه بن اوغلمی مصردن چاغردم دیو
(هوشع) پیغمبره منسوب اولان صحفك اون برنجی بابنك
ابتداسنده (اسرائیل) یعنی (یعقوب) علیه السلام
حقنده وحی وتنزیل قلنان کلام الهی یی آلوب واولندن
اسرائیل لفظنی حذف ایدوب کندی روایتنی تأکید
ایچون حضرت (عیسی) حقنه صرف ایله شاهد
کتورمش ومن جهة اللفظ والمعنی تحریف ایلمش اولدیغی
کتاب مذکوری مطالعه ایدنلرك معلومیدر (چونکه)
اوراده یازیلان اصل عباره و (اسرائیل) اوغلانجق
ایکن آنی سوردم واوغلمی مصردن چاغردم دیو الی
آخرها بویله جه یازلمشدر * که عبارهٔ مذکوره اسرائیل یعنی
(یعقوب) علیه السلام حقنده اولدیغی وحضرت (عیسی) یه
متعلق اولمدیغی کونش کبی ظاهردر (پس) کلام الهی یی
وکتب انبیایی بو وجهله تحریف وتبدیله جسارت ایدن
آدملرك سوزلرینه وسائر روایتلرینه نصل اعتماد اولنه بیلور
(بوراسی) عجیب وغریبدر که حضرت (عیسی) کندی
کبی بر انسان ومخلوقك شرندن مصره فرار ایتدیکنی

وسائر احوالده دخی جنس بشردن هیچ برفرقی اولمدیغی انجیللرنده صراحة یازمشلر ایکن نه وجهله نصاری آنی اله ومعبود اتخاذ ایلمشلردر * (فسبحان من اضل عقولهم واظلم سبیلهم واعمی قلوبهم والحمد لله علی نعمة الاسلام والهدایة الی دین سید الانام) * (فاما) (یعقوب) علیه السلام حقنده اوغلم دنیلدیکی اصطلاح قدما اوزره کزیده ومقبول قولم دیمك ایدوکی توراتدن وسائر کتابلردن ظاهر ویهود ونصارانك دخی معلوم ومسلملریدر * وهر نقدر اناجیل اربعه ده حضرت (عیسی) حقنده دخی چوق یرلرده سویلنمش ایسه ده ینه بو معنایه اولدیغی کتب مذکوره دن مستباندر * چونکه بو عنوان یالکز اکا تخصیص قلنمیوب سائر انبیا وصلحایه عموما اطلاق اولنمشدر (وکذا) ابن الله عنوانی دخی اکا مخصوص اولمدیغی واصطلاح اهل کتاب اوزره ولی الله ومقبول درکاه اله معنالرینه اولدیغی (متی) نك بشنجی بابنده مسیحدن نقل ایله نه موتلو بارشقه چالشانلره آنلره اللهك اوغللریدر یعنی خاص قوللریدر دنیلسه کرك دیو یازدیغی سوزلردن ظاهردر

وجملهٔ تکاذبلرندن بری دخی علی زعمهم جناب (مسیحی) یهودیلر صلب ایتمکه کوتوردلر ایکن خاچی قرینالو * سمعون * نامنده برکیمسه نك جبرا صرتنه یوکلتدیلر دیو (متی) یکرمی یدنجی و (مرقس) اون بشنجی و (لوقا) دخی یکرمی اوچنجی بابلرنده اختلافات کثیره ایله یازمشلر ایسه ده دردنجی مورخ (یوحنا) مرقوملری بوسبتون تکذیب ایله مذکور خاچی بالذات حضرت (عیسی)

کندوسی آلوب کوتوردی دیو اون طقوزنجی بابنده یازمش وبو وجهله هیچ بریسنك روایتی واقعه مطابق اولمدیغی اعلان وبیان ایلمشدر

(وکذلك) علی زعمهم (مسیحی) صلب ایتدکلرنده صاغنده وصولنده ایکی خرسز دخی صلب ایتدکارینی ومذکور خرسزلر ایکیسی بردن مصلوب ایکن اکا سبّ وطعن ایتدکارینی (متی) یکرمی یدنجی (ومرقس) اون بشنجی بابلرنده مع اختلافات فی العباره یازمشلر * حالبوکه (لوقا) مرقوملری تکذیب ایله خرسزك بریسی اول اثناده مسیحه ایمان ایتدیکنی واندن شفاعت دیلیوب حتی دیکر خرسزی سب ودشنامدن منع ایله آزارلدیغی واول دخی کندویه ایمان ایدن خرسزه جنتده رفیق اوله جغنی وعد وتبشیر ایتدیکنی یکرمی اوچنجی بابنده یازمشدر که بو سوزلر نه درجه لرده تکاذب فاحش اولدیغی یکنظرده معلومدر

(وکذلك) روایتلری بیننده اختلاف ومغایرتی اثبات ایدن وباعث شك وارتیاب اولان دها برچوق سوزلری وار ایسه ده بوراده علی طریق التمثیل مختصرجه بردانه سنی دخی یازه لم (مثلا) جمله دن بریسی (مرقس) اونجی بابنده حضرت (عیسی) دن حکایة حقاسزه دیرمکه هیچ کیمسه یوقدر که بنم ایچون وانجیل ایچون اوی یا قرنداشلری یا قیز قرنداشلری یا اناسی یا باباسی یا عورتی یا اولادی یا املاکی ترك ایتمش اولا وحالا بو زمانده یوز اوقدر اولر وقرنداشلر الی آخرها هم کله جك دهرده حیات مؤبده یی آلمیه دیو روایت ایلمش (متی) ایسه

اون طقوزنجی بابنده هر کیم بنم اسمم ایچون اوی یاقرنداشلری الی اخرها دیه رك یازمش (لوقا) دخی اون سکزنجی بابنده حقا سزه دیرمکه ملکوت الله ایچون بو شیلری ترك ایدك دیو یازمشدر (اشته) بوراده (مرقس) بنم ایچون وانجیل ایچون دیه رك روایت ایدوب (متی) ایله (لوقا) اصلا انجیل لفظنی یازمدقلرندن ماعدا بریسی بنم اسمم ایچون دیوب دیکریدخی ملکوت الله ایچون دیمشدر که بو سوزلر بربرینه مغایر ومخالف اولدیغی بالبداهه مشاهد اولدغندن ماعدا سیاق وسباقلرنده والفاظ وعباره لرنده برچوق دخی اختلافات ومحذوفات بولندیغی کتب مذکوره یی مطالعه وبربرینه تطبیق ایدنلرك معلوملریدر * ودردنجی * مؤلف (یوحنا) ایسه بو سوزلردن هیچ برنسنه کتابنه یازمامشدر واکرچه * انجیل * لفظنی بویله حذف ایتمك وهلهٔ اولاده برشئ دکل کبی کورینورسه ده ولکن جزئیجه تأمل ومطالعه قلندقده اراده بو اسمك مسماسی اولان بر کتاب غائب اولمق لازمکلیور و بودخی بوسبتون دین (مسیحیك) اختلال وفسادنی موجب اولیور (اشته سائر روایتلریدخی بویله جه بربرلرینه تطبیق ومقابله قلندقده جمله سی یکدیکره مخالف ومباین اولدقلری اکلاشیلور *

(واکر) بوراده نصاری جانبندن بویله براعتراض اولنورسه که اهل اسلام قتنده دخی بعض احادیث شریفه روایتلری بیننده اختلاف ومغایرت بولنمق ممکندر * (جواب) اوّلا احادیث شریفلر اقسام عدیده یه تقسیم قلندقدنصکره (متواتر) اولنلری حجت وسند اتخاذ

(قلنمشدر)

قلنمشدر * (ثانیًا) متواتر اولمیانلریدخی شروط معتبره ایله تصحیح و تمییز قلندیغندن ماعدا بعض روایات بیننده اختلاف بولنسه بیله انلری اصل اساس دین عدّ اولنان وبالاجماع اختلاف وشبهه دن سالم اولان (قرأن) عظیم الشانه من جهة المفهوم عرض وتطبیق ایله تصحیح وتمییز ایلمك دخی ممکندر * چونکه (قرأن) عظیم الشان برمیزان مستقیم ومعیار عظیمدرکه دین مبین (سیدالانام) وعقاید متین اهل اسلام آنك اوزرینه بنا قلنمش واول اساس محکمده اصلا وقطعا تزلزل واضطراب بولنمامشدر * (نصارا) نك ایسه بویله براساس ومیز انلری قتنده واردرکه حضرت (عیسی) دن نقل اولنان سوزلری اکا تطبیق ایله صحیحنی سقیمندن فرق وتمییز ایده لر وعلی الخصوص باب عقایدده (قرأن) ایله احادیث متواتره دن غیریسی اهل اسلام عندنده حجت عدّ اولنمدیغی (ومن) القدیم علماء اسلام حضراتی احادیث شریفهٔ نبویه لری ضبط وروایت بابنده جهد بلیغ ایدوب اصول وقوانین وضعیله * صحیحنی * ضعیفندن * ومتواترینی * مشهورندن * فرق وتمییز بیوردقلری وهر برلرینی عنعنه لریله واسانید صحیحه ومعتبره لریله یازوب وفکابفهم تقریر ایدوب احوال * رواتی * دخی ازهر جهت تحقیق وتفحصدن غافل بولنمدقلری علم اصوله آشنا اولان ذواتك معلوم ومسلملریدر *

(قالدیکه) دردنجی مؤلف (یوحنا) کتابنك ابتداسنده کندی عندندن اوله رق برطاقم سوزلر یازمشدر که انلری حضرت (عیسی) دن نقل و روایت ایتمامش ودیکر مؤلفلر دخی انلری اصلا کتابلرینه یازمامشلردر

ومع هذا كلمات مذكوره نك از هر جهت فساد و بطلانلری
دخی كونش كبی ظاهر در (جمله دن) بریسی ابتداء كلام
وار ایدی * و كلام * الله تعالی نك قاتنده ایدی والله كلام ایدی
اول فی الابتداء الله قاتنده ایدی دیدیكی سوزیدر * كه بو سوز
نه درجه لرده فاسد المعنی اولدیغی بك نظرده ظاهر و معلومدر
(چونكه) بو سوزك مثالی بعینه بركمسه دیسه كه ابتداء
یاغ وار ایدی و یاغ بقال قاتنده ایدی و بقال یاغ ایدی اول
فی الابتداء بقال قاتنده ایدی (پس) بویله بر معناسز سوزك
مجنون ایله معتوه جاهلك غیریدن صدوری تصور اولنه ماز
مكر كه مرقومك اتباعی زمره سندن اوله (و بعده)
دونوب كلام جسد اولدی وارامزده مكان طوتدی
و بز انك جلالنی بابانك بریجق اوغلنك جلالنی كبی كوردك
دیمشدر * كه بو سوزلر دخی عقلا و نقلا نه مرتبه لرده فاسد
و مزیف اولدیغی ارباب علم و دانشك معلوم و مسلملریدر *
زیرا صفت موصوفندن مفارقت ایدوب بذاتها قائم
اولمق و یاخود آخره اتصال ایلك و تجسد ایتمك محال
و ممتنع اولدیغی و اویله اولمسی فرض اولنسه شریك باری
اولمق و برقاج ذوات قدیمه اثبات ایتمك لازم كلمسیله برابر دها
برچوق محذوراتی موجب اوله جغی كافهٔ علما و حكما
و فلاسفه عندلرنده ادلهٔ عقلیه و نقلیه سیله مثبت و مبرهن
بر قضیه در * انجق مرقوم بو سوزلری عقیدهٔ (نصاری)
اوزره سویلامشدر ظن اولنور * زیرا كندی، كتابنده
رسالت و بشریت (مسیحی) مشعر برچوق سوزلر یازوب
روایت ایتدیكندن ماعدا بالعكس اكر الوهیت (مسیحی)
اعتقاد ایده رك سویلشدر دنیلورسه اولوقت وهلهٔ

اولیده بو سوزیله هم حضرت (عیسی) یی تكذیب
و همدخی كندوسی تناقض ایلمش اولور * زیرا بوندن
بش التی سطر صكره حضرت (عیسی) دن نقل ایله
والله تعالی یی هیچ كیمسه كورمشدر بابانك قوینده اولان
بریجق اوغلی انی بیان ایلدی دیمشدر (پس) بز انك
جلالنی كوردك دیمكله اولا حضرت (عیسی) یی بلكه
علی زعم (النصاری) بالذات جناب حق تكذیب ایلمش اولور
(ثانیا) كورولمدیكنی ینه اندن نقل ایله كندی كلام
و روایتنی رد و تكذیب و همدخی تناقض ایلمش اوله جغی
ظاهر در * چونكه كندی زعمنجه كلام ذات بارینك
عینی اولدیغنی مقدما ادعا ایتمشیدی * بناء علیه بو صورتده
بز انی كوردك دیمك اولور كه اولكی روایتك خلافنی
ادعا ایتمش اوله جغی آشكار در (وكذلك) او خاصلرینه
كلدی و خاصلری انی قبول ایتمدیلر دیمشدر * كه بو دخی
صاپچه بر سوز اولدیغی ظاهر در (چونكه) خاصلری
آنی قبول ایتمدكلری حالده عوام ناس نه وجهله قبول
ایده بیلسونلر دیو مرقومه سؤال اولنسه عجبا نه جواب
ویردی (بعده) اما اللهك اوغلاری اولمغه قدرتنی انلرك
جمله سنه ویردی كه آنی قبول ایدوب اسمنه ایمان
كتوره لر كه انلر ونه قاندن ونه نفس آرزوسندن ونه ارك
شهوتندن بلكه اللهدن طوغمشلر در * دیمشدر كه
بونلردن مرادی حواریونلر و مسیحه ایمان ایتمش اولان
آدملردر * حالبوكه مرقوملر سائر ناس كبی جنس بشردن
اولدقلری حسبیله بهر حال ارك و عورتك شهوتندن و لحم
و دمدن حاصل اولدقلری و مرقومك بو سوزلری خلاف

واقع ایدوکی ظاهر در * و بر دخی مرقوم بو سوزیله (مسیح) ایچون انلر اوزرینه بر مزیت وفضیلت براقامشدر * شوندن اوتریکه بونلر دخی (مسیح) کبی علی زعمهم آللهدن طوغمشلر وآنك اوز برادرلری اوله‌رق الوهیتده شریك ونظیرلری اولمشلردر * چونکه علی زعمهم مسیحه الوهیتك اسنادی محضا اللهدن طوغدیغنه و (ابن الله) اعتقاد اولندیغنه مبنیدر * پس بو سوزلر مقتضاسنجه (نصاری) انلری دخی (مسیح) کبی اله اتخاذ ایلمك لازمکله جکی درکاردر * وبو راده دها بر طاقم سؤال وجوابلر وار ایسه ده لاجل الاختصار انلر حذف واهمال قلندیلر

ودخی مرقوم (حضرت مسیحدن) نقل ایله دها برطاقم سوزلر یازمشدر که باقی اوچ نفر مؤلفلر انلردن اصلا بر نسنه کتابلرینه یازمامشلردر (مثلا) بابامده در وبن بابامده ایم وبن بابابرایز وبنی کورن بابایی کورور * مثللو روایت ایتدیکی سوزلری وعلی الخصوص لسان یونانیده (پاراقلیطوس) دنیلان روح القدس مسئله‌سی وضمننده اولان کلاملرکه انلردن هیچ بریسی باقیلری کتابلرینه یازمامشلردر (اشته) بو سوزلری یالکز (یوحنا) یازوبده دیکرلری یازمامقده درت احتمال واردر * شویلکه (متی) و (مرقس) و (لوقا) بو سوزلری حضرت (عیسی) نك کلاملری وانجیلدن اولمدیغنی و کندویه افترا اولندیغنی بیلدکلرندن کتابلرینه یازمدیلر (و یاخود) انك کلاملری اولدیغنی بیله رك ترك ایدوب یازمدیلر * و یاخود بو کلاملری اولدن ایشیده میوب خبراله مدقلرندن یازمدیلر * و یاخود اقدمجه ایشیدوب خبرالمشلر ایدی ولکن صکره‌دن اونودوب

خاطرلرندن چیقدیغندن یازمدیلر (پس) اکر انجیلدن ودخی انك سوزلری اولمدیغنی جزما بیلدکلرندن یازمدیلر ایسه بو صورتده انلر یوحنانك کذب وافترا ایتدیکنه شهادت ایلمش اولورلر (واکر) انجیلدن وانك کلاملری اولدیغنی بیله رك عن قصد ترك ایتدیلرسه بو صورتده دخی (متی) و (مرقس و (لوقا) دین مسیحه وانجیله خیانتلك ایتمش اولورلر * و (اکر) ایشتمیوب خبرلری اولمدیغندن یازمدیلر ایسه بو صورتده دخی جهللری ولایقیله احکام دین مسیحی بیلمدکلری تبین ایدر (واکر) ایشیدوب خبرالدقلرندنصکره غفلت ونسیان سببیله یازمدیلر ایسه بوندن دخی امور دیانته اعتنا ودقتلری اولمدیغنه وحماقتله روایته عدم اهلیتلرینه استدلال اولنور * فعلی کل حال بو روشده اولان کتابلره نه وجهله اصل انجیل شریفدر دنیله بیلور * ونه کیفیتله بو اوصاف ایله متصف اولان آدملرك روایتلرینه متواتر دنیلوبده حجت وسند اتخاذ اولنور

(واکر) دیرلرسه که (یوحنا) بو سوزلری کتابنه یازدیغی بیلدکلرندن دیکرلری تکرار وعبث اولمسون دیو یازمدیلر (جواب) اولا (یوحنا) نك تاریخ تألیفی جمله‌سندنصکره در (ثانیا) چوق شیلر واردر که انلری هم (یوحنا) وهم دیکرلری دخی مکررا کتابلرینه یازمشلردر ومع هذا اشبو سوزلر اصل دین (نصارا) نك مبنی علیهی وعلی الخصوص (روح القدس) مسئله‌سی * اقانیم ثلثه * نك بریسی اولمغله عندلرنده نه مرتبه مهم ومعتنابه اولدیغی جمله نك معلومیدر * پس بویله بر مسئلهٔ مهمه‌یی ترك واهمال ایتدکلری حالده ماعداسنی نه یاپمق لازمکله جکی دخی بوندن قیاس اولنه

واكر بو راده نصارى جانبندن بويله بر اعتراض اولنوب دنيلورسه كه اشبو (يوحنا) نك اون دردنجى واون بشنجى واون التنجى بابلرنده يازيلان مذكور (پاراقليطوس) دن يعنى روح القدسدن مراد محمد عليه السلام حضرتلرى اولديغنه علماء اسلامدن بعضيلرى ذاهب اولمشلر * وحتى اوسوزلرى نصارى اوزرينه حجت وسند ابراز ايتمشلردر * پس بو قياسجه روايات سائره سنى دخى تصديق ايلمك لازم كلمزمى (جواب) بر روايتى تصديق ايتمكدن ماعداسنى دخى تصديق ايتمك لازم كلمديكى وبر شخص برقاچ سوزنده صادق اولمغله جميع اقوالنك صدقنى اقتضا ايتمديكى كافهٔ عقلا وحكمانك معلوم ومسلملرى اولديغندن فضله علماى اسلام حضراتى اول سوزلرى مجرد (يوحنانك) نقل وروايتنه مبنى سند اتخاذ ايلمامشلردر * بلكه محضا اول سوزلرك مفهومى (قرآن) كريمده لسان محمدن ترجمه طريقيله جناب حقك بزه نقل وحكايه بيورمش اولديغى * {ومبشرا برسول يأتى من بعدى اسمه احمد} آيت جليله سنك مفهو منه مطابق وآنك مألنه مشابه وموافق كلديكندن مجرد نصارايى الزام بابنده آنلرى حجت ابراز ايتمشلردر * وهرنقدر من جهة المفهوم اوسوزلرك آيت كريمه يه مشابهتى وار ايسه ده ينه آيت كريمه دن مراد بعينها روايهٔ مذكوره اولديغنه قطعيا حكم اولنه ماز * زيرا بونى تعيين وتخصيص ايده جك برنص قاطع يوقدر * والله اعلم بمراده

(اشته) بوقارودن بورايه كانجيه دكين بسط وبيان قلنان مقالاته امعان نظر ودقت اولندقده كتب مذكوره ده

يازيلان سوزلردن هيچ بريسى (متواتر) اولمديغى وحجت اتخاذ اولنمغه كندولرده صلاحيت بولنمديغى ظاهردر * واكرچه برچوق وقتدنبرو نصارى عندنده اول سوزلر حضرت (عيسى) نك كلاملريدر ديو اشتهار بولمش ايسه ده راويلرينه نظرا جمله سى خبر واحد قبيلندندر * خبر واحد ايسه حجت وسند اوله ماز زيرا صدق وكذب وروايتده راوينك خطاسى احتماللرى واردر (نعم) بعض كره خبر واحده يعنى يالكز بر ياخود ايكى آدمك روايتنه وسوزلرينه خارجدن قراين صادقهٔ اخرى منضم اولمسى سببيله غلبهٔ ظن افاده ايتمسى ملحوظ ايسه ده بو مقامده اختلاف وتناقضلرى وسائر احواللرى كوريلوب طورور ايكن اولدخى اصلا ملاحظه اولنه ميه جغى وبلكه بالعكس كتب مذكوره جانبنه يكلخنه امالهٔ نظريله جائز اولمديغى مستغنئ بياندر

(قالديكه) بو كتابلرده يازيلان سوزلر هر حالده محرف ومبدل اولدقلرى ظاهر اولديغندن ماعدا من الابتدا حضرت (عيسى) نك لسان شريفلرندن صادر اولدقلرى (لغت) اوزره دخى نقل وروايت اولنميوب بونجه مدتدنبرو نصارى آنلرى لساندن لسانه ترجمه ايتدكلرندن بتكرار ترجمه اثنالرنده آنلرى تحريف وتبديل ايليه رك يازدقلرى دخى شك وشبهه دن خالى دكلدر * چونكه بو كتابلر السنهٔ سائره يه قنغى زمانده وكيملرك يد ومعرفتلريله ونه كيفيتله ترجمه اولندقلرى كندولرينك دخى لايقيله معلوملرى اولمديغى كنيسه تاريخلرنده مصرحا يازلمشدر و (بوجمله) دن قطع نظرله كتب

مذكوره فى الاصل قنغى لغت اوزره تأليف وتحرير اولندقلرى دخى قطعاً وقاطبة مجهول ومبهملريدر * حتى الى زماننا هذا طوائف نصارى بو بابده بربرلريله اختلاف ونزاعدن خالى اولميوب كيميسى فى الاصل (يونانى) لسانى اوزره وكيميسى (عبرانى) وكيميسى دخى (سريانى) لغتلرى اوزره تأليف اولندقلرينى ادعا ايدرلر حالبوكه (عيسى) عليه السلام بنى اسرائيلدن اولمغله خاصة كندولرى عبرانى لسانيله تكلم بيورمق اقتضا ايده‌جكى جاى اشتباه دكلدر

(فاما) سابق الذكر مؤلفلرك كتابلرى قنغى لغت اوزره تأليف اولندقلرى هر حالده مجهولدر * زيرا مؤلفين مرقومينك كندى حال وشانلرى دخى على وجه التفصيل بيلنه‌مامشدر * حتى نصارى بونلرك كنه وحقيقتلرينى ادراك وتحقيقده حيرتده قالمش اولدقلرى وتاريخ ميلادك ايكيوز اللى واوچيوز سنه‌لرى خلالنده بو كتابلرك صحت وسقامتلرى وحقيقة اشخاص مرقومه‌يه منسوب اولوب اولمدقلرى بابنده رهبانلر وپاپاسلر بيننده پك چوق اختلاف ونزاعلر وقوعبولديغى واقدمجه بيان اولنديغى وجهله (اشبو) اناجيل اربعه‌دن بشقه ينه حواريونه نسبت اولنان وبونلر مثللو (انجيل) اسميله تسميه قلنمش اولان دها برطاقم كتابلر اول زمانلرده موجود وبين الكنائس مقبول ومتداول اوله‌رق ادى التحقيق كذب وافترا اولدقلرى عندلرنده تبين ايتمكله انلرى بوسبتون رد وابطال ايليوب ايچلرندن فقط بونلرى انتخاب ايله ابقالرينه قرار ويرلديكى وبوندن اقدم اشبو كتب ورسائلدن هر برلرى براقليم ومملكتده داغنق

وپريشان قالمش اولمغله همان اول عصرلرده بويله بريره جمع وتحرير اولندقلرى دخى كندى تاريخلرنده مسطور ومقيددر * وبو سوزلردن هيچ برينى انكاره مجاللرى يوقدر * وبونلرك آلت يانده يازيلان ورسوللرك اعمالى دينلان بشنجى كتابده حواريوندن بعضيلرينك احوالى يازلمشدر كه انك مؤلفى دخى سابق الذكر (لوقا) در ومرقوم ذكرى آتى (ساوول) وبنام ديكر (پاولوس) دينلان كمسه‌نك شاكردى ورفيقى اولوق حسبيله خاصة انده استادنك حال وشاننى وكيفيت تنصرنى طقوزنجى بابنده يازمشدر * كه مرقوم ساوول حد ذاتنده عالم وفيلسوف بريهودى اوله‌رق دوستلق صورتنده دين نصارايى افساد وبرباد ايتمك وعقايدلرينى بوزه‌رق آره‌لرينه فتنه وفسادلر براقمق ايچون حيله سندن ناشى صورتا تنصر ايدوب اسمنى دخى پاولوس لفظنه تبديل ايتمش * وبعده قدس شريفدن شامه كيدركن يولده حضرت (عيسى) بكا سمادن تجلى ايلدى وبنى ارشاد وهدايت ايتديكندن ماعدا سزه دخى دينى تعليم وتلقين ايتمكه كوندردى * ديه‌رك بو مثللو برطاقم سوزلر ايله مسيحيلرى كندويه ايناندردقدنصكره هر برلرينه برنوع عقيده ومذاهب مختلفه تعليم ايدوب (كيمسنه) مسيح ابن الله اولديغنى (كيمسنه) رسول الله اولديغنى اعتقاد ايتدرمش وكندولره جميع مأكولات ومشروباتى مباح قيلوب (ختان) وامثالى احكام شرعيه‌يى دخى بوسبتون ترك ايتديره‌رك بهايم كبى مرعاى شهواتلرينه صالدرمش * وايستديكى كبى كندولردن انتقام آلمشدر * نصارى ايسه الى الآن مرسومك

حیله لرندن غافل و بی خبر اوله رق آنی فی الحقیقه خلیفهٔ
مسیح اعتقاد ایدوب (پاولوس رسول) تسمیه ایدرلر *
ورسائل ومکتوباتنده یازمش اولدیغی سوزلرینی بلافرق
انجیل حکمنده طوتارلر * حالبوکه کندوزینک دخی مسلملری
اولدیغی اوزره مرسوم حضرت (عیسا) یی عالم دنیاده
اصلا کورممش * وصحبت عالیلریله دیدار مشرف اولمامشدر
ووجه محرر اوزره احکام شرعیه یی وختانی مسیحیلره ترک
وابطال ایتدیرن مرقوم اولدیغی (قورنطوسلولره)
کوندردیکی رسالهٔ اولیسنک یدنجی واوننجی بابلرندن
و(قولوص) اهالیسنه یازدیغی رساله سنک ایکنجی بابندن
ظاهردر * واولو قتلرده هرنقدر مسیحیلردن بعضیلری
بوبابده مرقومه مخالفت قصدنده بولنمشلر ایسه ده
جربزهٔ نطقیه وسفسطهٔ واهیه سیله اول اثمیان وساده دلانی
خبط واسکات وعاقبة الامر کندی رأی وحکمنی
آنلره قبول ایتدیره رك مطیع ومنقاد قیلدیغی (غلاطیه) اولره
یازدیغی رساله سنک ایکنجی بابنده بوکز (بطرس) انطاکیه یه
کلدیکی زمان آکا بالمواجهه مقاومت ایتدم دیو بالافتخار
کندوسی نقل وحکایه ایلمش و (ختان) خصوصنده
وقوعبولان اختلافلرینی دخی اشبو ذکری صددنده
اولدیغمز کتابك اونبشنجی بابنده (لوقا) یازمشدر *
ومرقوم (لوقا) بو کتابده هرنقدر کرك استادندن وکرك
سائرلرندن برطاقم خارق العاده شیلر صدورینی نقل
وحکایه ایلمش ایسه ده آنلردن هیچ بریسی متواتر اولمامق
حسبیله یقین افاده ایتمیه جکلری درکاردر

وبو کتابدنصکره یازیلان رساله لر علی روایة
النصاری حواریونك اطراف واکنافده اولان شاکردانه
یازوب کوندردکلری مکتوبلریدر که آنلرك دخی اون
دردی مرسوم (پاولوسه) منسوب ایسه ده اون دردنجی
رساله فی الحقیقه آنك اولوب اولمدیغنده اوائلده کنایس
نصاری بیننده اختلاف اولندیغی تاریخلرنده یازمشلردر
(وبریدخی) علی روایتهم حواریوندن (یعقوب) نام
کیمسنه یه نسبت اولنه رق ایکیسیدخی رئیس الحواریین
دیدکلری (بطرسه) منسوب اولدیغنی اعتقاد ایدرلر
ایسه ده ایکنجیسی نك کندویه نسبتنده اختلاف اولندیغنی
دخی کنیسه تاریخلرنده یازمشلردر * ورسائل مذکوره دن
اوچی دخی دردنجی انجیل مؤلفی (یوحنا) یه نسبت
اولنمقده ایسه ده کذلك ایکنجیسی ایله اوچنجیسی مختلف فیها
اولدقلرینی روایت ایتمشلردر (و) بریسیدخی
(یهودا) نام کیمسنه یه نسبت اولنه رق شخص مرقوم
سابق الذکر یعقوبك قرنداشی وحواریون زمره سندن
اولدیغنی ادعا ایتمکده ایسه لرده کندویه نسبت اولنان
رساله ده اختلاف اولندیغنی دخی یازمشلردر * وبوجمله
دنصکره مذکور یوحنانك (آپوغالبسیس) دنیلان رؤیا
رساله سیدر که برطاقم اوهام وخیالاتی محتوی اولدیغی
مثللو مرقومه نسبتی دخی مشکوك وموهوم اولدیغی
وبوبابده تاریخ (میلادك) ایکیوزاللی واوچیوز سنه لری
اثنالرنده کنایس نصاری بیننده برچوق اختلاف
ونزاعلر وقوعندنصکره دیکرلریله بویله برجلدده یازلدیغی
عهد قریبده عربی العباره اوله رق بیروتده طبع اولنمش

اولان «مرشد الطالبين الى الكتاب المقدس الثمين» آدلو كتابك
اون سكزنجى صحيفه سنده پروتستانتلر دخى على الاجمال
يازمش اولدقلرندن تحقيق مراد ايدنلر كتاب مذكورى
مطالعه قيله لر (اشته) بونلرك مجموعى يكرمى يدى عدد
كتب و رسايلدن عبارت اولوب على الاطلاق جمله سنه
انجيل وعهد جديد تسميه ايده رك پروتستانتلر و سائر
فرق (نصارى) عقايد ومذاهبنى بونلردن استنباط
ايدرلر ومع هذا عقايدلرنده برچوق شيلر دخى واردر كه
انجيللرنده حضرت (عيسى) دن نقل اولنان كلاملره
بوسبتون ضد ومخالفدر (مثلا) جمله دن بريسى (متى)
اون طقوزنجى و (مرقس) اونجى و (لوقا) اون سكزنجى
بابلرنده (ويوله چقار ايكن بر كيمسه اكا سكرتدى واوكنده
ديزچوكوب اكا اى ايو معلم نه ايليه يم كه ابدى حياتى تملك
ايده يم) ديو سؤال ايتدى حضرت (عيسى) دخى اكا ديديكه
نيچون بكا ايو ديرسن بر اللهدن غيرى ايو كيمسه يوقدر
(وكذلك) كندودن باش وصيت ندر ديو سؤال ايدن
آدمه دكله (يا اسرائيل) رب اللهمز رب واحددر ديديكنى
وكندويه ايو دينلمكه بيله راضى اولميوب سائر انبياى
ذيشان و رسل عظام كبى خلق توحيده دعوت ايتديكنى
نقل وحكايه ايتمشلر ايكن نصارى بو سوزلرك بوسبتون
ضد وخلافنه اوله رق جادۀ توحيددن عدول ايله شركه
صاپمشلر واقانيم ثلثه يه قائل اولوب انى اله اتخاذ ايلمشلردر *
وكذلك (استاوروس) چقارمق وصورتلره طاپمق
وبنى آدمى شيطانك اسيرلكندن قورتارمق ايچون (مسيح)
كندوينى فدا ويرمك كبى نسنه لردر كه بونلر هر نقدر (دين

نصارا ده اليوم اعتقاد وعمل اولنمقده ايسه ده بو كتابلرده
اصلا يرلرى يوقدر انجق تواريخ كتابسده مسطور اولديغى
اوزره بو فساداتى تاريخ ميلادك ايكيوز اللى واوچيوز سنه لرى
ظرفنده پاپاسلر كندى عندلرندن ايجاد واختراع ايلمشلر *
ومرسوملرك اكثريسى فى الاصل بت پرستلكدن كلدكلرندن
دين (نصارا) يى دخى اولدقجه اكا بكزه ده رك ايكيسى
اورتاسى برشى ياپمشلردر (وعوائد) مذكوره دن
بعضيلرينى پروتستانتلر دخى رفض وترك ايتدكلرندن رد
وتقبيحلرى بابنده السنۀ مختلفه اوزره كتابلر تأليف ايدوب
نشر ايتمكده بولنمشلر وعلى الخصوص عربى العباره اوله رق
بيروتده طبع اولنان * «ريحانة النفوس فى اصل الاعتقادات
والطقوس» * دنيلان رساله ده بدعت مذكوره لرك كيفيت
حدوث وتاريخلرينى خلاصة برر برر يازمشلردر * كاشكى
مرقوملر بقيۀ ضلالتلرينيده دخى ديكرلرى مثللو فهم وادراك
ايتمش وانلردن دخى تبرى ايله توحيده قائل اوله رق دين
اسلامه تمسك ايلمش اولسه لر ايدى * قال سبحانه وتعالى
{فمن يرد الله ان يهديه يشرح صدره للاسلام ومن يرد ان
يضله يجعل صدره ضيقا حرجا كانما يصعد فى السماء}
آمنا وصدقنا (بو) دخى خفى اولميه كه اشبو كتب
ورسائل فى الاصل بو يله ابواب وفصوله منقسم اوله رق
تأليف اولنميوب انجق بيك ايكيوز قرق سنۀ ميلاديه سى
اثنالرنده دانشمندان نصارادن * كردينال هوجو * نامنده
بر پاپاس براى سهولت قرائت ومطالعه بو يله جه تقسيم
ايلديكنى و بوندن اقدم دها بشقه لريدخى ديكر وجهله
تقسيم ايتمش اولدقلرينى تواريخ كتابسده يازمشلردر *

وبو كتابلره انجيل اسمنى وضع ايدن دخى اصل مؤلفلرى دكلدر * مرقوملر بونلرى فى الابتداء تواريخ وسير ديه‌رك تأليف ايتمشلر وصكره‌دن نصارى بونلره انجيل آدينى طاقمشلردر * نتكم (متى) نك ابتداى كتابنده ابراهيم اوغلى داودك اوغلى (عيسى) المسيحك ميلادينك كتابيدر ديديكى سوزلرندن دخى ظاهردر

(بعد ذا) معلوم اوله كه (نصارى) من طرف الله (جبريل امين) واسطه‌سيله حضرت (عيسى) عليه السلامه انجيل شريف ناميله بركتاب نازل اولديغنى بالكليه انكار ايليوب انجيل ديمكدن مراد اشبو اناجيل اربعه تسميه اولنان درت عدد تاريخلردر * واهل اسلامك اعتقاد ايتدكلرى مثللو الله تعالى حضرتلرى طرفندن (جبريل امين) واسطه‌سيله (عيسى) عليه السلامه انجيل نامنده اوله بركتاب وحى وانزال اولنديغى يوقدر ديرلر * حالبوكه حضرت (عيسى) يه انجيل شريف وحى وانزال بيورلديغى نقلا وعقلا ثابتدر * (امانقلا) ثابت اولديغى (قرآن) كريمك شهادتى وخاتم النبيين (محمد) عليه السلامك اخبار بيورمسيدر * (و) بوندن فضله اشبو اناجيل اربعه دنيلان تاريخلرده دخى انك نزولنه دلالت ايدر سوزلر واردر * (نتكم) ايكنجى مؤلف (مرقس) اولكى بابنده بوكز يوحنا زندانه براقلدقدنصكره حضرت (عيسى) جليله كلوب ملكوت اللهك انجيلنى تبشير ايدردى * وقت تمام اولدى * وملكوت الله يقيندر * توبه ايدك وانجيله ايمان كتورك دير ايدى ديو روايت ايتديكى سوزلر اولوقتلرده انجيل شريف

حضرت (عيسى) نك معيت نبويلرنده بولنديغنه صراحة دلالت ايدر * زيرا وجه محرر اوزره اكر انجيل شريف موجود اولمسيدى انجيله ايمان كتورك ديمه‌نك برمعناسى اولمازدى (و) كذلك سكزنجى واونجى بابلرنده دخى بومثللو دها برطاقم سوزلر يازمشدر * كه اول سوزلرك جمله‌سى انجيل شريفك نزولنه دلالت ايتدكلرى ظاهردر

(فاما عقلا) ثبوتى شو وجهله دركه حضرت (عيسى) دن مقدم كلان وصاحب شريعت اولان انبيا ومرسلين حضراتنك دخى قوانين دينيه‌لرينى مبين برعدد كتابلرى وار ايدى واول كتابلر آنلرك خلفاسى مقامنده اولمغله آخرته انتقال بيوره‌جقلرى اثنالرده كندولردنصكره كافهٔ امور دينيه واحكام شرعيه‌لرينى انلردن اوكرنمك اوزره امتلرينه تنبيه ووصيت بيورمشلر ايدى * نتكم (موسى) عليه السلام حين ارتحالنده امتنه بويله‌جه تنبيه ووصيت بيورديغى (تورات المثنى) نك آخر طرفلرنده برتفصيل مسطوردر (پس) عيسى عليه السلام حضرتلريدخى انلر كبى اولى العزم پيغمبر ذيشان اولديغى بى ريب وكمان اولمغله آنك دخى امور دينيه واحكام شرعيه‌سنى مبين بويله بركتابى اولمق لازمه‌دن ايدوكى عقلا وقياسا دركاردر * (چونكه) امور دينيه واحكام شرعيه دنيلان شيلر عقل مجرد ايله بيلنور شيلر اولميوب بهر حال انبيا ورسل عظامك تعيين وبيانلرينه محتاجدر وانلر دخى فى الاصل جنس بشردن اولدقلرى حسبيله وحى وتعليم ربانى يه احتياج وضرورتلرى اوله‌جغى

اشكار اولديغندن فضله انبياى عظام حضراتنك
معيتلرنده بولنان وبومقوله اصول دينيه واحكام شرعيه‌يى
حاوى اولان كتابلرده كمال اعتدال بولنمق واصلا شك
وشبهه ملاحظه اولنميوب قبول عامه‌يه وسيله اولمق ايچون
دخى من طرف الله اولمسى مقتضاى حكمت ولازمهٔ مصلحتدر
(اشته) جناب مسيحك معيت عاليلرنده بولنان اصل انجيل
پرتبجيل دخى بوقبيلدن اولديغى نصوص قاطعه ايله
مجزوم ومحقق اولديغندن ماعدا همعصرلرى بولنان
ومصدق نبوت ورسالتلرى اولان (يحيى) بن (زكريا)
عليهما السلام حضرتلريدخى كندولره وحى اولنان كلاملر
كلام الله ايدوكنه ونصارانك زعم واوهامى كبى اله
وابن الله اولميوب بلكه سائر انبياى عظام ورسل كرام
حضراتى كبى محضا جناب حقك قولى ورسولى اولديغنه
زيرا اللهك رسولى اللهك كلامنى سويلر ديه‌رك شهادت
بيورمش اولديغنى دردنجى مؤلف (يوحنا) كتابنك
اوچنجى بابنده نقل وحكايه ايتمش وبالذات حضرت
(عيسى) دخى تعليم بنم دكلدر لكن بنى كونده‌رنكدر *
بركيمسه آنك مرادنى ايتمك استرسه بوتعليم اللهدنميدر
بوقسه كندومدنمى سويلرم بيله جكدر * ديديكنى ينه
مرقوم (يوحنا) يدنجى بابنده يازمشدر (اشته) بوروايتلر
هرنقدر بزه كوره حجت وسند اوله ميه جغى معلوم ايسه‌ده
نصارانك ازهر جهت مقبول ومسلملرى اولديغندن آنلرى
الزام واسكات بابنده حجت اوله جقلرى دركاردر
(فاما) ينه انكارلرنده عناد واصرار ايدرلرسه
اولوقت كندولره بويله بر (سؤال) واعتراض اولنمق

دخى لازمكلوركه سزلر ديرسكزكه (آدم) عليه
السلامدن حضرت مسيحه كلنجه جميع انبيا ومرسلين
آنك خدام وتوابى منزله‌سنده در * وخلاصهٔ عالم
ومكمل شرايع امم ومخلص بنى آدم انجق اودر * (پس)
كندى زعمكزجه آنك خدام وتوابى اولان ذوات كرام
امتلرينه بر عدد كتاب يازوب آليقومغى ادراك ايلديلرده
مسيح بوقدرجه برشى ياپمغى تعقل ايده مديمى * تاكه بويله
سزلرى كتابسز آليقويوب كندى وبالضرور اشبو
بربرينه مغاير ومخالف اولان تواريخ اربعه‌يى اساس دين
اتخاذ ايلمكه محتاج ايدوب عماى جهالتده براقدى
(واكر) جواب مقامنده ديرلرسه كه اشبو اناجيل
اربعه مؤلفلرى آنك رسوللرى اولمق حسبيله كتاب مذكورك
تأليفنى ودينك احكامنى بيان ايلمكى مرقوملره سپارش
ايلمش وبوخدمتلرى آنلره كوردرمشدر (جواب) سابقا
تحرير اولنديغى اوزره (اولا) مرقوملرك ايكيسى اصلا
حضرت (عيسى) نك يوزينى بيله كورمشلر وصحبت
عاليلريله مشرف اولمامشلردر پس نره‌دن مأمور قلنمشلردر
(ثانيا) آنلردن هيچ بريسى بويله بردعواى فاسد ايتمامشلر *
وحضرت (عيسى) بزى بويله بر كتاب تأليف ايلمكه
ودينك احكامنى وضع وتعيين قيلمغه طرفندن وكيل
نصب ايلمشدر ديمامشلردر * بلكه بالعكس هربرلرى
احباب ويارانلرينك طلب والتماسلريله كتابلرينى تأليف
ايلمش اولدقلرى عندلرنده مشهور وكتب تواريخده
مسطوردر (ثالثا) مسيح طرفندن مأمور قلنمش
اولسه‌لر ايدى بويله هربرلرى بشقه بشقه كتابلر تأليف

ایتمکه نه حاجت وار ایدی بلکه جمله سی بر آرایه کلوب
مقتضای مأموریتلری اوزره بر کتاب یازدقدنصکره
آدینی دخی انجیل تسمیه ایدرلر * وانجیل دیمکدن غرض
دخی بو دردیرلر ایدی *

(وبردخی) کتب مذکوره‌یی مطالعه ایدنلرک
معلوملری اولدیغی اوزره انجیلرنده احکام شرعیه یه
وعبادات وطاعاتک کم وکیفیتلرینه دائر حضرت (عیسی)
دن هیچ بر سوز نقل وروایت اولنمامش ویالکز طائفهٔ
یهود ایله وقوعبولان محاوره ومشاجره لری یازلمشدر *
(اشته) بورادہ دخی خاطره بویله بر (مسئله) کلمزمی که
(مثلا) بر پاپاس اشخاصدن بر شخصی نه حال ایسه
قندیروب نصرانی اولمغه راضی قیلسه وبعد التنصر
شخص مرقوم پاپاسه خطاب ایدوب شمدی حضرت
(عیسی) نک دیننده نه احکام واردر * بکا اوکرت که عمل
ایده‌یم دیسه عجبا اکا نه یی اوکره‌در ایدی * اشته یدلرنده
اولان انجیلرنده حضرت (عیسی) دن بر حکم وقانون
بیلدیرلمامش و * صوم و * صلات و * سائر اصول
عباداتک کم وکیفیتلرینه دائر بر سوز یازلمامش و * نکاح
و * طلاق و * انساب و * قرابتک و * تقسیم میراث و *
بیع وشرا و * حرام وحلالک * و * قصاص و * جنایاتک *
وسائر حقوق عبادک احکامی اصلا وقطعا بیان
اولنمامشدر * حالبوکه دین دنیلان شی بونسنه لرک
جمله سندن عبارتدر * وبنی آدم بالضرور بونلرک احکامنی
بیلمکه محتاجدر * هیچ ممکن ومتصور اولورمیکه بر دین
بوشیلردن خالی اوله وکندی اصحاب واتباعنی بهایم کبی

هوا وهوسلرینه براقوب صالہ (واکر) یالکز (قرستوسه)
(واقانیم ثلثه) یه ایمان ایتمک وبر کره (واپتیز) اولمق کافی اولدیغی
وبونلردن بشقه برشی ایله مکلف اولمدقلرینی ادعا ایدرلرسه
بوزعم وادعالری دخی هرحالده مردود ومزیف اولدیغندن
ماعدا کندی کتابلرنده حضرت (عیسی) دن نقل اولنان
کلاملردن دخی ظاهردر * نتکم اولکی مؤلف (متی) یدنجی
بابنده حضرت (عیسی) دن نقل ایله * بکا یارب یارب یعنی
یامعلم دینلرک هر بری ملکوت السموانه کیرمز الا السمواتده اولان
بابامک مرادینی ایدن کیرر * دیوالی آخره یازمش وبونک امثالی
دها بر طاقم سوزلر بو کتابلرده روایت اولنمشدر * که انلرک
جمله سی تکلیفات شرعیه ایله مکلف اولدقلرینه وزعم
واوهاملری کبی یالکز مسیحه واقانیم ثلثه یه ایمان ایتمک کافی
اولمدیغنه صراحة دلالت ایدرلر * انجق اشبو تکلیفات
واول اوامر ومنهیات نه دن عبارت اولدیغنی مرقوملر
بیان وتحریر ایتمامشلر * وبو بابده حضرت (عیسی) دن
بر سوز نقل وروایت قلمامشلردر

(واکر) زمان اوائلده کچن پاپاسلر ورهبانلرینک
کندی عقول وافکارلرندن استنباط ایله وضع وتعیین
ایتدکلری کنیسه قانونلرینی اکا سویلیه‌جک اولورسه
انلره اصلا اعتبار اولنماز * زیرا واضع دین وشریعت انلر
دکلدر * انجق دین (عیسی) وشریعت (عیسی) دنیلان
شی باوحی ربانی (عیسی) علیه السلامک بالذات کندوسنی
وضع وتشریع وتعیین وتخصیص بیوردیغی احکام
وقوانین دن عبارتدر * یوقسه پاپاسلرک عقلی وعندی
قانونلرینه دین (عیسی) وشرع (عیسی) دنیلماز * واکر

فی الحقیقه بویله اولسیدی هر کس کندی عندندن هوا
وهوسنه اویغون بر دین وشریعت دوزوب انبیادن برینه
اسناد ایلدکده اونسنه‌لره اول پیغمبرك دین وشریعتی دنیلمك
لازمکلوردی (ودخی) الله تعالی حضرتلری طرفندن
قوللری ارشاد وهدایت ایچون بویله پیغمبرلر بعث اولنمغه
اصلا بر احتیاج وضرورت قالمازدی * بوایسه هر حالده
باطل ومزیف بر دعوای فاسد اولدیغی جمله‌نك معلوم
ومسلملریدر *

(واکر) توراتك منسوخ اولمدیغنی ادعا ایله انده
یازیلان احکامی اکا کوستره‌جك اولورسه اول وقت کندولره
یوم سبتی دخی شروطیله کوزتمك و* سنت اولمق و* خنزیر
اتی یمك و* سائر احکام توراتك کافه‌سنی تمامیله اجرا
ایده‌رك یهودیتی التزام ایتمك ونصرانیتدن بوس‌بتون
وازکچمك لازمکلور * (فاما) اکر دیرلرسه که حضرت
(عیسی) احکام تواریتدن بو مقوله بعض شیلری اعمال
روحانیه وقلبیه‌یه نسخ وتبدیل ایلمش و بر طاقمنی دخی علی
حالها ابقا وتقریر قیلمشدر * (بو) صورتده دخی وقوع
نسخی اقرار ایله کلام سابقی نقض ایلمش اوله‌جقلرندن
ماعدا قنغی حکمی نسخ والغا وقنغیلرینی ابقا ایتدوکنه
حجت وسند ابراز ایتمك و بر بر اول احکامی بالذات جناب
مسیحك کلاملریله تعیین و بیان ایلمك اوزرلرینه لازمدر *
(حالبوکه) بونلری تعیین وتخصیص بابنده انجیللرنده
حضرت (عیسی) دن بر سوز نقل و روایت اولنمامش
وهمان علی حالها مجهول ومبهم براقلمش ایدوکی اهل
وقوفك معلوم ومجزوملریدر

(بودخی) معلوم اوله که فی الاصل انجیل شریف
ایله تورات شریف وسائر کتب انبیا لازم ملزوم قبیلندندر *
چونکه (قرآن) عظیم الشانده {ولاحل لکم بعض
الذی حرم علیکم} آیه جلیله‌سندن منفهم اولدیغی
اوزره انجیل شریف نزولیله هر نقدر حضرت
(عیسی) علیه السلام احکام توراتدن بعضیلرینی نسخ
بیورمش ایسه ده ینه اکثر احکامنی کما کان ابقا
وتقریر بیورمش ایدی * پس نسخ اولنان قنغیسیدر
و ابقا وتقریر بیوردقلری قنغیلریدر بیلمك ولا یقیله
بینهمالری تفریق اولنمق بهر حال اصل انجیل شریفك
وجودینه موقوفدر * امدی اصل انجیل شریف موجود
اولمدیغی حالده بالفرض اصل تورات شریف موجود
اولسه دخی بر ایشه یارامیه‌جغی در کاردر * زیرا احدهمانك
حکمنی بیلمك آخره موقوفدر * بنا برین لازم وملزوم
قبیلندن اولدقلری ظاهردر * و بو سوزیمز یهود ونصارایه
کوره‌در * یوقسه اهل اسلام سلمهم السلام بو کلفتلردن
جمله مبرا (وقرآن) عظیم الشان وفرقان جلیل البرهان
هر حالده کندولره دلیل ورهنمادر * (خلاصهٔ) مقال
بو قاریدن بورایه کلنجیه‌دکین بسط و بیان قلنان سوزلره
امعان نظر ودقت اولندقده علی کل حال شرع مسیحینك
کتابی مفقود واحکامی دخی بالکلیه مجهول اولدیغی تبین
وتحقق ایلدیکندن فرضا الیوم بر کمسه انك منسوخیتندن
قطع نظر ایله هر نقدر انکله عامل اولمغه سعی واقدام
ایلسه دخی کندویه اصلا ممکن ومیسر اوله‌میه‌جغی وهر
حالده شرع شریف خاتم المرسلینه تمسك ایتمكلجه سمت

حقه وصلته بر یول بوله میه جغی بدیهی وآشکار اولمشدر
(بودخی) معلوم اوله که آلان یهود ونصارا
یدلرنده بولنان وعهد عتیق تعبیر اولنان (تورات) و
(زبور) وسائر (صحفلر) دخی اصلا اعتماده شایان
دکللردر* زیرا کتب مذکوره یه دخی پك چوق تحریف
وتبدیللر داخل اولمش ایدوکی اهل تحقیق عندلرنده مجزوم
ومحققدر* (شوندن) اوتریکه حالا کندی یدلرنده
بولنان کتابلرنده وتاریخلرنده دخی صراحة یازلدیغی
اوزره حضرت (موسی) وحضرت (داود) علیهما
السلامدن صکره طائفهٔ یهود تکرار بتکرار مرتد وبی دین
اولمشلر* ودین موسی یی وتورات شریفی ترك وانکار
ایدوب پتلره عبادت ایتمشلردر* (پس) بو اثنالرده تورات
وزبورك وسائر صحفلرك چوق یرلری تحریف وتبدیل
قلندقلری مجزوم اولدیغندن ماعدا (میلاد) مسیحدن
یوز التمش سنه قدر اقدم ظهور ایدن وممالك یهودی
تماما اخذ وضبط ایدوب نیجه یوز بیك نفوس قتل
واهلاك ایتدکدن صکره قدس شریفده کائن بیت
المقدسی دخی پتخانه ایلیان (انطیخوس ایفانوس) نام
قرال بدمآل دخی یدلرنده بولنان کتابلری تماما جمع ایلیوب
احراق بالنار ایتمش وکندولرینی جبرا وقهرا پت پرست آیننه
صوقمشدر* وعلی الخصوص طائفهٔ یهود من القدیم
خاتم النبیین (محمد المصطفی) نامنده بر ذات عالیقدر کله جکنی
کتب مذکورهده کوردکلرندن واوکلدکده از هر جهت
رفاه حاله نائل اوله جقلرینی امید ایتمکده بولندقلرندن
وبو امید دخی ارالق کندولری غیرته کتوروب

زیر حکمنده بولندقلری قراللره عصیان وطغیانه کندولره
جسارت ویردیکندن اختلال وفتنه یی دفع وتسکین ایچون
اسم سامیٔ مذکوری مرقوم قراللر جبرا وقهرا کتب
مذکورهدن حك وحذف ایتدیروب من بعد لسانه دخی
کتورولمامسنی کندولره اکیدا یساق ایتمشلر* وبو وجهله
دخی کتب مذکوره یی خواه وناخواه تحریف وتغییره
مجبور اولمشلردر* وحتی بو سببلردن طولایی (میلاد مسیح)
اثنالرنده ممالك یهودده حکمران اولان (هیرودس) نام ظالم
وغدار دخی فرعون کبی بو نیجه اطفال صغاری (مسیح)
اولمق امیدیله قتل واهلاك ایتدیکنی اولکی انجیل
مؤلفی (متی) ایکنجی بابنده یازمشدر* والیوم یهود
ونصاری یدلرنده بولنان اشبو تورات اصل حضرت
(موسی) نك یازوب براقدیغی اولمدیغی (تورات المثنی) نك
الك آخرکی فصلنده حضرت (موسی) نك وفاتنه ومحل
دفننه دائر یازیلان سوزلردن ودها سائر عباره لرندن
ظاهردر* وبوندن ماعدا کتاب مذکورك بعض سوزلرنده
دخی تناقض واختلاف واردر چونکه (سفر الخروجك)
یکرمی دردنجی فصلنده حضرت (موسی) و (هارون)
علیهما السلام واسرائیل شیخلرندن دخی یتمش کیمسه
جناب حقی کوردیلر ویدیلر ایچدیلر دیو یازلمش* وینه سفر
مذکورك اوتوز اوچنجی فصلنده حضرت (موسی) رؤیتی
طلب ایتدیکنی حکایه عقبنده بالذات جناب واجب الوجود
کندویه خطابا ودخی دیدیکه یوزیمی کوره مزسن
زیرا آدم بنی کورمکه قادر دکلدر که اولمیه دیو اولکی
سوزك عکس وخلافنی یازلمشدر* وبونلر امثالی دها

برچوق شبهه ایراث ایده جك شیلروار درکه انلرك تفصیلنی امام باجی (اسئلة التوراية) آدلو کتابنده شرح و بیان بیورمشدر (اشته) بو وجهله اول اثنالرده کتب مذکوره نك چوق یرلری تحریف وتغییر اولندیغندن فضله کل یوم انلری لساندن لسانه ترجمه اثنالرنده دخی هر برلری کندی مذهب ومشربنه کوره ترجمه ایده رك بتکرار لفظاً ومعنی تحریف وتغییر ایتمکده بولندقلری الحالة هذه نصارانك طبع ونشر ایتمکده اولدقلری عربی وفارسی وترکی نسخه لری کلمه بکلمه بربرلرینه تطبیق ومقابله اولندقلرنده کونش کبی ظاهر وآشکار اولور * (انجق) کتب مذکوره ده جابجا کلمات خدا واقوال انبیا بولندیغندن انلری بالکلیه انکار وتکذیب ایلمك وبالتمام تصدیق دخی ایتمك جائز دکلدر * زیرا اکر فی الحقیقه نقل اولندیغی کبی انلرك بعضیلری کلام خدا واقوال انبیا ایسه تکذیب وانکار سببیله خطای عظیم لازم کلور * (واکر) اویله اولمیوب ده تصدیق اولنورسه بوصورتده دخی افترا علی الله وافترا علی الرسل اولور * (پس) بوایکی امرك بینلرینی فرق وتمییز ایلمك وصحیحنی سقیمندن آیرمق غایتله مشکل ومتعذر اولدیغندن * {لاتصدقوا اهل الکتاب ولا تکذبوهم وقولوا آمنا بالله وماانزل الینا والیکم الی آخر الآیة} حدیث شریفنده وارد اولدیغی اوزره {آمنا بالله وما انزل الینا والیکم} قول شریفیله جواب ویریلور * یعنی الله تعالی حضرتلری طرفندن کرك حضرت (عیسی) یه وکرك سائر انبیای عظام حضراتنه وحی وانزال بیورلمش اولان کتابلره

وانلرك فم شریفلرندن صدور ایدن وتحریف وتغییر اولنمیان کلاملره ایمان ایدرز دنیلور * وآندنصکره شان الوهیته شین وناموس رسالته خلل ویره جك برسوز اولدیغجه سکوت وتوقف اولنوب العهدة علی الراوی دنیلور * فاما اکر شان الوهیته شین وناموس رسالته خلل ویره جك وکفره مؤدی اوله جق برسوز ایسه رد وابطال اولنمق هرحالده واجبهٔ دیانت ومقتضای حمیت ولازمهٔ غیرت اسلامیه در * والله اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب

ودخی معلوم اوله که نصارانك اشبو عهد جدید تسمیه ایتدکلری انجیللری برقاچ مسئله ده علناً وصراحة عهد عتیق تعبیر ایتدکلری توراته وسائر متعلقاتی اولان تاریخلره مخالفتله تعارض ایتمشلردر (مثلا) جمله دن بریسی آنفا تحریر اولندیغی اوزره توراتده سفر الخروجك یکرمی دردنجی فصلنده معلوم الاسامی یتمش کیمسه اسرائیل آللهنی کوردیلر ویدیلر ایچدیلر دیو یازلمشدر * حالبوکه (یوحنا) نك انجیلنك ابتداکی بابنده والله تعالی یی هیچ کمسه کورممشدر بابانك قوینده اولان بریجق اوغلی انی بیان ایلدی دیه رك حضرت مسیحدن نقل ایتمشدر * (وکذا) مرقوم (یوحنا) اوچنجی بابنده کوکه کمسه صعود ایتمدی الا کوکدن نازل اولان ابن الانسان یعنی حضرت (عیسی) که اوکوکده در دیمشدر * حالبوکه (الیاس) علیه السلام آتشدن عربه ایله کوکه صعود ایتدیکی (سفر الملوك الرابع) دنیلان کتابك ایکنجی فصلنده یازلمشدر * وعلی الخصوص (اخنوخ) دنیلان (ادریس) علیه السلام سمایه عروج ایتدیکی کافهٔ اهل کتاب عندلرنده معلوم ومشهوردر *

(وكذا) مسيحك جهت ناسوتی سمادن نازل اولمامش ایکن ینه سمایه عروج ایتدیکی معلومدر * وقس علیهما البواقی

(اشته وقتاکه (تورات وانجیل) بووجهله تحریف وافساد واضاعه واتلاف قلندیلر * وموصل رضاء حق اولان طریق مستقیم مختل ونقصان پذیر اوله رق خلق عالم عمای جهالتده ووادیٔ ضلالتده هایم وحیران قالدیلر ایسه جناب واجب الوجود کمال لطف وجودندن رحمة للعالمین وشفقة للخلق اجمعین * حبیب اکرم ونبی معظم ومحترم ﴿محمد المصطفی﴾ علیه صلوات الله وسلامه الاتم افندمز حضرتلرینی بشیر ونذیر وسراج منیر اولمق اوزره بعث وارسال ایدوب انواع حکم ومواعظی شامل وکافهٔ امور دینیه یی تبیین وایضاحه کافل اوله رق (قرآن) کریم وذکر حکیمی دخی کندویه وحی وتنزیل ایلیوب انس وجندن ارباب هدایت ومظهر رشد وقابلیت اولان خواص عبادینی مستغرق انوار بی پایان بیورمش * ومنهج رضا وفلاحی تشید وتسویه ایله جناب وحدانیتنه وصلته قوللری ایچون مجددا بردروازهٔ رحمت آچمش * ومقتضای دأب عدالت سبحانیه سی {وماکنا معذبین حتی نبعث رسولا} فحوای منیفنجه بوبابده هیچ برعذر وبهانه یه یول براقامشدر * (واکرچه شواهد نبوت ودلائل صدق رسالتلری عد واحصادن افزون وحوصلهٔ عقل وادراکدن بیرون ایسه ده انلری علمای اعلام حضراتی علی الاجمال درت نوعه تقسیم ایلمشلردر * که (نوع اول) انبیای عظام ورسل کرام حضراتنك مقدمجه کندی

امتلرینه قدوم وبعثت سید الانبیایی یعنی ﴿محمد المصطفی﴾ خاتم النبیین افندمز حضرتلری عالمی تشریف بیوره جغنی اعلان وتبشیر ایلمشلردر * نتکم الیوم هر نقدر یهود ونصاری یدلرنده بولنان کتب انبیانك وجه محرر اوزره چوق یرلری تحریف وتغییر قلنمش ایسه ده ینه جابجا سید الانبیانك اوصاف سنیه لرینه دلالت صریحه ایله دلالت ایدر * وبومعنایی اثبات وایضاح ایلرلك چوق عباره لر موجود اولدیغی علم تورات وانجیلده توغل وآشنالغی اولان ذواتك معلوم ومجزوملریدر * از جمله (تورات المثنی) نك اون سکزنجی فصلنده (موسی) علیه السلامه واقع اولان خطاب الهیه یی نقل صددنده (ورب بکا دیدیکه سویلدکلری معقولدر انلره قرنداشلرینك اره سندن سنك کبی برپیغمبری قالدیره یم وسوزلریمی اغزینه قویایم واکا هر امر ایده جکلریمی انلره سویلیه واولا که هرکیم بنم آدم ایله سویلیه جکی سوزلریمی دکلیه جك اولورسه بن اندن طلب ایده جکم) دیو یازیلان پیغمبر ذیشاندن خاتم النبیین ﴿محمد المصطفی﴾ علیه الصلوة والسلام حضرتلری مراد اولدیغی کونش کبی آشکاردر (واکرچه) طائفهٔ یهود بوندن مراد (یوشع) علیه السلام اولدیغنی زعم وادعا ایدرلر ایسه ده بوزعم وادعالری خلاف واقع اولدیغی برقاچ وجهله ظاهردر * شویله که (اولا) کلام مذکورده قرنداشلرینك آره سندن دینلمشدر بوقسه نفس بنی اسرائیلدن دینلمامشدر * بنی اسرائیلك قرنداشلری ایسه قارشولرنده ساکن اولان بنی اسمعیل یعنی قوم عرب اولدیغی توراتده (سفر التکوینك) اون

التنجی فصلنده مذکور وجمله نك دخی معلوم ومسلملریدر (یوشع) علیه السلام ایسه نفس بنی اسرائیلدندر واولوقت کندوسی دخی بنی اسرائیل ایچنده بولنمغله بو خطاب ایله مخاطب اولمشدر * بوقسه بنی اسرائیلك قرنداشلری اولان بنی اسمعیلدن دکلدر (ثانیا) سنك کبی بر پیغمبری قالدرایم دینلمشدرکه معناسی سنك کبی مظهر آیات ومعجزات ومستقلا صاحب کتاب وواضع دین وشریعت اوله جق وبوخصوصلرده سکا تقلید ایله تابع اولمیه جقدر دیمکدر * بواوصاف ایسه انجق خاتم النبیین ﴿محمد﴾ علیه السلامك اوصاف جلیله سندن ایدوکی اظهر من الشمسدر * شوندن اوتریکه کرك (یوشع) علیه السلام وکرك بنی اسرائیلدن اولان سائر انبیای عظام حضراتی هرنقدر (موسی) علیه السلام کبی صاحب نبوت ورسالت ومظهر آیات ومعجزات اولدقلری مجزوم ومحقق ایسه ده وضع دین وشریعت بابنده استقلاللری اولمیوب بوبابده جمله سی اکا تقلید وتبعیت ایله شرع شریفنی تأیید واحکام توراتی تأکید صددنده بعث وارسال بیورلمشلردر * فلهذا بوبابده (موسی) علیه السلام کبی اوله میه جقلری درکاردر * (قال) سبحانه وتعالی فی التنزیل {لا نفرق بین احد من رسله} (وقال) جل وعلا {ولقد فضلنا بعض النبیین علی بعض} (فاما) کلام مذکورده واقع اولان مثلیت یعنی سنك کبی دنیلان کلامك معناسی بووجهله تفسیر اولنمیوبده (یوشع) علیه السلام حضرتلریدخی ازهر جهت (موسی) علیه السلام کبی ایدی دنیلورسه اولوقت سفر مذکورك یعنی (تورات المثنی) نك

کلام وروایتلری بیننده بر اختلاف عظیم وتناقض جسیم پیدا اوله جغی درکاردر چونکه (موسی) علیه السلامدنصکره بنی اسرائیلده بردخی آنك کبی برپیغمبر ظهور ایتمدیکی سفر مذکورك آخرکی فصلنده * وارتق اسرائیلده (موسی) کبی پیغمبر قالقمدی که رب آنی رو برو بیلمش اولا دیو مصرحا یازلمشدر * (واکر) اشبو اختلاف وتناقض دفع وکلامین بینلرینی توفیق صددنده یالکز وحی ومکالمه ده وآیات ومعجزات اظهاری بابنده (موسی) علیه السلام کبی برپیغمبر دخی ظهور ایتمدی دنیلورسه اولوقت بوتوجیه بوسبتون واقع الحاله مخالف اولور * زیرا خاصة (یوشع) علیه السلام ایله دخی جناب حق مکالمه بیوردیغی وکندوسندن بونجه آیات ومعجزات صادر اولدیغی (سفر یوشع) دنیلان کتابده بر تفصیل یازلمش واندنصکره کلان انبیای بنی اسرائیلدن دخی بومثللو شیلر صدور ایتدیکی انلك ذیلنده اولان تاریخلرده بربر تسطیر قلنمشدرکه بوخصوصلرده انکله انلر بیننده بر فرق اولمدیغی ویالکز مابعدنده یازیلان استقلال کتاب وشریعت خصوصنده اکا مشابه ومماثل اولمدقلری درکاردر * (اشته) بوتناقضك دفعنه وکلامین بینلرینی جمع وتوفیقه بزم تفسیرمزدن غیری چاره اولمدیغی ظاهر اولدیغندن ماعدا کلام سابقك التنده (وسوزلریمی اغزینه قویایم واکا هر امر ایدجکلریمی انلره سویلیه) دیو یازلمش اولان سوزلر دخی بومعنالره شاهد عادلدر * زیرا بوسوزلر هرحالده بر حکم جدیدك وقوعنی واستقلالی اقتضا ایدر * وبوصورتده کلمات مذکوره وقوع نسخه

دخی صراحة دلالت ایتمش اولور که بو اوصاف بزم سیدمز * خاتم النبیین * وامام المرسلین * ونور العالمین * محمد المصطفی الامین * حضرتلرینك غیریده بولنه میه جغی ارباب بصیرت واهل انصاف قتنده امر مسلمدر

فامّا اکرچه نصاری دخی بوندن مراد حضرت (عیسی) علیه السلام اولدیغنی زعم وادّعا ایلرلر ایسه ده کذلك آنلرك دخی زعم وادّعاری نفس الامره مخالف ایدوکی برقاچ وجهله ظاهردر * شویلکه (اولا) جناب (مسیح) دخی من جهة الام (یوشع) علیه السلام کبی نفس بنی اسرائیلدندر یوقسه آنلرك قرنداشلرندن دکلدر (ثانیاً) من جهة الاب نه بنی اسرائیلدن ونه دخی آنلرك قرنداشلرندندر * بلکه سبب وجودی کلمهٔ کن ومادهٔ خلقتی نفخهٔ (جبریل امین) اولدیغی وحتی بو سببلردن طولایی تشریفاً له * کلمة الله * وروح الله * تسمیه قلندیغی جمله نك معلومیدر * توراتده وعد بیوریلان نبیّ ذیشان حضرتلری ایسه بنی اسرائیلك قرنداشلری آراسندن ظهور ایده جکی عبارهٔ مذکوره ده تعیین وتخصیص قلنمشدر * (ثالثاً) عبارهٔ مذکوره ده (موسی) علیه السلامه خطاباً سنك کبی دینلمشدر که مخلوق دیمکدر حالبوکه نصاری (مسیحك) الوهیتنه ذاهبلردر (پس) بو بشارت آنك حقنده اولدیغنی ادّعا ایدرلر سه اسناد الوهیتدن وازکچوب یاغی (موسی) علیه السلام کبی مخلوق وبشر اوله رق جناب حقك قولی ورسولی اولدیغنی تصدیق واقرار ایلمك کندولره لازمکلور

وکذلك (اشعیا) علیه السلامه نسبت اولنان صحفك طقوزنجی بابنده برنجی سوزدن یدنجی سوزه قدر واوتوزبشنجی بابنك اولندن آخرینه قدر وقرق ایکنجی بابنده برنجی سوزدن اوندردنجی سوزه قدر وقرق اوچنجی بابنده اون سکزنجی سوزدن یکرمی برنجی سوزه دك یازیلان عباره لر دخی خاتم النبیین افندمز حضرتلری حقنده اولان بشارات جمله سندن اولدیغنی وبونلردن ماعدا کرك توراتده وکرك صحف سائره ده دها برچوق بشارتلر بولندیغنی علماء اسلام حضراتی تحقیق وبیان بیورمشلردر که آنلرك شرح وتحریرینه بو رسالهٔ مختصره نك تحملی یوقدر

واکرچه طائفهٔ نصاری آنلردن برطاقی جناب (مسیح) حقنده اولدیغنی زعم وادعا ایدرلر ایسه ده بو زعم وادّعالری نفس الامره مخالف اولدیغی جزئیجه تأمّل ایله ظاهردر * شو سببدنکه عبارهٔ معهوده لرده شجاعت وحماست وغزا وجهاد ومحل ولادت وظهورلری اولان بلاد احوالی یازلمشدر که اول اوصافدن هیچ بریسیله جناب (مسیح) متصف دکلدر وعلی الخصوص (اشعیا) علیه السلامه منسوب اولان صحفك قرق ایکنجی بابنده یازیلان بشارتده (وقیدار ساکن اولدیغی کویلر * وقیاده تمکنلر ایلاسونلر * وطاغلرك باشندن هایقرسونلر * دینلمشدر که بلاد عرب ایله موقف حجاج ومحل تکبیر وتهلیل اولان جبل عرفات اولدیغی بی اشتباهدر زیرا (قیدار) حضرت (اسماعیلك) اوغلی وعربك جد اعلاسی ومسکنی (فاران) بریه سیدر که بلاد حجازدر * تتکم تکراتده (سفر التکوینك) یکرمی برنجی ویکرمی

بشنجی فصللرنده مصرحا مذکور و بخصوصه صحف
مذکورك دخی یکرمی برنجی بابنك آخرنده بلاد عربه
(قیدار)ك ممالکی دینلدیکی مسطوردر (و) کذلك صحف
مذکورك اوتوز بشنجی بابنده (چول وقیریری سوینه و بریه
ابتهاج ایدوب کل کبی چچکلنه) دینلشدر که سید الانبیانك
ظهور و بعثتی سببیله بلاد عربك معموریتندن کنایه در*
وعلی الخصوص (انده براولو یول و برسبیل اوله جقدر که
اکا مقدس یول دینله اورادن ناپاکر یعنی کافرلر بچمیه لر
کندولری ایچون اولا یولجیلر ابلهلر دخی صاپمیه لر) دیو
محرردر که طریق حج شریف اولدیغی واندن بچمك
یالکز اهل اسلامه مخصوص ایدوکی وظهور دین
اسلامدنبرو اول بریه لرده صوبرکه لری وحوضلر احداث
اولنه رق ازهرجهت معموریت کسب ایلدیکی معلومدر*
جناب (مسیحك) ظهور ایتدیکی ممالك ایسه من القدیم
معمور اولدیغی واوصاف مذکوره لر اورادہ بولنمدیغی
جمله عندنده معلوم ومشهوردر (و) کذا صحف مذکورك
طقوزنجی بابی ابتداسنده ظلمتده کزن قوم عظیم نور
کوره جکلر دینلمشدر که ظهور نور (محمد) یدن اقدم
اولان قوم عربك احوال جهالت اشتمالرینه ناظردر*
زیرا حضرت اسماعیلدنصکره ونور الانوار صلی الله تعالی
علیه وسلم سیداکرم افندمز حضرتلرندن اقدم کندولرہ
برچراغ نبوت پرتوانداز اولمامش و جمله ظلمت جهالتده
مستغرق قالمشلر ایدی قال الله تعالی {لتنذر قوما ما انذر
آباؤهم فهم غافلون} فاما جناب (مسیحك) بعث اولندیغی
بلاد من لدن (موسی) الی عصره علیهما السلام پیاپی

انوار انبیا ایله منور واهالی وسکنه سنه بربرینی
متعاقب نیجه نیجه رسل عظام مرشد ورهبرلر ایدی
(بودخی) معلوم اوله که اشبو طقوزنجی بابده
مذکور اولان بشارتی نصاری حضرت (عیسی)
حقنه اخذ وغصب ایتدکدنصکره انده یازلمش اولان
اسملری * عجیب * ناصح * جبار * الله * رب الابدیة
* وسلام سلطانی * دیه رك ترجمه ایدوب یازمشلردر*
حالبوکه اصل عبرانی نسخه لرنده (الله) لفظی یرنده (ال)
لفظی محرردر که الفاظ مشترکه دن اولمغله هم قوی
وهم دخی اله معنالرینه کلدیکی یهود ونصارادن لسان
مزبوره آشنا اولان کسانك معرفتلریله کتب لغتدن تحقیق
وتصحیح ایلمشزدر* انجق نصاری کندی زعم واوهاملرینی
تأکید یعنی جناب مسیحه الوهیتی اسنادی تأیید ایچون
(قوی) معناسندن صرف نظرو (اله) معناسنی اخذ ایله ترجمه
وتحریر وکتب انبیایی بو وجهله تحریف وتغییر ایلمش
اولدقلری درکاردر (ومع هذا) لفظ مذکور ولو یالکز
اله معناسنه اولدیغی تسلیم اولنسه بیله ینه انلرك زعم
واوهاملرینی اثباته مدار اوله ماز زیرا خاصة (اله) لفظی دخی
بوکتابلرده حاکم ورئیس معنالرینه کلدیکی (زبور) ك
سکسان ایکنجی مزمورنده حکام بنی اسرائیله خطابا
بن دیدمکه الاهلرسکز یعنی رؤساء وحاکملرسکز وجمله کز
متعالك اوغللریسکز یعنی جناب حقك صالح وخاص
قوللریسکز دیو یازلمش اولان کلامندن مفهوم ویهود
ونصارا عندلرنده بلا خلاف معلومدر* (وکذا) رب
الابدیه محلنده اصل عبرانی نسخه لرنده (آوی عذ) یازلمشدر که

معناسی اب ابدی دیمکدر وعربی ترجمه لرنده ابا العالم الآتی یازلمشدر که معناسی کله جك عالمك باباسی دیمکدر * وفارسی ترجمه لرنده دخی تقدیم وتأخیردن ماعدا جبار لفظنی بوسبتون حذف ایله (واسم او عجیب و واعظ وخدای کبیر * ووالد جاوید * وسرور سلامت * خوانده خواهد شد * دیو یازمشلردر * (پس) کتب انبیایی بو وجهله علنا وصراحة تغییر وتحریفه جسارت ایدن آدملر انلرك ایچندن فقط بر (محمد ﷺ) لفظ شریفنی بوسبتون حك وحذف ایده مزلرمی بونلردن عبرت النه وقیاس طوتیله

(بو دخی) معلوم اوله که بو نوع ادلهٔ کتابیه یی تفصیلا بیانه احتیاج وضرورت کلیه یوقدر * زیرا سید الکائنات افندمز حضرتلرینك بوندنصکره تحرر اولنه جق شواهد نبوتلری هرحالده بونلرك جمله سندن مغنیدر * وبو نوع ادلهٔ کتابیه یالکز اهل کتابی الزام واقناعه ﺍﯾﭽﻮﻧﺪر (ومع هذا) بونلردن بوسبتون صرف نظر قلنسه بیله ادلهٔ سائره یه نظرا نه بالضرور کندولره اقرار وایمان لازمکلور * چونکه حضرت (آدمدن) حضرت (عیسی) یه کلنجه یه بونجه انبیای ذیشان ورسل کرام حضراتی کلمشلردر که انلرك جمله سنك نبوت ورسالتلری محضا یدلرنده ظاهره اولان معجزات باهره لریله ثابت اولمش واصلا ادلهٔ کتابیه ایله اثبات مدعا ایتمامشلردر وحتی حضرت (ابراهیم) و (موسی) و (داوود) و (الیاس) و (اشعیا) وسائرلری علیهم السلام بربرلری حقنده قبل الظهور شهادت وتبشیر بیوردقلرینه دائر بو کتابلرده هیچ بر سوز

نقل وروایت اولنمامشدر * وبو قضیه بلا خلاف یهود ونصارانك دخی معلوم ومسلملریدر * وبخصوصه جناب (مسیح) دخی اثناء دعوتنده شهادت کتابیه دن صرف نظر ویالکز یدنبویلرنده ظاهره اولان معجزاتنی صدق رسالتلرینه دلیل وشاهد اتخاذ بیوردیغنی (یوحنا) انجیلنك بشنجی بابنده اتمامغم یوحنانك یعنی (یحیی) علیه السلامك شهادتندن بیوك شهادتم وار * زیرا بابام یعنی ربم بکا اتمام ایچون ویردیکی وحالا اتمام ایتدیکم عمللر یعنی معجزاتلر شهادت ایدرلر که بابام بنی ارسال ایلدی دیو روایت ایتمشدر (پس) بویله قبل الظهور انبیای متقدمین حضراتنك شهادت وتبشیراتلری سید الانبیا * وخاتم المرسلین * افندمزك خصایص علیالرندن اولمش اولور که بو دخی علی حدة فضل وکمالرینه وعند الله ثابت اولان شرف قدر ومنزلتلرینه وسرور انبیا اولدقلرینه مستقلا بر دلیل و برهاندر

وشواهد اربعهٔ مذکوره دن ایکنجیسی دخی انواع حکم ومواعظی شامل وباب دیننده واقع جسمانی وروحانی جمله مشکلاتی حل وایضاحه کافل اولان (قرآن) عظیم الشاندر که وقت نزولندن بو آنه دکین { قل لئن اجتمعت الانس والجن علی ان یأتوا بمثل هذا القرآن لا یأتون بمثله ولو کان بعضهم لبعض ظهیرا } آیهٔ جلیله سی مفاد نجه بونجه شعرا وبلغا بیحد وحساب جهد وشتاب ایتمشلر ایکن انك مثل ونظیرینی اتیانه قدرتیاب اوله میوب عجز وحیرتله دست بردهان قالمشلر وآخر الامر انی تنظیر خارج از طاقت بشر ایدوکنی اقرار واعتراف ایلمشلردر

وشبهه يوقدر كه (قرآن) عظيم الشان هر حالده اعظم
معجزه و برهان عد اولنغه وجوه ايله حقيق و شايان
و معجزات سائره دن فائق اندرقات محير عقول واذهاندر *
شوندن اوتوريكه احياى اموات وابراء اكمه وابرص مثلو
معجزاتك فى الاصل كيفيت حصول وسبب ايجاد وظهورلرى
بالكليه مجهول ومستور اوله رق دها ابتدادن بوسبتون محضا
قدرت قاهره حقه نسبت واحاله قلندقلرندن پك آشورى
تعجب اولنه ماز (فاما) قرآن عظيم الشان وفرقان
جليل البرهانك تأليف وتنزيل بيورلديغى الفاظ وكلمات
عربيه دائما السنهٔ عربده جارى ومادر زاد اوله رق
جمله سنك معلوملرى اولوب طورركن ينه اكابر نظيره
يابمغه قدرتياب اوله مامرى طوغريسى دهشت دهندهٔ
عقول عقلا ومحير فهوم ارباب شعر وانشادر (وبردخى)
معجزات سائره دن هر برلرى وقوعبولدقلرى اعصار
وازمانه مخصوص اوله رق شمديكى حالده انلردن بر اثر
قالمامش و وقوعلرينه علم ومعرفت يالكز تواتر ايله ايمانه
منحصر اولمشدر (فاما) معجزهٔ عظماى (قرآن) عظيم
الشان جميع اعصار وازمانه عام وشامل وجمله نك كوزلرى
اوكنده موجود وحاصل اولمغله ارباب ريب وشكوكه
مدى الزمان {وان كنتم فى ريب مما نزلنا على عبدنا فأتوا
بسورة من مثله وادعوا شهداءكم من دون الله ان كنتم
صادقين فان لم تفعلوا ولن تفعلوا} قول جليلى ايله ابراز
حجت وبرهان ايتمكده وآب طهوركوثر آسا نفسنى تزكيه
وهمدخى اوزرينه نازل اولديغى ذات سنيهٔ حضرت سيد
الانبياى كفار بدادبارك خس وخاشاك اذك وافترالرندن

(تخليص)

تخليص وتطهير بيورمقده دركه شمدن بوبابده دليل
ودعوالى مانندلرين برج اثباتده جمع وتزيين وبيك اوچيوز
سنه يه قريب مدتدركه بحمده سبحانه وتعالى يانى باشنده
كنديه مزاحم اوله جق هيچ براغياره قرين اولمامش
وحسن زيباى بيهمتاسنه نظير بولمامش ومركز خميتده
شمس تابان كبى تفرد ايله انفس وآفاقى مستنير ايلمشدر *
(زهى) كتاب مبين * ومخزن حقايق ويقين * كه اتباع وياراننى
سمت مقصوده جذب وايصاله فى الحقيقه حبل الله المتين *
اولمش ودرد عشق ومحبت ازليه دلخسته لرينه ترياق
ومرهم * وكيجه كوندوز انواع تسليلر ايله رفيق وهمدم *
اوله رق اشراب شراب ذوق وصفا ايله تشنكان باديهٔ
حقيقت وره نوردان مفاوز معرفتى سيراب وريان
ايلمش * ومائل دين حق * وطالب تحصيل رضاى حاكم
مطلق * اولانلرى ظاهر وباطن هرخصوصده
ارشاد وهدايتله ماعداسندن غنى قيلمش * وشريعت
وحقيقتى جمع ايله {وآتوا كل ذى حق حقه} فحواى
منيفنجه هر جهتدن اهل ايمانك درسنى ويرمشدر *
فلله در البوصيرى حيث قال ❋ بشرى لنا معشر الاسلام
ان لنا ❋ من العناية ركنا غير منهدم ❋ وبو جمعيت دخى
محضا خصائص (قرآن) عظيم الشاندن اولديغى اليوم
يهود ونصارى يدلرنده بولنان تورات وزبور واناجيل
اربعه وكتب سائره يى مطالعه ايدنلرك جزما ويقينا
معلوملريدر * زيرا اليوم مرقوملرك يدلرنده بولنان توراتده
يالكز احكام شرعيه بيان اولنمش وعواقب ونتايج عبوديته
واحوال جنت وجهنم وسائر امور باطنيه وآخرته متعلق

بر حرف يازلمامش * وانا جيل اربعه دخى بالكز مجهول الماهية اوله رق (ملكوت السماء) لفظى ايله و محاورات قوم يهود ايله طولدرلمش وضرورات دينيه واحكام شرعيه يه دائر هيچ برنسنه نك حال وشانى ايضاح وبيان قلنمامشدر * حالبوكه نوع بشر ذو الوجهين اوله رق جسمانى وروحانى يارادلمش و بنه بو وجهله جناب حقه قوللق ايتمش اولديغندن ايكى جهتدن دخى طرف فياض مطلقه روز وليال عرض حاجت ومشكلات ايتمكده وحالا وقالا صورى ومعنوى خلاق عالمدن درد ينه علاج ودرمان ارامقده وروحانى وجسمانى علم ومعرفتى واجر وجزاريني استمكده درلر (اشته) قران عظيم الشان ايكى جهته دخى ناظر وشامل اولديغندن جمعاً قرآن وتفريقاً فرقان تسميه بيورلمش وخلق عالمى ظاهر وباطن معمور وآبادان ايتمك ايچون جناب (حنان) ر (منان) آنى كمال لطف ومرحمتندن رحمة للعالمين حبيب اكرم ونور اعظم ومكرمنه باعز وتمكين ارسال وانزال بيورمش * وبعده ينه بالذات آنى تحريف وتبديلدن حفظ وحمايه قيلمغى دخى {انا نحن نزلنا الذكر وانا له لحافظون} قول جليلى ايله درعهده والتزام بيورمشدر * كه بو دخى قرآن عظيم الشانك مزايا وفضايلندن بشقه جه بر فضيلت عظمى ومزيت كبرى ايدوكى وارستهٔ بياندر * زيرا كتب سائرهٔ متقدمه حقنده بويله بر وعد وعنايت وقوعى نایاب اولديغى مجزوم اولديغندن ماعدا اليوم يهود ونصارى يدلرنده بولنان كتابلردن دخى اصلا مستفاد دكلدر * (وقرآن) عظيم الشانك الفاظ وعباراتى وجميع سور وآياتى طبق نازل اولديغى كبى

الى الآن تحريف وتبديلدن مصون ومحفوظ اولديغنده اصلا شك وشبهه اولنه ماز * زيرا حين نزولنده (سيد الانبياء ورسول خدا) افندمز صلى الله عليه وسلم حضرتلرى آنى بالذات اصحاب كزينندن بونجه ذوات كرامه تعليم وتلقين بيوروب حفظ واز بر ايتدرمش ودها عصر سعادتلرنده ذات نبويلرى موجود وحاضر بولنديغى حالده امت واصحابى بيننده كماليله مشتهر ومتواتر اولمغله حتى بخارىٔ شريف وصحيح مسلمده وسائر كتب احاديثده مسطور اولديغى اوزره (خذوا القرأن من اربعة من عبدالله وسالم ومعاذ وابى بن كعب) ديو تعليم وتدريسنى اصحاب كرامندن مذكور الاسامى ذواته احاله وسپارش بيورمشلر ايدى (وبعد) وفاته صلى الله عليه وسلم توارد نصرات الهيه وفتوحات وغزوات اسلاميه ايله ممالك وبلدان كسب وسعت واقوام مختلفه قبول دين حق ايله اكتساب شرف ورفعت ايلديكندن اقاليم بعيده ده بولنان قرآ وحفاظ بيننده خصوص قرأتده اختلاف ونزاع وقوع بولمامق وازهر جهت (قرأن) عظيم الشانك شان فخامت نشانه اعتنا اوقت قلنمق ايچون عصر (عثمان) ذى النورينده اكابر وحفاظ صحابه نك رأى واجماعلريله يدى عدد مصحف شريف تحرير ومقدما حضرت (صديق اكبر) ويارغار وشفيق ورهبر يعنى خليفهٔ اول سيد البشر زمانلرنده عصر باهر النصر والشرف نبويده يازلمش اولان الواح متفرقه دن جمع وتحرير قلنان مصحف شريفه دخى تطبيق ايله اقاليم مختلفه يه ارسالللرينى مناسب كورمشلر (اشته) محضا بو سببدن طولايى خليفهٔ ثالث رسول يزدان (عثمان بن عفان)

حضرتلريدخی (جامع القرآن) لقب شريفيله قات اندر قات شرفياب اولدقلرينی كتب احاديثده محدثين جنابلری بيان وتحرير ايلمشلردر * واندنصكره دخی كذلك قرنا بعد قرن آنك شان والاسنه كماليله اعتنا و دقت وحفظ و دراسته اهتمام وغيرت اولنه رق بين الامة فوق العاده اشتهار وتواتر كسب ايتمش * وحتی رجال و نسادن لايعد ولا يحصی نفوس كثيره وعميانلدن واطفال صغاردن خارق العاده مرتبه‌ده بش التی ياشنده مكتب چوجقلری تمامنی حفظ واز بر ايتمشلر وبو وجهله اشبو هديهٔ الهيه وميراث احديه ورحمت واسعهٔ ربانيه‌يی بحمده تعالی بزلره قدر كتوروب اولاشدرمشلردر * ﴿ فسبحان من انجز وعده ونصر عبده وصدق قوله { ثم اورثنا الكتاب الذين اصطفينا من عبادنا فمنهم ظالم لنفسه ومنهم مقتصد ومنهم سابق بالخيرات باذن الله ذلك هو الفضل الكبير } وقرآن عظيم الشان وفرقان جليل البرهانك اشبو كستاخانه تحرير قلنان مناقب جليله سندن ماعدا دها نيجه نيجه اعجاز نظميه وحقايق واطايف معنويه‌سی واردر كه بو ورقپاره‌ده انلرك بيانه تحمل اولمديغی دركار اولمغله انلردن برازيدخی مفسرين حضراتی تفسيرلرنده وبرمقداريدخی قاضی عياض مرحوم (شفاء شريف) ادلو كتابنده دريادن قطره وكونشدن برذره اولمق اوزره مهما امكن تعداد وبيان ايلمش اولدقلرندن نوعما تحصيل وقوف قيدنده بولنان ذوات نصفت سمات كتب مذكوره مطالعه‌سنه عطف نگاه ايليه‌لر

(قالديكه) قرآن عظيم الشان لسان عرب اوزره اولمق مناسبتيله لغت مزبوره كماليله آشنا اولميانلره كوره حجت و برهان اولمهماز ديو بو مقامده بويله بر اعتراض سمع اعتباره لايق اولمديغی دركاردر * زيرا لسان مزبوره آشنا اولان ذواتك شهادتلری خبر متواتر سلكنده داخل وخبر متواتر ايله كشی درجهٔ يقينه واصل وعلی الخصوص لسان عربی تحصيل وسع وطاقت بشريده حاصلدر ومن الله التوفيق والهداية ومنه البداية واليه النهاية

(شواهد) مذكوره‌دن اوچنجيسی دخی اخلاق جليلهٔ نبويه واوصاف سنيهٔ رسالت پناهيلريدر * كه ازهر جهت سير واخلاق انبيای عظامه موافق وبلكه كما ينبغی تدقيق وملاحظه قلندقده هزاران هزار بو بابده انلرك جمله‌سنه فايق اولديغی { وانك لعلی خلق عظيم } آيت جليله سندن ظاهردر * علی الخصوص شروط نبوتك اعظمی اولان زهد وتقوی‌يه ملازمت ومع الاقتدار لذات وسلطنت دنيويه‌دن توقی ومجانبتلری وفی سبيل الله فدای جان ايله اثنای جهاد وغزاده بحد وحساب مالك اولدقلری اموال غنايمی جملهٔ فقرايه بذل واحسان ايله هر حالده فقر ومجاهده‌يی التزام وترك تكبر وحلم وتواضعی اختيار بيورملری، وبر قاچ لقمه نان شعير ايله تغدی وبر قوری حصير اوستنده كيجه كوندوز ذكر اللهه وعبادات خدايه ملازمتله اوقات كذار اولملری وهر خصوصده كمال عدل واستقامتله بين العباد حكم وقضا وتبليغ رسالت مولا وتعليم وحدانيت خدا ايليه‌رك خلق دخی بو نسنه‌لره ترغيب واغراء وعاقبت الامر عربستان كبی برمدنيت

وانسانیتدن بی علم وخبر اولان ممالکی انواع دورلو شرك وضلال وظلمت جهل ووبالدن قورتاروب دار الامن والایمان ومظهر نور توحید یزدان قیله رق ازهر جهت افاضهٔ فیوضات بی نهایه ایله احیا بیورملری الحق شایان تأمل واعتبار وتصدیق نبوت ورسالتلری بابنده تقویهٔ ایمانه پك بیوك وسیله ومدار در* (ومع ذلك) اکر بالفرض والتقدیر سلطنت واحتشامه متعلق بعض نسنه‌لر اتخاذ بیورمش اولسه‌لر ایدی دخی ینه شان نبوت ورسالتلرینه برخلل طاری اولمیه‌جغی کونش کبی آشکار در زیرا کندولردن اقدم مجه نبوت ورسالتله عالمه بعث وارسال بیورلمش اولان واخوان نبویلرندن بولنان (ابراهیم) و (موسی) و (داود) و (سلیمان) وغیرهم علیهم السلام حضراتی ازهر جهت اصحاب ثروت وسامان ومالك اموال فراوان اولدقلری جمله نك معلومی اولدیغندن ماعدا یهود ونصارانك یدلرنده بولنان کتابلرده دخی برتفصیل یازلمشدر (امدی) سید الانبیا افندمز حضرتلرینك سیر واخلاق سنیه‌لری انبیای متقدمین حضراتنك اخلاق وسیر نبویلرینه نه درجه‌لرده مشابه بولندیغی وهرحالده انلردن اکمل واعلا اولدیغی طرفینك احواللرینه کما ینبغی مطلع اولمشلرك معلوم ومجزوملری اولدیغندن تطویل کلامدن صرف نظر قلنه رق کتب مذکوره دن تحقیقه وهرخصوصده احدهمایی آخره تطبیقه احاله ایله سمت اختصار اختیار قلندی* (قال الشاعر) شیرازی (بیت) کرچه شیرین دهنان پادشهانند ولی * او سلیمان زمانست که خاتم با اوست* (وشواهد) مرقومه دن دردنجیسی دخی

کندولردن صدور ایدن معجزات باهرات وآیات بیناتدر که انلردن برازی (قران) عظیم الشانده ذکر بیورلمش وبرطاقمی دخی کتب احادیث وسیرده تواترا نقل وروایت اولنمشدر* انجق اشبو رسالهٔ وجیزه ده انلرك فردا فردا تعداد وبیانلرینه وسعت وتحمل اولمدیغندن تحریردن صرف نظر قلنه رق علی التفصیل کسب وقوف واطلاع مراد ایدنلر کتب مذکوره مطالعه سنه مواظبت وعلی الخصوص (شفاء شریف) و (التی پارمق) نام کتابلرك قرأتنه دقت ورغبت ایده‌لر (فاما) بو بابده یهود ونصاری جانبلرندن انلرك نقلیات ومرویاتنه اعتراض اولندیغی ویاخود اوهام وخیالاته نسبت اتمکه جسارت ایتدکلری صورتده بعینها کندی مسلملری اولان انبیای عظام حضراتنك معجزاتلری حقنده دخی بو تصورات جاری اوله‌جغی کندولره اخطار اولنور* یعنی وار ایسه انلردن نقل وروایت اولنان معجزاتلر دخی بو قبیلدن ایمش* دینلوب هرخصوصده احدهما آخره قیاس اولنه رق بویله‌جه کسدرمه برجواب ویریلور * علی الخصوص (شق القمر) معجزه سنی (موسی) علیه السلام ایله (یوشع بن نون) حضرتلری زمانلرنده وقوع بولان (وقوف شمسه) ویالکز (قرآن کریمده) ذکر اولنمسی دخی معجزهٔ مرقومه یالکز توراتده یازیلوبده تواریخ اجانبده یازلمامسنه تشبیه ایله دفع اشکال اولنور (بودخی) مضبوط جریدهٔ خاطر اولمق کرکدر که حضرت (عیسی) دن نقل اولنان معجزاتك جمله سی یالکز (قرآن) عظیم الشانك اخبار وشهادتیله ثابت اولمشدر*

زيرا اناجيل اربعه ده روايت اولنان سوزلرك هيچ بريسى متواتر اولمدقلرى حيثيله حجت وسند اولميه جقلرى و قارى وسامعنه يقين افاده ايتميه جكلرى بوندن اقدمجه يازيلان بحث تواتردن ظاهر وآشكاردر *

(وكذلك) موسى عليه السلامك وسائر انبياى عظام حضراتنك معجزه لرى احوالى دخى بويله در * زيرا اليوم يهود ونصارى يدلرنده بولنان تورات وكتب سائره محرّف اولدقلرى حسبيله شايان اعتماد اولميه جقلرى بوندن اول بيان اولنمشدر *

(بعدذا) معلوم اوله كه بركسه خاتم الانبياء وسيد المرسلين محمد مصطفى افندمز حضرتلرينك نبوت ورسالتلرينه ايمان ايتمدكجه انبيا ومرسلين حضراتندن هيچ برينه ايمان ايتمك كنديه اصلا ممكن وميسر اولهماز * شوندن اوتريكه هر نقدر انبياى عظام حضراتنك بعض خصوصلرده احكام شرعيه لرى بربرلرينه مغاير ومخالف بولنمش ايسه ده اصل اصول ديانت ومبنى عليه نبوت ورسالتلرى اولان (مسئلهٔ) توحيده يعنى اولوهيت وربوبيتك ذات واجب الوجوده انحصارى وانك ذات وصفاتنده شريك ونظيرى اولميوب جلال وعظمت وكمال وقدرت ايله متصف اوله رق اوصاف ناقصهٔ بشريه دن عارى وبرى اولديغنده واندن غيرى براله ومعبود دخى اولميوب همان الوهيت اكا منحصر اولديغنده جملهسى اجماع واتفاق ايلمشلر * و (آدم) عليه السلامدن تا خاتم النبيين افندمز حضرتلرينه كلنجيه دكين بالجمله انبياى عظام ورسل كرام حضراتى بو بابده بربرلرينى تصديق

ايده كلمشلردر * نتكم (تورات المثنى) نك دردنجى وبشنجى والتنجى فصللرنده مذكور اولان سوزلردن وعلى الخصوص دردنجى فصلنده (ايمدى بو كون بيل وخاطر كه كتور كه رب يوقر وده كوكده وآشغده يرده اللهدر * آرتق غيرى الله يوقدر * والتنجى فصلنده يا اسرائيل دكله اللهمز رب • رب واحددر (ديو حضرت موسى دن نقل وروايت اولنان كلاملردن ظاهردر * وكذا (سفر الملوك الثالث) نام تاريخك سكزنجى فصلنده (سليمان) عليه السلام بيت المقدسك بناسنى اتمام عقبنده دعا ايتديكنى حكايه اثناسنده (وديديكه اى اسرائيل اللهى رب * سنك كبى الله يوقدر نه يوقاروده كوكده ونه اشغده يرده) ديو الى آخره نقل اولنان كلاملردن (وكذا) جناب واجب الوجود مكاندن منزه اولديغى وذات پاكى محدود ومحصور اولمديغى كلام مذكور عقبنده (اما حد ذاتنده الله يرده ساكن اولاميكه اشته سن كوكه وكوكلرك كوكنه صغمازسك قنده كه بو يابديغم اوه) ديو الى آخره سويلديكى سوزلردن ظاهر وآشكار اولوب بخصوصه نصارانك زعم واوهاملرينك خلافنه اوله رق ذات پاك بارى اوصاف بشريه دن بالكليه عارى وبرى اولديغى دخى (سفر الملوك الاوّلك) اون بشنجى فصلنده (واسرائيلك عزيزى يعنى اله ومعبودى يالان سويلمز وندامت جكمز زيرا آدم دكلدر كه نادم اوله) ديو (صموئيل) پيغمبردن نقل اولنان كلاملردن ثابت ومبرهندر * وكذا (اشعيا) پيغمبره نسبت اولنان كتابك قرق بشنجى بابنده (بن ايم رب • ارتق يوق • بندن غيرى الله يوقدر • نورى ياپان • وظلمتى يارادن • سلامى ايدن • وشرى خلق ايدن

بو جمله يي ايدن رب . بن ايم) ديو من اوله الى آخره يازيلان
سوزلردن بعينه عقيدهٔ صحيحهٔ اسلاميه اوزره جناب
واجب الوجود . واحد لم يزل . وخالق الخير والشر .
اولديغي ظاهر وآشكار . اولديغندن ماعدا حضرت
(عيسى) دخي بو اعتقاد اوزره بعث اولنوب اني تأييد وتأكيد
بيوردیغنی وامت واصحابنه دخي بويله جه تعليم ايده رك
از هر جهت كنديسي اوصاف الوهيتدن تبری واجتناب
ايلديكني . نصارانك كندي مؤرخلري دخي اناجيل اربعه ده
مصرحا يازمشلردر . نتكيم (متى) نك انجيلنك اون طقوزنجی
بابنده (واشته بر كيمسه اكا يناشوب ديديكه . اي ايو معلم
نه ايولك ايده يم . كه ابدي حياته نائل اولام . اولدخي اكا
ديديكه نيچون بكا ايو ديرسن . بردن غيري ايو يوقدر . اولكه
الله در . پس اگر حياته كيرمك استرسك وصايايي . يعني اللهك
امرلريني يرينه كتور) ديو الى آخره يازديغی سوزلردن
(ودخي بوكا مشابه اوله رق (مرقس) اونجي و (لوقا)
اون سكزنجي بابلرنده يازدقلري كلاملردن ودخي (مرقسك)
اون ايكنجي بابنده اوزمان كاتبلردن بري انلرك مجادله سني
ايشيدوب . وانلره برخوش جواب ويرديكني بيلوب . اكا
جمله دن باش وصيت قنغيسيدر ديو سؤال ايلدي * حضرت
(عيسى) دخي جواب ويردي * جمله وصايادن باش بوكه
دكله . يا (اسرائيل) رب اللهمز رب واحددر * والله تعالى
ربكي بتون قلبك ايله وبتون جانك ايله وبتون فكرك ايله
هم بتون طاقتك ايله سوه سن . باش وصيت بودر * وايكنجيسي
بوكا ماند بوكه قريبكي كندوكي كبي سوه سن . بونلردن
غيري بيوك وصيت يوقدر) ديو الى آخره روايت ايتديكي

(كلاملرندن)

كلاملردن ظاهردر * واشبو روايتي (متى) دخي يكرمي
ايكنجي بابنده يازمش اولمغله (رب واحد) عبارهسني حذف
ايدوب وبوايكي امرلرده جميع شريعتلر ويغمبرلر مندرجدر .
كلامني دخي فضله اوله رق روايت ايلمشدر * امدي كتب
مذكوره دن نقل اولنان كلاملر تأمل وملاحظه قلندقده
بعينه عقيدهٔ اسلاميه دخي بو اولديغي وخاتم النبيين ﴿ محمد ﴾
عليه السلام حضرتلرينك دخي دعوتي بوندن عبارت
ايدوكي { قل يا اهل الكتاب تعالوا الى كلمة سواء بيننا وبينكم
ان لا نعبد الا الله . ولا نشرك به شيئا . ولا يتخذ بعضنا بعضا
اربابا من دون الله . فان تولوا فقولوا اشهدوا بانا مسلمون }
آيت كريمه سندن ودخي سورهٔ نساده { واعبدوا الله
ولا تشركوا به شيئا . وبالوالدين احسانا . وبذي القربى .
واليتامى . والمساكين . والجار ذي القربى . والجار الجنب .
والصاحب بالجنب . وابن السبيل . وما ملكت ايمانكم .
ان الله لا يحب من كان مختالا فخورا } قول شريفندن
ظاهردر (پس) بو مسئله ده بين الانبياء اجماع واتفاق
ثابت اولمغله بر كيمسه بو بابده خاتم النبيين ﴿ محمد ﴾ عليه السلام
حضرتلريني . حاشا وكلا تكذيبه جسارت ايلدكده
بالضرور سائر رسل عظام حضراتني دخي تكذيب
ايتمكي مستلزم اوله جغي * وبو صورتده اصلا انلردن برينه
ايمان ايتمسي صحيح اولهميه جغي دركاردر * واگرچه
احكام شرعيه لرنده بعض مرتبه مغايرت بولنمش وشرايع
متقدمه ده ثابت اولان بعض امورك صكره دن نسخ وتبديل
قلنمش ايسه ده بو كيفيت ذكر اولنان اجماع واتفاقه
ضرر ويرمز * زيرا نسخ وتبديل دنيلان شي امور عالمه

واحوال ناسه كوره در . كه مخلوق اولدقلری جهتدن انلرده تبدل وتغیر جائزدر * وبلكه بالضرور بو حال وكیفیت مخلوق وحادثك لوازم ذاتیه سندندر (فاما) واجب الوجود جل شانه حضرتلرینك ذات پاكی و صفات علیاسی قدم ذاتی ایله قدیم وجمیع اوقاتده تغیر وتبدلدن منزه وبری اولدیغی حیثیتله اولبابده نسخ وتبدیل اصلا وقطعا تصور اولنه میه جغی والآن كما كان اولدیغی جزما معلوم وكتب اصولده دخی بو وجهله مسطور وامر مجزومدر* بناء علیه (آدم) علیه السلامدن عصر (مسیحه) كلنجه بشقه دورلو اوله رق رب واحد ایدی . وصكره (عیسی) علیه السلام زماننده اوچ حصه یه بولنوب (اقانیم ثلثه) اولدی دنیلمك بر وجهله جائز و متصور اوله میه جغی بدیهیدر

واكر (نصاری) دیرلرسه كه من القدیم بنه اشبو (اقانیم ثلثه) اوزره ثابت وبرقرار ایدی ولكن مقدمجه بیلنه میوب صكره دن پاپاسلر بوكا مطلع اولوب بو عقیدهٔ فاسده اوزره اجماع واتفاق ایلمشلردر * پس بو صورتده انبیای عظام حضراتنی هم تكذیب وهم دخی تجهیل ایلمش اوله جقلرندن ماعدا خاصة جناب (مسیحی) دخی تجهیل و تكذیب ایتملری لازمكله جكی ظاهردر* زیرا سابقا كندی كتابلرندن نقل اولنان كلاملردن فهم اولندیغی اوزره بالذات جناب (مسیح) دخی انلر ایله متفق اوله رق عقیدهٔ توحید اوزره بولندیغی وخلقه دخی بو وجهله تعلیم وتلقین ایلدیكی ثابت اولمشدر * پس كرك انبیای متقدمین حضراتی وكرك خاصة جناب (مسیح)

بو (مسئله) یه واقف اوله مدقلرندن خلقه بو وجهله تعلیم وتلقین ایلدیلر . دنیلورسه اولوقت جمله سنی بردن تجهیل ایتمك . وكندولرینی بعث وارسال ایدن خالق لم یزل حضرتلرینی بیلمیورلر ایمش . وكندولردن صكره كلان پاپاسلر دها ای بیلورلر ایمش . دیمك لازمكلور* واكر عكس وخلافنی بیله رك بو یله جه تعلیم ایتدیلر* وحقیقة امری خلقدن كزلیوب كتم واخفا ایلدیلر . دنیلورسه اولوقت دخی جمله سنی حاشا وكلا اضلاله وخیانت وشیطنته نسبت ایلملری لازمكلور * واكر فی الحقیقه امر بویله اولدیغنی بیله رك تعلیم ایتدكلرینی وكندولردن نقل اولنان سوزلر حق وصحیح اولدیغنی نصاری تصدیق وقبول ایدرلرسه اولوقت كندی عقیدهٔ فاسده لری باطل . وبونی صكره دن ایجاد واختراع ایلیان پاپاسلر دخی هرحالده ضال ومضل . اولدیغنی اقرار ایلمك وخاتم النبیین ❁ محمد ❁ علیه الصلوة والسلام حضرتلرینك دعواسنی تصدیق ایدرك كندویه ایمان ایتمك لازمكلور * زیرا جمیع انبیای عظام حضراتی انك حقانیتنه شهادت ایلمشلر* وآلای پادشاهیده وكلا و وزرا مقدمجه كلوب پادشاهك ورودینه دلیل اولدقلری كبی جمله سی انك تشریف وقدومنه دلیل ونشان . ورسالت ونبوتنك صدق وحقانیتنه . واخلاق واطوارنك كمال اعتدال واستقامتنه . علامات و برهان . اولمشلردر* صلوات الله وسلامه علیه وعلیهم اجمعین (اشته) خاصة شو مسئله ده اهل كتابدن یعنی یهود ونصارادن بر كیمسه ظلم وعنادی برطرفه براقه رق عدل وانصاف یولنی طوتسه بهرحال خاتم النبیین افندمز حضرتلرینك اشبو

دعواسنی خارجدن بر بشقه معجزه و برهان استمکسزین تصدیق وقبول ایلمسی ٭ کندی اوزرینه واجبه دن اولدیغنه حکم ایده جکی درکار در ٭ چونکه اشبو دعوای توحیدك حقانیتی اجماع انبیا ایله ثابت اولمش ٭ واهل کتاب عندنده از هر جهت اختلاف ونزاعدن خالی بولنمشدر ٭ معجزه وبرهان اظهاری ایسه اهل کتابه نسبتله یالکز احکام شرعیه نك نسخ وتبدیلنی ٭ وبو بابده من طرف الله بعث ومأمور بیورلدقلرینی اعلام وبیان ایچوندر ٭ حالبوکه بحمده سبحانه وتعالی سید الانبیا افندمز حضرتلری بو دعوالرنده دخی صادق اولدقلری ٭ ومن طرف الله بعث ومأمور بیورلدقلری ٭ تواتر ایله ومن طرف الله ید نبویلرنده ظهور ایدن معجزات باهره دلائلریله ثابت اولمش ٭ ومن کل الوجوه احوال وسیر نبویلری انبیای متقدمین حضراتنك احوال وسیرلرینه موافق اولمغله هر حالده صدق نبوت ورسالتلری جزما ویقینا معلوم اولمشدر ٭

(معلوم) اوله که اشبو عقیدهٔ (تثلیث) جناب مسیحك سمایه عروجندن خیلیجه صکره ظهور ایتمشدر ٭ چونکه اوائلده مسیحیلرك جمله سی عقیدهٔ توحید اوزره بولنه رق احکام توراتك دخی اکثریسنی اجرا ایتمکده بولندقلرندن بو خصوصلرده طائفهٔ یهود ایله میانه لرنده برفرق یوق کبی ایدی ٭ حتی بو سببلر ایله ملت واحده حکمنده کوروندکلرندن اول اثنالرده بت پرستلر جانبندن طائفهٔ یهود علیهنه هرنه بلا وعقوبت قوپسه بهرحال بلا امتیاز آنلره دخی اصابت ایده رك اندن حصه دار اولدقلرینی ٭ کتب تواریخده نقل وروایت ایتمشلردر ٭ وبعده (یعنی)

عروج مسیحدن برمدت صکره تواریخ کتابسده بیان قلندیغی وجهله صور مختلفه ووسائل عدیده ایله بت پرستلردن برچوغی ٭ وعلی الخصوص منبع علوم عقلیه وفلسفیه اولان قوم یوناندن خیلی فیلسوفلر تنصر ایتمکله امور دینیه ده انلردخی تصرفه باشلیوب عقول وافکارلرنده مکنوز وخیال واذهانلرنده مرموز بولنان برطاقم اوهام باطله لرینی عقاید سابقهٔ صحیحه یه مزج ودرج ایله نهایة الامر الیوم نصاری عندنده ثابت ومشهور اولان (اقانیم ثلثه) لاقردیسنی پیدا ایتمشلر ٭ وفی الاصل بونك اساسنی قوران پك لایقیله معین ومبین دکل ایسه ده دفعهٔ ثانیه ده اشبو عنوان مخصوص ایله عقیدهٔ مخصوصه نك موجد ومخترعی میلادك (ایکیوز) تاریخلری اثناسنده بولنان (سبلیوش) نام شخص اولدیغی وبو سببله اول اثنالرده بین النصاری اختلاف ونزاعلر وقوعیله پك چوق قانلر دوکولدیکنی احوال نصارایی مشتمل اولان تواریخده وعلی الخصوص عهد قریبده فرانسزجه دن ترجمه قلنان عربی العباره (قرة النفوس والعیون) نام تاریخده یازمشلردر ٭

(ومع ذلك) نصاری آراسنده عقیدهٔ توحیدینه بالکلیه منعدم اولمیوب اول اثنالرده اکابر علمالرندن معدود اولان (باولوس دوسموزات) و(نوبتیوس) و(انومیوس) نام کیمسه لر عقیدهٔ توحید اوزره ثابت اوله رق (مسیحك) دخی محضا نبوت ورسالتنی تصدیق ایتمکده بولنمشلر ٭ (وقرآن) عظیم الشانده { ورهبانیة ابتدعوها } قول جلیلی ایله اشارت بیوریلان وکندی عندلرندن ایجاد واختراع قلنمش اولان

رهبانیت یولنه ذاهب اولمشلر ایدی * انجق مرقوملردن صکره
اشبو عقیدهٔ صحیحه کرکی کبی زواله یوز طوتمغله تاریخ
میلادك (اوچیوز) سنه‌لری اثناسنده اسکندریه ده
(آریوس) نامنده بر راهب ظهور ایدوب بتکرار کمال جهد
واقدام ایله انی اثبات واعاده‌یه (واقانیم ثلثه) اعتقادنك فساد
وبطلاننی خلقه اعلان وافاده‌یه . مباشرت ایتمش * وبو بابده
خیلیجه آدملری ابراز براهین ایله اقناعه موفق اوله‌رق
جماعت واتباعنی چوغالتمش ایسه ده برویاندن (اسکندریه)
بطریقی بولنان (علکساندری) کندی منصب وریاستنی
وقایه دن وزوال حکومتی خوفندن اوتری . مرقومه
مخالفتله دعوای حقانیتسنی ابطاله قالقشوب برالای پاپاسدن
مرکب بر مجلس خصوصی عقدی ایله مرقوم (آریوسك)
اعتزال وحرمانه حکم ایده‌رك (آفوروس) ایتمشلر *
وبو سیله مرقوم اوراده ارتق اقامته . وبو مذهبی نشر
واعلانه مقتدر اوله میوب بیوك (قسطنطینه) عرضحال
ایتمك اوزره شد رحال . وبعد الوصول قرال مرقومه
شرح مقال . ایتمش ایسه ده قرال مرقوم بو اثنالرده
هنوز بت پرستلکدن دونوب لمصلحة تنصر ایتمش . وحد
ذاتنده دخی علم دیانت واعتقاددن بی خبر بولنمش
اولدیغندن بو دعوایی پاپاسلرك رأی واجتهادلری منضم
اولمدقجه حکم وتمییزه مقتدر اوله میه جغنی . وعلی الخصوص
بو اوانده زیر حکمنده بولنان الکاسنك اکثر محللرنده دین
ومذهب غوغالری علو کیره . وبو سببلر ایله رشتهٔ تنظیماتی
خلل پذیره اوله جغنی در پیش وملاحظه ایلدیکندن . همان
رأی سدید ملوك اوزره طریق اسلمه سلوك برله بو دعوانك

(فصل)

فصل وتمییزینی پاپاسلرك مشاوره سنه احاله و (ازنیق) نام
بلده‌ده عقد انجمن مباحثه اولنمسنی حکم واراده ایلمش *
وبونك اوزرینه اطراف واکنافدن ایکیبیك اوچیوزدن
متجاوز پاپاس بلدهٔ مزبوره‌یه تجمع ایدوب * رومه * پاپاسی
(سلویستر)ك وکیلی (اوزیوس) واسکندریه بطریقنك وکیلی
(اتناز الفصیح) نام کیمسنه‌لر دخی موجود اولدقلری ومرقوم
(اوزیوس) رئیس المجلس اعتبار اولندیغی حالده (آریوسك)
محاکمه سنه شروع قلنوب طرفیندن بر مقدار سؤال
وجوابلر اولندقدن صکره مرقوم وکیللر اوچیوز اون
سکز نفر پاپاس دخی کندی هوالرینه اویدوروب اتفاق
ایتدکلرندن صکره (آریوس) مذهبنك فساد وبطلاننه حکم
ایله کندی زعم باطللری اوزره ایستدکلری کبی اشبو
اعتقاد قانوننامه سنی نظم وترتیب ایلمشلردرکه (صورتی
بودر . مرقوم پاپاسلر دیرلرکه * ایننانورز اله واحد
اولان بابایه . که هرشیئك . وسما وارضك . وکوریلان
وکورلمیان نسنه‌لرك . حافظی وخالقیدر * ودخی رب واحد
اولان (عیسی) المسیحه که اواللهك بریجك اوغلی اولوب
جمیع دهرلردن اول بابادن طوغمشدر * واله دن اله نوردن
نور . واله حقدن اله حقدر . طوغمشدر * مخلوق دکلدر *
بابایه مساویدر . اول جوهرده که انکله هرشئ اولدی *
اویله مسیح که بزلر ابناء بشر ایچون . وبزم خلاصمز ایچون
سمادن نزول ایتدی . وروح القدسدن تجسد ایدوب
(مریم) باکره دن طوغدی . وانسانلغی قبول ایلیوب
بزدن اوتری (پیلاطوس) نام قدس والیسی عهدنده صلب
اولندی . واملر چکوب قبره قونیلدی * وکتابلرده یعنی

(اناجيل) اربعه ده يازلديغى كبى اوچنجى كونده قالقدى ، وسمايه عروج ايدوب باباسنك صاغ يانـنده اوتوردى * وينه ديريلرك واوليلرك جزالرينى ويرمك ايچون كله جكدر . كه انك ملكنه فنا يوقدر ديرلر (اشته) بو قانون نامه (ميلادك) اوچيوز يكرمى بشنده ترتيب اولنمش وبو مجلسده وجه مشروح اوزره (مسيحك) الوهيتنه حكم وقرار ويرلمش ايسه ده بر وياندن (روح القدسك) الوهيتنده دخى پك چوق اختلاف ونزاعلر وقوعبوله رق على الخصوص اول اثناده اكابر نصارادن (مقدونيوس) نام كيمسنه روح القدسك دخى الوهيتنى انكار ايتمكله تاريخ مذكوردن اللى التى (سنه) صكره يعنى تاريخ (ميلادك) اوچيوز سكسان برنده (ثاؤدسيوس) نام قيصر عصرنده بتكرار استانبولده بر مجلس عمومى عقد اولنوب (روح القدسك) دخى الوهيتنه حكم اولندقدنصكره قانون سابق مذكورك ذيلنه براز سوزلر دخى ضم وعلاوه ايلمشلردر كه بونلردر * احيا ايديجى رب اولان (روح القدسه) دخى ايناتورز كه او بابا ايله اوغلدن منبثق اولوب (يعنى) چيقوب فيضان ايتمشدر * اويله روح القدس كه بابا ايله . واوغل ايله برابر كندويه سجده وتعظيم قلنمش . همدخى انبياده ناطقدر * يعنى انلره وحى ايديجيدر * ودخى بر كنيسه يه . وجماعت واحدهٔ رسوليه يه * وكناهلرك مغفرتى ايچون عمرنده بركره (وافتز) اولمغه * يعنى غسل اولنمغه * واوليلرك قيامنه . وكله جكده . بتكرار حيات بولمغه . دخى ايمان ايدرز * ديو ختم كلام ايليوب عاقبة الامر بو وجهله (اقانيم ثلثه) يه قرار ويرمشلر (و) اشبو عقيدهٔ فاسده يه

تعليم (اورتودوكسى) يعنى عقيدهٔ مستقيمه وصحيحه تسميه اولنه رق اليوم * ادوم) و (ارمنى) و (قاتوليق) و سائر فرق نصارى عندلرنده مقبول ومسلم اولمغله جمله سى بو اعتقادده بولنمشلردر * واكرچه مر قوم (آريوسك) مذهبى بو وجهله رد وتقبيح اولنمش وكندوسى دخى (ميلادك) اوچيوز اوتوز التى سنه لرى اثناسنده وفات ايتمش ايسه ده . كندوسندنصكره ينه جابجا مذهبى رواج واشتهار بوله رق اكابر نصارادن پك چوغى اكا اقتدا ايتدكلرندن التى يديوز تاريخلرينه قدر ممتد اولديغى واندنصكره (رومه) پاپاسنك اقدام واغواسيله وبعض قراللرك دخى بو بابده مر قومه اعانه ومرامنى اجرايه مساعده لرى واسطه لريله آخر الامر جبرا وقهرا بالكليه ممنوع ومندرس اولديغى كتب تواريخده تفصيلا يازمشلردر

اشته بو عقيدهٔ فاسده نك كيفيت حدوث وايجادى نه وجهله اولديغى مجملا بو قدرجه معلوم اولدقدنصكره ارتق بتكرار اقامهٔ ادله وابراز براهين قويه ايله رد وابطالنه تصدى ايتمكه احتياج وضرورت اولمديغى دركاردر * چونكه اعتقاديات دينلان شيلر هر حالده انبياى عظام ورسل كرام حضراتنك تعليم وبيانلريله ثابت اولان وانلردن بالاتفاق وبلا خلاف تواترا نقل اولنان شيلردن عبارتدر يوقسه اجماع انبيايه مخالف اوله رق پاپاسلرك كندى عقولٔ وافكارلرندن استنباط ايله قوردقلرى عقلى قانونلرينه اعتبار اولنمديغى . وسائر امور شرعيه لر دخى بو قبيلدن اولديغى . مقدما تحرير اولنان سوزلردن واضح وآشكاردر

واكرچه مرقوملر (اناجيل) اربعه ده
جناب (مسيحدن) نقل اولنان بعض كلاملرى سند
اتخاذ ايده رك عقايدلرينى آنلردن استنباط ايتدكلرينى
ادعا ايتمكده بولنمشلر ايسه ده سابقا بيان قلنديغى وجهله
اوسوزلر متواتر اولمدقلرى جهتله اصلا سند اولميه جقلرى
دركار اولديغندن ماعداه ولو بالفرض والتقدير بلا تبديل
ولا تغيير جناب (مسيحدن) صدور ايتدكلرى تسليم اولنسه
دخى ينه آنلرك زعم واوهاملرينه موافق اولمازاشته آنلرك
جمله سندن بريسى (يوحنا) كتابنك اونيجى بابنده بن • وبابا
برابز * ودخى بابا بنده در • وبن بابا ده ايم * ديو نقل ايتديكى
كلامدركه بوسوزك فى الحقيقه جناب مسيحدن صدورى
فرض وتسليم اولنسه دخى متشابهات قبيلندن اوله رق
معناسى جناب حقك رضاسى بنده يعنى بنم رضامى تحصيل
ايتمكده وبنم رضامدخى حقك اوامر عليه سنى اجرا ايله
رضاسنى تحصيل ايتمكده در * ديمك اولديغى وحقيقه
نصارانك زعم وتوهملرى كبى اتحاد مراد اولمديغى
اون بشنجى بابنده بابام * يعنى ربم * بنى سوديكى كبى
بن دخى سزى سودم بنم محبتمده طورك اكراملرمى
كوزه ديرسكز بنم محبتمده طوره سز نيجه كه بن دخى
بابامك امرلرينى كوزدوب آنك محبتنده طوريرم * ديو
كندوسندن نقل اولنان كلاملردن * وكذا كتاب مذكورك
اون يدنجى بابنده (حواريون) حقلرنده واقع اولان دعالرندن *
واواثناده سويلدكلرى سوزلردن ظاهردر * واول سوزلر
بوسوزلرى مفسردر • چونكه باب مذكورده (حواريون)
حقلرنده دخى * وبن يالكز بونلر ايچون يالوارمام • بلكه

(شول)

شول كيمسه لر ايچون دخى كه • آنلرك كلامى ايله بكا ايمان
كتوره لر • تاكه هپسى براولالر • نيجه كه سن يا بابا بنده سن *
وبن سنده ايم • كه آنلر دخى بزده براولالر • تاكه دنياسنك
بنى ارسال ايتديكنه ايناته * وسن بكا ويردوكك عزتى آنلره
ويردمكه • براولالر نيجه كه بز دخى برابز * بن آنلرده ايم * هم
سن بنده سن • تاكه تمام براولالر • ودنيا بيله كه سن بنى ارسال
ايلدك • هم نيجه كه بنى سودك ايسه آنلرى ده سودك * الى آخره
آنلر حقنده دخى بلافرق كلمات سابقه مثللو اتحادى
مشعر سوزلر سويلديكنى وعقبنده ينه جناب حقك امر
وارساليله مبعوث محضابر رسول ذيشان اولديغنى باعجز
وافتقار مكررا تصريح وبيان بيورديغنى نقل وروايت
ايلمشدركه * بوكلاملرك جمله سندن نصارانك زعم
وتوهم ايتدكلرى اتحاد مراد اولمديغى كونش كبى اشكاردر
(پس) كلام سابق بزم تأويل ايتديكمز كبى تأويل ايتمدكلرى
وظاهرينه حمل ايلدكلرى صورتده بوسوزلريدخى ظاهرينه
حمل ايله حقيقة اتحادى مراد ايدرك جملهٔ حواريونلرى •
وانلرك واسطه سيله ايمان ايتمش اولان آدملريدخى بعينه
مسيح كبى اله اتخاذ ايلملرى لازم كلور * چونكه كلامين
ينلرينى تفريق ايده جك واحد هما حقيقته • وديكرى
مجازه محمولدر • ديمكه وسيله اوله جق خارجده برسند صحيح
يدلرنده يوقدر * وايكيسيدخى همان على السويه برمفهومه
دلالت ايدر اولدقلرى حالده سويلنمشدر * ومع ذلك
بوكلاملرك معناى ظاهريلرى مراد اولمديغنه باعجز
وافتقار دعا وتضرع ايتمسى • وسن بنى ارسال ايلدك ديمسى *
قرينهٔ صادقه در (پس) حواريون وسائرلرى حقلرنده

سویلنان سوزلری نه وجهله تأویل ایدرلرسه (مسیحك) کندی حقنده نقل اولنان کلاملریدخی بو مقامده بعینه اویله جه تأویل ایتملری لازمدر *

(فاما) تأویل ایتدکاری صورتده انلرك دخی اتحادلرینه حکم ایله جمله سنی (مسیح) کبی اله اتخاذ ایتملری بالضرور کندولره لازمکلور * وعلی کل حال کلمات مذکوره لردن نصارانك زعم وتوهم ایتدکاری کبی اتحاد حقیقی مراد اولمیوب مأول اولدقلری (یوحنانك) رساله اولاسنك دردنجی بابنده کیمکه حضرت (عیسی) الله تعالی نك اوغلی ایدوکنه * یعنی سوکلی قولی ورسولی اولدیغنه * مقر ایسه الله تعالی آنده واولدخی الله تعالی ده طورر . و بز الله تعالی نك بزه اولان محبتنی بیلدك وایناندق . الله تعالی محبتدر . ومحبتده طوران اللهده طورر . الله دخی آنك ایچنده طورر . دیدیکی سوزلردن ظاهر وعیاندر . واتحاددن مراد محبت اولدیغنی اشته بوراده کندوسی اعلان وبیان ایتمشدر

وکذا مرقوم (یوحنا) نك اوندردنجی بابنده (فیلپوس) نام کیمسه یه خطاباً کیمکه بنی کوردی ایسه بابایی کوردی امدی نه وجهله بابایی بزه کوستر دیرسن اعتقاد ایتمزمیسن که بن بابادهیم * وبابا بندهدر * بنم سزه سویلدیکم سوزلری . کندمدن سویلمم . انجق بنده ساکن اولان بابا کندوسی عمللر ایدر * بکا اعتقاد ایدك . که بن بابادهیم * وبابا بندهدر * دیو مسیحدن نقل ایله یازدیغی سوزلردخی بعینها کلمات سابقه مثللو تأویل اولنورلر * فاما تأویل اولنمدقلری صورتده یهودو کفاروحتی بالنفس

حضرت (عیسی) نك راکب اولدیغی حماریله جناب حقی رأی العین کوردیلر دیمك لازمکلور * حالبوکه الله تعالی حضرتلرینی هیچ بر کیمسه کورمدیکنی ینه مرقوم (یوحنا) کتابنك ابتداکی بابنده (مسیحدن) نقل ایله کندوسی یازمشدر * اشته بوسوزلرك معنای ظاهریلری مراد اولمیوب هرحالده کمال قرب وانتساب درکاه الهیدن مستعار وکنایه اولدقلری شمس تابان کبی بوندن ظاهر وعیان ایسه ده (پاولوسك) (قورنطوسلولره) کوندردیکی رساله اولیسنك اوچنجی بابنده شاکردلرینه خطاباً * بیلمزمیسکز (هیکل الله) سکز و (روح الله) ایچکزده ساکندر * وکذلك (افسوس) اهالیسنه کوندردیکی مکتوبنك دردنجی بابنده (رب بر . ایمان بر . معمودیه بردر . هپسنك باباسی بر الله تعالی در . اول که جمله اوزرینه . وجمله آره سنده . وجمله کزك ایچنده در) دیو یازدیغی سوزلردن برقات دخی واضح وآشکاردر * پس بو سوزلر اول آدملر حقلرنده نه وجهله سویلنمش وقنغی معناره حمل وتأویل اولنمش ایسه (مسیح) حقنده نقل اولنان کلاملر دخی بعینها اویله جه تأویل اولنورلر

فاما اناجیل اربعهده (مسیح) حقنده نقل اولنان کلاملرك جمله سی حقیقته محمول . وسائرلر حقنده سویلنان سوزلر مجازا معقول ومنقولدر . دیرلرسه اولوقت (مسیح) حقیقة قیاه یعنی طاش . وحقیقة قاپو . وصو . واتمك . ودها سائر جمادات اولدیغنی دخی ضرورة اقرار وتصدیق ایتمك کندولره لازمکلور * زیرا جناب (مسیح) بو نسنه لر ایله دخی کندوسنی مکررا وصف وبیان ایلدیکی مرقوم (یوحنا) التنجی واونجی بابلرنده نقل وروایت ایتمش . وعلی الخصوص

کندوسی . آحمد . وباباسید دخی باغبان . اولدیغنی اون بشنجی بابنك ابتداسنده مصرحا یازمشدر * اشته نصاری مقتضیات الفاظه . ومجاز . وکنایه . اقسامنه واقف اولمدقلرندن بومثلو یرلرده شاشروب ضلالته دوشمشلردر * حالبوکه بومثلو سوزلر کرك کتب عتیقه ده . وکرك کندی انجیللرنده پك چوقدر * وبزم کتابمز اولان (قرآن) عظیم الشانده دخی بومثلو آیات متشابهات وارایسه ده . علماء اسلام حضراتی آنلری آیات محکماته ردو تطبیق . ایده رك تأویلات صحیحه ایله تأویل ایتمشلر * وعقاید اسلامیه یی (بعنایة الله تعالی وتوفیقه) زیغ وضلالدن وقایه ایلمشلردر نتکیم { ومارمیت اذرمیت ولکن الله رمی } ودخی { ان الذین یبایعونك انما یبایعون الله } آیتلری بو قبیلدن اولدقلری معلومدر * چونکه اولکی آیتك (معناسی) ﴿ یا محمد ﴾ کفارك یوزلرینه طاشلری آتدیغك زمان سن آتمدك ولکن الله تعالی اتدی وایکنجیسنك دخی (معناسی) سکا مبایعه ایدنلر محضا الله تعالی حضرتلرینه مبایعه ایدرلر دیمکدر * وبرآیت کریمه ده دخی { من یطع الرسول فقد اطاع الله } بیورلمشدرکه (معناسی) کیمکه رسول اللهه اطاعت ایدرسه تحقیق الله تعالی حضرتلرینه اطاعت ایدر دیمکدر (وحدیث) شریفده دخی { من رأنی فقد رأی الحق } وارد اولمشدر * یعنی بنی کورن تحقیقا حقی کوردی دیمکدر * که نیابت . وخلافت . معنالری مقصوددر . بوقسه مراد عالیلری دعوای الوهیت اولمدیغی تنزیهه دلالت ایدن سائر آیات واحادیث شریفه لرایله ثابت ومبرهندر * وبطریق النیابة بویله سوزلر سویلمك السنهٔ ناسده دخی

عادتا جاری ومشهوردر (نتکیم) پادشاه طرفندن بر مملکته والی نصب وارسال اولنان ذات . بنی کورن پادشاهی کوردر . وبکا اطاعت ویاخود مخالفت ایدن پادشاهه اطاعت ومخالفت ایدر . وحکم ایدن بن دکلم پادشاهدر * دیسه (الوکیل کالاصل) مفهومنجه بو سوزلر صحیح ویولنده در . وجناب (مسیح) دخی اصحابنه خطابا بویله سوزلر سویلدیکنی (لوقا) اونجی بابنده سزی دکلین بنی دکلر . وسزی تحقیر ایدن بنی تحقیر ایدر . بنی تحقیر ایدن بنی ارسال ایده نی تحقیر ایدر . دیو روایت ایتمش * وبو بابده ارتق تمامیله حل مشکل ایلمشدر (پس) کلمات مذکوره لر جناب (مسیحك) کلاملری اولدیغی فرض وتسلیم قلندیغی تقدیرده (معنالری) بنی کورن باباپی کورمش کبیدر . زیرا بن انك رسولی . ونائبی ایم * بنی کورمك سزه کفایت ایدر . امدی بن سزه مقدما جناب حقك کورولمدیکنی خبرویرمش ایکن . نه وجهله بندن محالی طلب ایدرسن . وتکرار ادبسزلك ایدوب باباپی بزه کوستردیرسن . اعتماد ایتمزمیسن که بن سزه جناب حقك وحی والهامی ایله سویلرم . کندمدن سویلمم . وکندی رأیمله سزه فتوی ویرمم . زیرا بن انك محضا قولی ورسولی ایم (پس) بکا اطاعت ایدن وبنم سوزمی قبول ایدن نفس الامرده حقه اطاعت ایتمش . وانك کلامنی قبول ایلمش اولور . زیرا انك رضاسی بنده . وبنم رضام دخی انك حکم وفرمانی اجرا ایلمکده در . وهرحالده بنم وجودمده متصرف اولان . ودست قدرتیله استدیکی کبی بنم ظاهر وباطنمی تقلیب قیلان اودر * دیمك اولورکه بو سوزلر بوسبتون دعوای اتحادك خلافنه دلالت ایدر

وعلى كل حال بو سوزلردن نصارانك زعم وادعا ايتدكلرى،
معنالر مراد اولمديغى وجناب (مسيح) دعواى الوهيتدن
تبرى ايله سائر انبياى عظام ورسل كرام حضراتى كبى خلقى
(توحيد بارى) يه دعوت ايتديكى سابقا تحرير اولنان (دكله
يااسرائيل رب . اللهمز . رب واحددر * ودخى نيچون بكا
ايو ديرسن . براللهدن غيرى ايو كيمسه يوقدر) كلاملرندن
ظاهر * وكذا (يوحنا) نك بشنجى بابنده * بن كندومدن
برشى ايتمكه قادر دكلم . بن اشتديكم كبى حكم ايدرم .
يعنى بكا وحى اولنديغى وجهله عمل ايدرم . وحكمم حقدر .
زيرا بن كندى مرادمى استمم . امابنى ارسال ايدن بابامك
(يعنى ربمك) مرادنى استرم * واون يدنجى بابنده . وابدى
حيات بودر . كه سنى يالكز حق اللهى . وسنك ارسال
ايتدوكك (عيسى المسيحى) بيله لر . ديو روايت اولنان سوزلريله
محضا جناب حقك قولى ورسولى اولديغنى مؤكدا ومكررا
اظهار واعلان ايتمش

وعلى الخصوص (متى) نك يكرمنجى و (مرقسك)
اونجى بابلرنده نقل اولنان * زبدى * اوغلرينه خطاباً صاغمده
يا صولمده اوتورتمق المده دكل . كمسزه ويره يم . نهايت كيمه
حاضرلندى ايسه انلره ويريله . ديو سويلديكى كلامنده بوسبتون
عبوديت وبشريتنى وجناب حقه اولان عجز وافتقارينى
بيان ايليه رك كندوسندن ازهرجهت نفى قدرت ايلمشدر . كه
بو سوزلر تماما اتحاده وامتزاجك ضد وخلافنه اوله رق
بينهماده مغايرتى اثباته دليل قويدر * وكذا (مرقسك) اون
اوچنجى بابنده كى (نهايت اول كونى واول ساعتى كيمسه
بيلمز . نه كوكده كى ملكلر . نه اوغل . فقط يالكز بابا بيلور) ديو

روايتى موجبنجه * يوم قيامتى بيلميوبده علمنى محضا جناب
واجب الوجوده احاله ايتمسى . هم عبوديت وبشريتنه .
وهمدخى عدم اتحاد وامتزاجنه دليل كافى . ونصارايى
الزامه حجت وافيدر * فامانصارانك بو مثلو سوزلر (مسيحك)
بشريتنه نظرا در * ديو سرد واتيان ايتدكلرى
جواب فاسد . وتوجيه باطللرى . نزد اهل عقولده
لايق سمع قبول اولمديغى دركاردر * چونكه بويله بردعوانك
جناب (مسيحدن) صدورى اصلا ايشدلمامش * وبن
ظاهرده انسان وباطنده اله ايم . بويله جه سزى شيطانك
اسيرلكندن قورتارمغه كلدم . پس بويله اعتقاد ايتمكز
لازم وواجبدر * ديديكى انجيللرنده دخى نقل وروايت
اولنمامشدر * وعلى الخصوص (اقانيم ثلثه) لاقرديسى اصلا
وقطعا كندوسندن منقول اولمديغندن . وبالعكس وجه
مشروح اوزره توحيدى مشعر برچوق سوزلر نقل
اولنديغندن ماعدا . محضا جناب حقك قولى ورسولى
اولديغنى اعلان وبيان صددنده . اناجيل اربعه ده دها
برچوق سوزلر كندوسندن نقل وروايت اولنمشدر . كه
آنلرى بر بر يازوب شرح وبيان ايتمكه بو رسالهٔ مختصره نك
وسعتى يوقدر

واكر سؤال اولنورسه كه بين النصارى بو سوزلرى
كوروب معنالرينى فهم وادراك ايدن هيچ بر كيمسه يوقميدر *
(جواب) نعم سابقا ولاحقا پك چوق آدملر واردر * ازجمله
ذكرى سبقت ايدن (آريوس) دركه مرقوم اثناء مكالمه
ومحاكمه سنده بونلرى . وبوندن ماعدا دها برچوق سوزلرى .
حجت ابراز ايتديكنى . تواريخ كتابسنده بر تفصيل يازمشلر *

واکرچه مخالفلری دخی کندویه لایقیله برجواب مسکت ویره میوب عاجز وزبون قالمشلر ایسه ده • مرقوملر اصحاب حکومت واهل ریاست اولملری • وبردخی فی الاصل بت پرستلك مشربنده بولندقلری حسبیله ینه کندی بیلدکلرینی یاپمشلر • ونیجه لری دخی ادلهٔ مذکوره یه نظرا نصرانیتی رفض وترك ایدوب (بهدایة الله تعالی وتوفیقه) ازدل وجان حقا وصدقا مسلمان اولمشلر • وبعده رد نصاری خصوصنده کتابلر تألیف ایتمشلردر * که جمله دن بریسی (تحفة الادیب فی الرد علی اهل الصلیب) نام کتابك مؤلفیدر رحمه الله تعالی * وبردخی اکر زعم باطللری کبی جناب (مسیح) اله اولسیدی • آنك یوزینه باقغه وکندوسیله مکالمه ایتمکه کیمك طاقت وقدرتی اولوردی • اشته یدلرنده بولنان توراتده (سفر الخروجك) اوتوزدردنجی فصلنده حضرت (موسی) طورسیناده جناب واجب الوجود • تعالی شانه عن الامکنة والحدود • حضرتلریله مکالمه ایدوب مستغرق تجلیٔ آلهی اولدقدنصکره بنی اسرائیله عودت بیوردقده • آثار تجلی مبارك وجه شریفلرنده نمایان اوله رق شمس تابان کبی لمعان ایتمکله کرك بالعموم بنی اسرائیل • وکرك خاصة برادر نبویلری (هارون) علیه السلام انك وجه مبارکنه باقغه وحضور عالیلرینه کلمکه مقتدر اوله میوب • مستغرق خوف ودهشت اولدقلری • وبو سببدن چهرهٔ مبارکلرینی الی آخر الوفات برنقاب زیبا ایله ستر وپوشیده بیوردقلری • برتفصیل یازلمش * وعلی کل حال جناب حقی کمسه کوره مدیکی نص قاطع ایله بیان قلنمشدر * (پس) یالکز جناب حق ایله مکالمه ایتمش اولان برذات عالیقدرك یوزینه باقغه طاقت

بشریه یتمدیکی * وانبی اولو العزم پیغمبرلر بیله کورمکه مقتدر اولمدیغی حالده کندی زعمکزجه اصل آله بالله دیککز ذاتك اوتوز اوچ سنه یریوزنده ذکور واناث بونجه یهود وکفارنه وجهله یوزینه باقغه وانکله منازعه ومکالمه ایتمکه مقتدر اولدیلر • دیو کندولره سؤال اولنمق دخی لازم کلور «فسبحان من اضل عقولهم واظلم سبیلهم» ودخی (تورات المثنی) نك اوتوز ایکنجی فصلنده حالا باقك که بن اول بن ایم • وبنمله غیری اله یوقدر * بن اولدیررم • وبن دیرلدیرم • وبن اوریرم • وبن اوکلدرم • والمدن قورتاران کیمسه یوقدر * دیو جملهٔ بنی اسرائیله خطاب اولنمش * واصلا شریك باری اولمدیغی نص وبیان بیورلمشدر (اشته) الوهیت (مسیحی) اثبات بابنده نصارانك الك قوی دلیللری کلمات سابقه اولدیغی کبی جملهٔ دلیلرندن بریسی دخی (یوحنا) انجیلنك اولکی بابنده کندی عندندن اوله رق وحضرت (عیسی) دن نقل ایتمیه رك یازدیغی سوزلردر * چونکه سابقا برنبذه اشارت اولندیغی اوزره مرقوم (یوحنا) اولا صفت کلام • ذات واجب الوجودك عینی اولدیغی • وقدیم • وازلی • ایدوکنی • ابتداء کلام وار ایدی • وکلام الله قاتنده ایدی • والله کلام ایدی • اول فی الابتداء الله قاتنده ایدی • دیه رك ادعا ایتمش وبعده دونوب وکلام جسد اولدی * هم پرلطف وحقیقت ایکن ارامزده مکان طوتدی * وبز انك جلالنی بابانك بریجك اوغلنك جلالنی کبی کوردك • دیدیکندن وبوندن مرادی دخی (مسیح) اولدیغندن نصاری بوسوزلرك ظاهرینه نظرا اشته (یوحنا) دخی مسیحك الوهیتنی تصریح وبیان

ایتمشدر * دیرلر • ومر قومی * ودخی دیکرانا جیل اربعه
مؤلفلرینی رسول مسیح وبلکه فی الحقیقه خطا
وسقامتدن معصوم رسول الله بالله دکلرندن • کلام
وکفتارلرینی از هر جهت سند وحجت اتخاذ ایلرلر * امدی
سابقا بیان اولندیغی وجهله هر نقدر مر قوملرك اختلاف
وتناقضلری • وتکاذب وتصادملری • نفس الامرده خطا
وسقامتلرینه دلیل و برهان • وبو سوزلر جناب (مسیحدن)
منقول اولمدقلری جهتلرایله دخی اصلا اعتباره شایان
اولمیه جقلری مستغنی بیان ایسه ده • بزلر { ولا تجادلوا
اهل الکتاب الا بالتی هی احسن } قول جلیلنه امتثالا
اهل کتاب ایله مجادلهٔ حسنه یولنی طوتوب دیرزه که مر قوم
(یوحنا) نك بشریت وعبودیت (مسیحی) مشعر • ونبوت
ورسالتنی مخبر • بالذات جناب (مسیحدن) نقل و روایت
ایتدیکی سوزلرینه نظرا • کلام جسد اولدی • دیمکدن مرادی
(نصارا) نك زعم وتوهملری کبی صفت قدیمهٔ ازلیه
اولان وذات واجب تعالی ایله قائم بولنان • کلام نفسی • اللی
ایاقلی • صاچلی • طرناقلی • انسان اولدی • دیمك دکلدر • بلکه
مر قومك بوندن مرادی انجق جناب (مسیحك) سبب
ایجادی کلمهٔ کن • ومادهٔ وجودی نفخهٔ (جبریل) امین
اولدیغنی بیان ایتمکدر * انجق مر قوم حد ذاتنده امی بر آدم
اولدیغندن لایقیله حسن تعبیره موفق اوله میوب بو قدرجه
افادهٔ مرامنه مقتدر اوله بیلمش • وکلام جسد اولدی *
یعنی جسدك ایجادینه سبب اولدی دینه جك یرده جسد
اولدی دیمشدر * وفی الاصل مر قوم کندی لسانی اوزره
یازدیغی کتابده بویله یازمش اولمق * وبعده ترجمه اثنالرنده

(نصاری) کندی زعم واوهاملرینه موافق ترجمه ایدوب
یازمق احتماللری دخی واردر * زیرا بو کتابلری تحریف وتغییر
ایتمك من القدیم مر قوملرك عادت مستمره لریدر (نتکیم)
مر قومك رسالهٔ (اولاسنك) بشنجی بابنده {٧} جون کوکده
شهادت ایدنلر اوجدر • بابا • وکلمه • وروح القدس
بونلر ایسه اوجی دخی بردر {٨} ویر اوزرنده دخی شهادت
ایدنلر اوچدر * روح • وصو • وقان • وبو اوچ نسنه اول
بر نسنه یه متفقدر {٩} انسان شهادتنی قبول ایدرسك
اللهك شهادتی دخی بیوکدر * زیرا اللهك شهادتی بودرکه
انك ایله کندی اوغلنه شهادت ایلدی • دیو یازلمش اولان
عباره لر فی الاصل (یوحنا) نك کندی سوزلری اولمیوب در تیوز
تاریخلری اثنالرنده اکابر نصارادن (اوغستینوس) نام راهبك
کتاب مذکور کنارینه شرح مقامنده یازدیغی سوزلری
اولدیغی وصکره کلنلر (اقانیم ثلثه) دعواسنی اثبات ایچون
اصل کتابه درج وادخال ایلدکلری جمله نك معلوملری
اوله رق • حتی یقین وقتلرده (اوروپاده) بوندن طولایی
خیلیجه قیل وقاللر تحدث ایتدیکی مشهور • وغزته اوراقنده
بیله مسطوردر * (وکذلك (دانیال) علیه السلام
نسبت اولنان کتابك طقوزنجی فصلنده ترکی • وفارسی •
وعبرانی • نسخه لرنده وانتمش ایکی هفته دنصکره مسیح
منقطع اوله دیو مصرحا یازلمش ایکن بو عباره • بنی
اسرائیلده بر دخی مسیح یعنی پادشاه کلمیه جکدر * دیمکی
افاده ایتمکله حضرت (عیسی) نك صلب وقتلنی اثباته
دلیل اوله میه جغندن • ونصاری ایسه اولا مسیح دیمکدن
مراد حضرت (عیسی) در دیوب بعده کلامك جزء

ثانیسیله دخی صلب وقتلنی اثبات ایتمك ایستدكلرندن عربی نسخه‌لرنده زعم واوهاملرینه موافق اوله‌رق (و بعدالاثنین والستین اسبوعا یقتل المسیح) دیو یازمشلره وینقطع كلمه‌سنك یرینه یقتل كلمه‌سنی وضع ایدوب بو وجهله علنا وصراحة كتاب مذكورك عباره‌لرینی تبدیل وتحریف ایلمشلردر * وبوندن ماعدا دها نیجه نیجه تحریفاتلری واردر كه آنلرك بر بر تعداد وبیانلرینه بو رساله‌ٔ مختصره‌نك تحملی یوقدر (پس) بونلره قیاسا عباره‌ٔ مذكوره‌یی دخی تحریف ایتملری استبعاد اولنه‌میه‌جغی دركاردر

وعلی كل حال مرقومك بو سوزلردن مرادی نصارانك زعم وتوهملری كبی حضرت (عیسی) یه الوهیت عزو وافترا ایلمك اولمدیغی دیگر روایتلرندن ظاهردر * چونكه مرقوم بو سوزلرك عقبنده حضرت (یحیی) حضرت (عیسی) یی كوردكده (اشته الله تعالی نك قوزوسی كه عالمك كناهنی رفع ایدر . اودر . اول كیمسه كه بن آنك ایچون دیدمكه عقبمجه برآدم كلیور كه . بندن اول اولمشدر * زیرا بندن مقدم ایدی . دیدیكنی . وكذا اوچنجی بابنك آخرنده دخی بو مثللو سوزلر سویلیه‌رك محضا جناب حقك قولی ورسولی اولدیغنه وبیاغی انسان . وآدم . ایدوكنه شهادت ایلدیكنی یازمش * والتنجی بابنده دخی بالذات حضرت (عیسی) دن نقل ایله پس اكا یعنی حضرت (عیسی) یه دیدیلر كه نه ایلیه‌لم كه اللهك عملی ایله عامل اولالم حضرت (عیسی) جواب ویروب آنلره دیدیكه اللهك عملی بو در كه اكا ایمان كتوره سز كه آنی الله ارسال ایلدی دیدیكنی وكندی حقنده مجرد

(جناب)

جناب حقك قولی ورسولی اولدیغنی اعتقاد ایتمكی خلقه تعلیم ایلردیغنی روایت ایلمش (وكذا) سكزنجی بابنده دخی جناب مسیح یهودیلره خطابا (اماسز حالا بن آدمی كه سزه الله تعالی دن اشتدوكم حقی عرض ایده‌رم . اولدرمك استرسكز بونی ابراهیم ایتمدی . سز باباكزك یعنی شیطانك عمللرینی ایدرسكز . اندن اكا دیدیلر كه بز ولد زنا دكلز . بر بابامز وار . فقط یعنی الله وحضرت (عیسی) انلره دیدیكه الله تعالی باباكز اولیدی . بنی دخی سوردكز . زیرا بن اللهدن چیقوب كلدم . بن كندمدن كلمدم . لكن او بنی ارسال ایلدی دیدیكنی . وبیاغی آدم . وانسان . اولدیغنی تصریح واقرار ایتدیكنی حكایه ایلمش * وبونلره مماثل دخی برچوق سوزلر كتابنده یازمش ایكن بتكرار دونوب حضرت (عیسی) نك الوهیتنی ادعا ایتمیه‌جكی . وبونك خلافنه ذاهب اولمسی فرض اولندیغی تقدیرجه حضرت (یحیی) ایله حضرت (عیسی) یی تكذیب وتجهیل ایتمسی لازمكله‌جكی دركاردر

(وبردخی) مرقوم صفت كلام . ذات واجب الوجودك عینی اولدیغی كتابنك اولنده ادعا وبیان ایتمشكن صكره نه وجهله دونوب ده كلام جسد اولدی دیه بیلور * حالبو كه صفت موصوفندن مفارقت ایتمدیكی . ومفارقت ایتمسی فرض اولنسه بذاتها قائم اولمسی لازمكله‌جكی * وبو دخی ذوات كثیره‌نك اثباتیله شركی نتیجه ویره‌جكی * وبوندن بشقه دها برچوق محذوراتی موجب اوله‌جغی * عامه‌ٔ علما وكافه‌ٔ حكما وفلاسفه‌نك بیله اجماع واتفاقلریله ثابت اولمش * وكتب كلامیه وحكمیه‌ده برهانلریله قرار

بولمش بردعوادر و (اکرچه) مرقوم حد ذاتنده امی
وعلوم ومعارفدن بیخبر اوله رق بالقیجی برآدم اولدیغی
مسلم ومشهور اولدیغندن * وعلی الخصوص کتابنی یوز
یاشندنصکره یازدیغندن. معتوه اولمسی دخی ملحوظ
ایدوکندن . عقل ونقله مغایر بویله برطاقم خرافاتك
کندوسندن صدوری مأمول ایسه ده . هله بوسبتون
مجنون لایعقل اولدیغی مطالعه ایتدیکمز کتابلرده منقول
دکلدر * تاکه اویله کندی نقل ایتدیکی کلاملرك خلافنه
ذاهب اولمش . وحضرت (یحیی) ایله حضرت (عیسی) یی
تکذیب وتجهیل ایتدیکندن ماعدا جمیع علما وعقلانك
عکس وخلافنه بریول طوتمشدر دیه لم (نعم) اکرچه
کندوسندنصکره نصارادن پك چوق اوقوریازار آدملر
بومسلك ومذهبده بولنمشلر ایسه ده . بوعقائدلری دلیل
وبرهانه مستند اولمدیغی . ومجرد بوسوزلرك ظاهرینه نظرا
ایمان وتصدیق ایلدکلرینی . وبورالردن بحث وتفتیش
حرام اولدیغی علنا وصراحة کتابلرینه یازمشلر * والیوم
طوائف نصارانك جمله سی بویولده کتمکده بولنمشلردر *
ولایقیله بحث وتفتیشه موفق اولانلر دخی عاقبة الامر
عقاید نصارادن رجوع ایدوب بهدایة الله تعالی مسلمان
اولمشلردر * قال تعالی من { یهدالله فهو المهتد ومن یضلل
فلاهادی له } وعلی کل حال هدایت دنیلان شئ ید
قدرت الهیده اولدیغی . ویالکز سوز ایله وحجت برهان ایله
ایش بتمدیکنی (یوحنا) دخی التنجی بابنده مسیحدن
نقل ایله کیمسه بکا کلمکه قادر دکلدر . مکربنی کوندرن بابا
آنی چکه ده . یعنی هدایت ایلیه ده بن انی صولك کوننده

احیا ایلیم . دیو یازمشدر که بوسوز دخی علنا وصراحة
جناب (مسیحك) رسالت وعبودیتنی اثباته دلیل وحجت اولدیغی
ظاهردر * وبونلردن ماعدا دها برچوق سوزلر کتب
مذکوره ده موجود ایسه ده . انلرك بربر شرح وایرادنه
بومختصرك مساعده سی اولمدیغندن ترك اولندی *
تحقیق وتفصیل مراد ایدنلر (تخجیل) و (کتاب الاعلام)
و (هدایة الحیاری) ودها سائر ردیه لری دخی مطالعه ایلیه لر *
(قالدیکه) (قرآن) عظیم الشانده دخی { یااهل
الکتاب لاتغلوا فی دینکم ولاتقولوا علی الله الا الحق انما
المسیح عیسی بن مریم رسول الله وکلمته القیها الی
مریم وروح منه فامنوا بالله ورسله ولا تقولوا ثلثة انتهوا
خیرا لکم انما الله اله واحد سبحانه ان یکون له ولد له
ما فی السموات وما فی الارض وکفی بالله وکیلا }
قول جلیلی ایله ثابت اولدیغی اوزره حضرت (عیسی) یه
کلمة الله . وروح الله . تسمیه بیورلمشدر * وبوبابده
خیلیجه تحقیقات عمیقه وار ایسه ده علی وجه الاجمال
سبب تسمیه سی بودرکه . جناب (مسیح) باباسز یالکز کن امر
شریفیله وجوده کلمش . وایجاد وخلقتده محضا بو کلمهٔ طیبهٔ
الهیه سبب اولدیغندن . تسمیة المسبب باسم السبب قبیلندن
اوله رق بویله جه تسمیه بیورلمشدر * واکرچه { اذا اراد شیئا
ان یقول له کن فیکون } مفادنجه فی الحقیقه جمیع اشیا کن
امر شریفیله وجوده کلمش وبواجلدن { قل لو کان البحر
مدادا لکلمات ربی لنفد البحر قبل ان تنفد کلمات ربی }
فحوای منیفنجه جمیعا انلر دخی کلمات الهیه تسمیه
بیورلدقلری معلوم ومسلم بولنمش ایسه ده * بوعنوان محضا

ذات عالیٔ نبویلرینی تشریف وتکریمدن . وطائفهٔ یهودك نسبت قبیحه لرینی رد ودفعدن اوتری خاصة جناب (مسیحه) علم قلنمشدر {٩} * (نتکم) (ابراهیم) علیه السلامه خلیل الله و(نوح) علیه السلامه نجی الله و(آدم) علیه السلامه صفی الله و (موسی) علیه السلامه کلیم الله دینلمشدر * وروح الله تسمیه سنك سری احیا فعلنه مظهریتلرینی . وکمالیله روحانی مشرب اولدقلرینی اعلان . ولفظهٔ جلاله یه اضافتك نکته سی دخی حضرات اسماء الٓهیه دن (حضرت الالوهیته) کمال انتسابلرینی بیان ایچوندر * یوقسه نصارانك زعم باطللری کبی ذات باریدن برجزء اولدیغنی اشعار وایهام ایچون دکلدر * واکر اویله اولمیو بده انلرك زعم باطللری کبی . منه . لفظندن جزئیت معناسی مراد اولسیدی بومعنی (آدم) علیه السلام حقنده بطریق اولی ملاحظه اولنمق لازمکلوردی زیرا (قرآن) عظیم الشانده (آدم) علیه السلام حقنده مصرحا {ونفخت فیه من روحی} بیورلمش . وحتی کندویه سجده ایتمك ایچون دخی {فقعوا له ساجدین} دیو ملکلره امر اولنمشدر * حالبوکه ینه عند المتعال (آدم) ایله (مسیحك) مخلوقیتلری سیان طوتلمش وحقلرنده {ان مثل عیسی عندالله کمثل آدم خلقه من تراب ثم قال له کن فیکون} بیورلمشدر * والله اعلم بالصواب *

(واما اقنوم ثالث) دنیلان (روح القدس) خصوصنده مرقوملر ایله مکالمه نك طریقی بودرکه * اولا کندولره بوندن مرادلری نه اولدیغنی سؤال ایدرز * اکر ذات . وصفات باریدن بشقه قدیم . وازلی . و بنفسها قائم .

{٩} چونکه طائفهٔ یهود حضرت مسیحی زنایه نسبت ایدرلردی پس کندینی تطهیر ایچون جناب حق لطفاورحمة کلمهٔ الهیه یه نسبت بیورمشدر . یعنی سزك ظن ایتدیکز کبی انك سبب وجودی زنا دکلدر بلکه امر الهیدن عبارت اولان کلمة الله انك ایجادینه سبب اولمشدر . دیمکدر

اوله رق برذات اولدیغنی زعم وادعا ایلرلرسه * اولوقت علنا وصراحة شرك وضلالتلرینی اقرار وبیان ایلمش اولورلر * واصلا اهل کتابدن معدود اولمازلر * (واکر) روح القدس دیمکله صفات ذاتیهٔ الٓهیه دن اولان (حیات) صفتنی مراد ایدرلرسه . بوصورتده ذات باری ایله قائم اولان سائر صفات ذاتیهٔ ازلیه لر کبی برصفت اوله جغندن . الوهیتده مستقل . وبنفسها قائم . برذات فرض واعتبار اولنه میه جغی درکاردر * زیرا مطلقا صفت دنیلان شیٔ هرحالده موصوفیله قائم اوله رق کندوسیچون بروجود مستقل اولمدیغی بالبداهه معلومدر * زیرا اکر کندوسی ایچون بروجود مستقل فرض اولنسه . واولدخی بنفسها قائم بشقه برشیدر دنیلسه . اولوقت شخص واحدك ذوات عدیده دن ترکب ایتمسی * وهمدخی یانی باشنده کندویه آخر برقاچ شریك بولنمسی لازمکلورکه بونك بطلانی بدیهیدر

وکذلك صفتك بنفسها عدم قیامی حیثیتله موصوفندن انفصالی . وآخره اتصالی محال . وممتنع . اولدیغی دخی محتاج بیان دکلدر * زیرا انفصال . واتصال . دنیلان کیفیتلر بنفسها قائم اولان ذواتك شاننددن اولدیغندن ماعدا . ذات واجب تعالی ده بومقوله تغیراتك تصوری اصلا جائز اوله ماز * چونکه بونسنه لر علامت حدوث وامکاندر . نتکم بوابحاثك براهین وادله سی کتب کلامیه ده تفصیلا مبسوط ومبیندر (امدی) بوبابده حال وکیفیت هرنقدر بویله اولدیغی جمیع علما وحکما عندلرنده مبرهن ومسلم ایسه ده * نصاری بالکلیه عقل ونقله مغایر اوله رق

بر يول طوتوب صفت كلام ذات واجب تعاليدن آيريلوب كندى مخلوقاتندن (مريم) نامنده بر خاتونك بطننه دخول * واوراده الوهيتده شريكى . وهمدخى اوز برادرى اولان (روح القدس) واسطه سيله كندويه مسكن ومأوى اولمق اوزره بر بدن انسانى عقد وتسويه . وانكله اتحاد وامتزاج ايتدكدنصكره سائر ابناء بشر كبى آناسندن طوغوب و(عيسى المسيح) تسميه اولنوب عالمده يه رك . ايچه رك . وسائر لوازمات مخلوقاته مبتلا اوله رق . اوتوز ياشنه كلدكده پدرى . وكندى . وبرادرى . طرفندن نبوتله مبعوث اولان (يحيى) عليه السلام نامنده بر پيغمبرك يدیله اردن نهرنده (وافتز) يعنى غسل اولنديغى آنده بتكرار برادرى وشريكى اولان (روح) مذكور پدرندن آيريلوب وكوكرچن شكلنه كيروب بعده اوزرينه قونوب . كندويه نبوت كتورمش وخاصة بنى اسرائيلدن كندى قوم وقبيله سنى توحيد بارى يه ايمان ودعوته مأمور قيلنمش . اولدخى پدر وبرادرينك امرلرينه امتثالا بوخدمته مباشرت . واوچ سنه قدر كمال جهد واقدام ايله وظيفهٔ نبوته مثابرت ايلمش ايسه ده * يهود عنود كندويه ازهر جهت مخالفت ومقاو مته آخر الامر كندوسنى اغليه رق . سزلیه يه رق . وكندى آله وربيسنه الهى الهى نيچون بنى بو يهوديلرك النده ترك ايتدك ديه رك صلب وقتل ايلمشلردر * ديرلر) واشته بو وجهله مذكور صفتلردن هر برلرينك ذات باريدن انفصاللرينى * وانواع فساداتى مشتمل اولدقلرى حالده آخره اتصاللرينى زعم وادعا ايلرلر * كه نه درجه لرده جهل وضلالت وكفر وغوايت اولديغى ارباب فهم ودانشك معلوملريدر *

(وبوندن) ماعدا صعود (مسيح) دنصكره (پندى قوسطى) ديدكلرى خمسين بيرامى ابتداسنده (روح) مذكور حواريونلر اوزرينه دخى كلوب انكله طواد قلرينى (لوقا) (اعمال الرسل) دنيلان كتابنك ايكنجى بابنده يازمش . وعلى الخصوص اندن اقدمجه حضرت (يحيى) نك پدرى (زكريا) عليه السلامه ووالده سى (اليصابت) جنابلرينه دخى كلوب انكله مملو اولدقلرينى انجيلنك ابتدالرنده نقل وحكايه ايلمشدر * وبونلردن بشقه سابقا ولاحقا دها پك چوق آدملره كلوب انكله مملو اولدقلرى . كرك كتب عتيقه لرده وكرك اناجيل اربعه ده مواضع عديده ده تصريح اولنمش ايسه ده . سابقا يازديغمز اوزره (پاولوسك) (قورنطوسلو) لره كوندرديكى رسالهٔ اولاسنك اوچنجى بابنده شاكردانه خطابا * بيلمزميسكز هيكل الله سكز . وروح الله ايچكزده ساكندر . ديديكى سوزلردن دخى ظاهر وعياندر * (اشته) بوروايتلره نظرا محذورات سابقه دن فضله اوله رق اصول وقواعد دينيه لرى مقتضاسنجه اشخاص مرقومه نك دخى بعينه مسيح كبى الوهيتلرينه ذاهب اولملرى لازمكلور * چونكه مسيحه نه وجهله (اقنوم كلام) حلول ايدوبده انكله متحد اولمش ايسه . بوآدملره دخى (اقنوم ثالث) ديدكلرى (روح القدس) حلول ايدوب انلرايله متحد وممتزج اولديغى . وانكله طولدقلرينى نقل وروايت ايلمشلردر * (فاما) اكر بونلرده اولان اتحادى مجازه حمل ايله تأويل ايدرلرسه بوصورتده مسيح ايله اولان اتحاديدخى اويله جه تأويل ايلملرى لازمكله جكى ارباب رشد وذكايه تعريف وبيانه حاجت

بو قدر * (و بردخی) اناجیل اربعه ده جناب (مسیح) بطن (مریم عذرا) ده (روح القدس) دن حاصل اولدیغنی یازمشلردر * بو صورتده پدری (روح القدس) اوله جغندن اکا ابن الله دینلمیوب ابن روح القدس دینلمك وبو بابده حضرت (یحیی) کندوسنك برادری اولمق لازمکله جکی دخی مستغنی بیاندر * زیرا حضرت (یحیی) دخی انك کبی (روح القدس) دن حاصل اولدیغنی (لوقا) انجیلنك ابتدالرنده یازمشدر

واما عقیدهٔ (اسلامیه) اوزره روح القدس دینمکله اکثریا (جبریل) امین مراد اولنور. نتکیم { وایدناه بروح القدس } ودخی { وارسلنا الیها روحنا فتمثل لها بشرا سویا } آیت کریمه لرینك تفسیرلری اثناسنده مفسرین حضراتی تحریر وبیان بیورمشلردر * وبونی (لوقا) دخی کتابنك اولکی بابنده والتنجی آیده همان اول ملك (جبرائیل) الله طرفندن (جلیل) مملکتنده واقع (ناصره) نام شهره ارسال اولندی. برقیزه که (آل داوود) دن (یوسف) نام برآدمه نشانلو ایدی * واول قیزك آدی (مریم) ایدی دیو الی آخرها صراحة یازمشدر * وروح دینمکدن بعض کره دخی مطلقا روح انسانی. وبعض کره تزکیهٔ تام بولمش اولان ارواح کملین. وبعض کره دخی برملك مخصوص. ووحی. وکلام ربانی. وکاهیجه دخی فیوضات وتجلیات الهی قصد واراده اولنور * وبونلرك هر برلرینك شواهدی وار ایسه ده مانع اختصار اوله جغندن بوراده تحریرلرندن صرف نظر قلندی

(قالد)

قالدیکه دردنجی مؤلف (یوحنا) انك اون دردنجی. واون بشنجی. واون آلتنجی. بابلرنده جناب (مسیحدن) نقل ایله یازدیغی روح القدسدنکه اصل لسان یونانیده اکا (پاراقلیطوس) دیمشلر وعربی انجیللرده (فاراقلیط) وترکی ترجمه لرنده کاه (معزی) وکاه (روح الحق) دیه رك. انواع دورلو تحریفلر ایله یازمشلردر * اندن هر حالده نصارانك زعم وادعالری کبی (اقانیم ثلثه) دن عد ایلدکلری (روح القدس) مراد اولمیوب بیاغی نوع بشردن بر پیغمبر ذیشان اولدیغی اون دردنجی بابنده (اکر بنی سورسکز امرلریمی کوزه دك. وبن بابایه یالوارایمده اوسزه برغیری معزی (یعنی تسلیجی) ویره. که دائما سزکله اوله. یعنی شول روح الحق که دنیا انی قبول ایده مز. زیرا انی کورمز وبیلمز. اما سز انی بیلورسکز. زیرا یانکزده در. وایچکزده اولاجقدر) دیدیکی سوزلردن ظاهردر * چونکه بوراده کی (برغیری) عباره سی بهر حال ایکی ذاتك وجودینی اقتضا ایدر * زیرا مغایرت دینلان معنی ایکی شیئك بربرینه نسبتیله تحقق ایدر * اشته بوراده اول ایکی ذاتدن بریسی (مسیحك) کندوسی اولدیغنده شبهه یوقدر * زیرا اولزمانده خارجده اندن بشقه بر تسلیجی اولمدیغی مجزوم ومحققدر * بناء علیه تقدیر کلام. بندن غیری دیمك اولور (امدی) بو غیری دیدیکندن مرادی اکر (روح القدس) در دیرلرسه. بو صورتده کندی عقیده لری مقتضاسنجه (اقانیم ثلثه) بیننده اولان اتحاد ومساواتی ابطال ایله مغایرتی اثبات ایتمك * و(مسیح) روح القدسك غیری و(روح القدس) دخی (مسیحك) غیری اولدیغنی اقرار ایلك لازمکلور (واکر)

تأویله قاچوبده بو سوزی سویلیان (مسیحك) جهت ناسوتیدر . ومغایرت اکا نسبتله در * لاهوتنك * بونده خبر ومدخلی یوقدر دیرلرسه * بو صورتدخی * لاهوت * ایله * ناسوتك * اتحادلرینی ابطال ایله (مسیحی) الوهیتدن عزل ایتمکی ایجاب ایدر (پس) علی کل حال نصارانك کندی مذهبلری مقتضاسنجه بوندن (روح القدس) مراد اولنه میه جغندن . کلام مذکورك معنای حقیقیسی . بندن غیری سزه بر پیغمبر کونده ره . دیمك اولدیغی واضح وآشکاردر (و عقبنده . دائما سزکله اوله . کلامی بقاء شریعتلرینه اشارتدر (یعنی) انك شرع شریفی اصلا منسوخ اولمیوب الی الابد ثابت وپایدار اوله جقدر دیمکدر * و (روح الحق) اطلاقی درجهٔ علیاده روحانی مشرب اولدقلرینی بیان . ودرگاه حقه کمال قرب واتصاللرینی اعلان . ایچوندر . و دنیا انی قبول ایده مز . زیرا کورمز وبیلمز دیمکدن مقصود نور نبوتلری . وکمالات باطنیهٔ روحانیه لری . جمیع انبیای عظام حضراتنك حاللری وروش وسیرتلری اولدیغی اوزره . عیون کفاردن مستور وپنهان . اما سز انی بیلورسکز دیمکله . انی کوروب بیلمك هر حالده دیدهٔ بصیرتلری مفتوح وکشاده اولان اهل ایمانك نصیبی اولدیغی بیان . و بعده زیرا یانکزده در وایچکزده اولاجقدر * دیمه نك معناسی . کندوسی عالم بالایه روان اولوب قدوم وبعثتی تبشیر بیوردقلری ذات عالیقدرك نور نبوت وچراغ رسالتلری اهالی ارض اره لرنده فروزان اوله جغنی تخصیص بالمقام ایچوندر . فاما قوملره خطابا کوررسکز . بیلورسکز . دیمسی غائبی حاضر منزلنه تنزیل ایله مراد اولاد واعقابلریدر * و بو کونا

خطاب اصلا موجب شك وارتیاب اوله ماز * زیرا علامات قیامتی تعداد وبیان اثنالرنده دخی مر قوملره خطابا سمواتك قوتلری صارصلدیغی . وآی کونش طوتلدیغی . ویلدیزلر دوشدیکنی . کوردیککزده بیله سز که اول کون یقیندر . دیدیکنی (متی) یکرمی دردنجی (ومرقس) اون اوچنجی بابلرنده نقل وحکایه ایتمشلردر * حالبو که مر قوملر اول نسنه لردن برینی کورمدکلری . والی الآن سموات وارض علی حالها باقی قاله رق بوندنصکره وقت مرهونده اول شیلر وقوع بوله جغی . جمله نك مجزوم ومصدقلریدر *

(اشته) علی کل حال انلرك زعم وتوهم ایتدکلری (روح القدس) اولمدیغی . و بیاغی نوع بشردن بر پیغمبر عالیشان ایدوکی . عبارهٔ مذکوره نك سیاق وسباقندن ظاهر وآشکار اولدیسه . اولدخی هر حالده بزم سیدمز * ونور جان وجنانمز * خاتم النبیین * و رسول الثقلین * مکی . ومدنی . وقرشی * محمد المصطفی الامین * صلوات الله وسلامه علیه وعلی آله واصحابه وخلفائه اجمعین . الی یوم الدین . افندمز حضرتلری اولدیغی شمس تابان کبی ظاهر وعیاندر * شوندن اوتر یکه جناب (مسیح) دنصکره اندن بشقه خلقی توحید باری یه دعوت ایده رك . ومعجزات باهرات ایله مؤید اوله رق . وسیر واخلاقی ازهر جهت انبیای متقدمین حضراتنك سیر واخلاقنه تطابق ایلیه رك . عالمده بر ذات دخی ظهور ایتمامش . ودیدهٔ کائنات اصلا آنك مثل ونظیرینی کورمامش . وعالمده انك دین وشریعتی کمال سرعتله منتشر اولدیغی کبی بر دین وشریعت دخی وضع اولنوب انتشار بولمامشدر * (اشته) کندوسی خبر ویروب دعوی ایتدوکی . وقرآن عظیم الشان

شهادت ایلدیکی اوزره . کندوسندنصکره بشقه بر پیغمبر کلمامش . وخاتم النبیین اولدوکی . وجمیع اقوال واخبارنده . وعلی الخصوص بو سوزنده صادق اولدیغی . هروجهله بلاشك ولاشبهه تحقق ایلمشدر * (پس) بو حال وکیفیتلر دخی هر کسك کوزلری اوکنده اوله رق معجزات عظمی وبراهین کبری اولدیغی . اهل انصاف قتنده معلوم ومسلمدر * انجق بو نوع معجزات آفاقیه‌لر یالکز ظاهر بین اولنلره کوره‌در * (فاما) فی الحقیقه براهین بقاء شریعتلری اولان . ومظهر سر نبوتلری بولنان . خلفاسی یدندن بر کل قوقلینلر . وبوی کلمهٔ توحیدی عالم جاندن طویانلر . ومستغرق دریای محبتی اولانلر . معجزات انفسیه ایله قانع اوله رق . بونلرك جمله سندن مستغنی . وسرمایهٔ عشق وعرفان ایله صورتکدا یانده بای وغنی درلر * قال تعالی {اومن کان میتا فاحییناه وجعلناله نورا یمشی به فی الناس کمن مثله فی الظلمات لیس بخارج منها} الایة وقال تعالی {لهم البشری فی الحیوة الدنیا وفی الاخرة لاتبدیل لکلمات الله ذلك هو الفوز العظیم} وفی الحقیقه بقای شریعتدن وعدم منسوخیتدن مراد بو معنالردر * (چونکه) شرع منسوخ ایله بر کیمسه نقدر عامل اولسه سر توحیده اصلا واصل اوله ماز * وسرای عرفانه دخوله قطعا بریول بوله ماز * جمیع اعمالی جسد بی روان کبی اوله رق حالی یمان وامامی شیطان اولور

(وبعده) بن سزه بو نسنه‌لری سویلدم یانکزده ایکن * امامذکور (معزی) یعنی اول (روح القدس) که بابام انی بنم اسمم ایله کوندره جکدر * یعنی بن نصل رسول الله

تسمیه اولنور ایسم اولدخی بو عنوان جلیل ایله تسمیه بیوریله جق * وکندویه نبی الله * ورسول الله . دنیله جکدر * اوسزه هرشئی اوکرده . وسویلدیکم نسنه‌لری خاطرکزه کتوره . دیمشدر که معناسی ظاهردر *

(وبعده) بن ارتق سزکله چوق سویلشمم * زیرا بو دنیانك سلطانی کلیور . اما بنده انك هیچ علاقه‌سی یوقدر * چونکه جناب (مسیح) بنی اسرائیلدندر * وسلطان الکائنات ﷺ افندمز حضرتلری عربی وقرشیدر * بینهماده علاقهٔ صوریه اولمدیغی درکار اولدیغندن ماعدا . کتاب مستقل . وشریعت مستقله . صاحبی اولدقلری جهتله دخی جناب (مسیحه) بر تعلق واحتیاجلری اولمدیغی واضح واشکاردر *

(وبعده) باب (١٥) لکن بن سزه بابادن کوندره جکم (معزی) که (روح الحقدر) وبابادن صادر اولمشدر * یعنی کوندرلمشدر * کلدوکی زمان بنم ایچون شهادت ایلیه دیمشدر * که خاتم المرسلین افندمز حضرتلری جناب (مسیحك) کرك نبوت ورسالتلرینه . وکرك یهود ونصارانك حق عالیلرنده تفوه ایتدکلری افك وافترادن بریٔ الذمه . اولدقلرینه شهادت بیوردیغی . واز هر جهت شان عالیلرینی ترفیع ایلدیکی مستغنیٔ بیاندر *

(وبعدذا) باب (١٦) بنم کیتدوکم * یعنی سمایه رفع بیورلدیغم * سزه نافعدر * زیرا اکر بن کیتمزسم (معزی) سزه کلمیه * چونکه شریعت مستقله . واحکام مختلفه صاحبلری اوله رق ایکی رسول بر زمانده جمع اولدقلری * وایکی ارسلان بر پوستده صیغمدقلری * معلوم

ومشهور دردر ﴾ واکر کیدرسم بن انی سزه کوندره‌یم * یعنی جناب حقه رجا ونیاز ایده‌یم * ودرکاه عزتدن سرعت ارسالنی سؤال ایده‌یم (بو دخی) شایان دقتدر که بو سوزلرك جمله سنده . کتدیکم . وکیدرسم . دیمشدر . که آمنا وسالمًا سمایه رفع بیورلملرینه دلیلدر * بو قسد نصارانك ظن وتوهملرینی افاده ایده جك صلب وقتل لاقردیلرینی اصلا سویله ممشدر * ﴿ اولدخی کلدوکی زمان ﴾ دأب مرسلین اوزره ﴿ دنیایی کناه وبر وحکم ایچون الزام ایلیه ﴾ یعنی کفاری قولا وفعلا خبط والزام وقهر وتدمیر قیله ﴾ کناه ایچون زیرا بکا ایمان کتورمزلر بر ایچون زیرا بن ﴾ انلرك شر وفتنه لرندن نجات بولدیغم ومحفوظ اولدیغم حالده آمنا وسالمًا ﴾ بابامه کیدرمده ﴿ یعنی ربمك امر وفرمان بیوردیغی محله که سمادر رفع بیوریلورمده ﴾ سزبنی آرتق کورمیه‌سز وحکم ایچون زیرا بو دنیانك سلطانی آرتق مدان اولمشدر ﴾ یعنی خلاق عالمه شریك اثبات اولنمش وحقنده کفر سویلنمشدر * ویاخود کندی حق عالیلرنده وقوع بولان طائفهٔ یهودك ظلم واهانتلرینی مراد ایتمشدر * ویاخود سید الانبیانك کفاردن چکدیکی اذا وجفالری قصد ایتمشدر * ویاخود نفس الامرده بوسوزلر لایقیله نقل وترجمه اولنمدیغندن بویله جه مبهم یازلمشدر ﴾ بعده سزه دخی سویلیه جکم چوقدر * اما سز حالا انلری تحمل ایتمکه قادر دکلسکز نهایت اول (روح الحق) کلدوکی زمان اوسزی هر حقه ارشاد ایلیه . زیرا او کندودن سویلیه جکدر . اما هرنه ایشتدیسه انی سویلیه ﴾ یعنی کندویه هرنه وحی

اولندیسه انی تبلیغ بیوره . بوسوزك مأل ومفهومی بعینه {وما ینطق عن الهوی ان هو الا وحی یوحی} آیت جلیله سنك مأل ومفهومی کبیدر ﴾ وسزه کله جك نسنه لردن خبر ویره ﴾ که مراد علامات قیامت واحوال دوزخ وجنت وامثالی نسنه لردر که فی الحقیقه بونلرك احوال وشانی (قرأن) عظیم الشانده شرح وبیان بیولدیغی کبی هیچ بر کتابده دخی بیان اولنمامشدر * ﴿ اوبنی تعزیز ایلیه ﴾ یعنی آنفا تحریر اولندیغی اوزره حقمده شهادت بیوروب ازهرجهت مستحق اولدیغم شان وپایه‌می وعلی الخصوص صلب وقتل اولنمیوب بلکه معززا ومکرما سمایه رفع بیورلدیغمی خلقه بیان واعلان بیوره ﴾ زیرا بنمکیدن اله جق وسزه بیلدیره جکدر * ﴿ یعنی بن نصل وحی وکلام ربانی یی (جبریل امیندن) آلوب سزه بیلدیررسم اولدخی بویله جه آندن اخذ وتلقی ایدوب خلقه تبلیغ وبیان بیوره جقدر ﴾ بابامك هرنه سی وار ایسه بنمدر آنك ایچون بنمکیدن آله جق وسزه بیلدیره جکدر دیدم ﴾ دیو یازمشلردر

(معلوم) اوله که بو عباره لری کندی عقیده لرینه اویدرمق ایچون حین ترجمه ده تحریف وتغییر ایلمش اولدقلری عربی انجیللرندن ظاهردر * چونکه بیك سکز یوز قرق سکز سنهٔ میلادیه سنده (لونده ده) طبع ایلدکلری نسخه لرده بشقه دورلو یازلمشدر . که بعینها بورایه نقل ایله ترجمه قلندی (وهو یمجدنی) دخی اوبنی تعظیم وتمجید ایلر (لانه یأخذ مما لی) زیرا او بنمکیدن الور یعنی (جبریل امیندن) اخذ ایلر (ویخبرکم جمیع ما للاب) وبابا ایچون ثابت اولان

شيلرك جمله سنى سزه اخبار ايدر * يعنى جناب واجب
الوجودك اوصاف وكمالات عليه سنى كما هو حقها بيان ايلر
(فهولى) زيرا اوجبريل بنمدر * يعنى ميانه مزده صحبت
كامله . ومعارفهٔ جزيله . اولمق حسبيله بر بريمزه اختصاص
تامّه مز واردر * چونكه جمله نك معلومى اولديغى اوزره
جناب (مسيح) محضا آنك نفخهٔ نفيسه سيله وجوده
كلمش * وزير جناح نظارتنده نشو ونما بولمغله هرحالده
پدرى مثابه سنده بولنمش * وبو جهتلردن بينمارنده
اختصاص كامله حاصل اولمشدر (فمن اجل هذا) پس محضا
بوخصوصدن طولايى (قلت انه يأخذ مما لى ويخبركم)
ديدمكه تحقيقا او بنمكيدن آلور وسزه خبر ويرر يعنى آنجق
بومعنالردن اوترى بنمكى ديه رك . آنى نفسمه مضاف قلدم
ديمك اولور * اشته عربى نسخه لرنده هر نقدر بويله
يازلمش ايسه ده تركى يه ترجمه اثنا سنده مجرد كندى مذهبلرينه
اويغون كتورمك ايچون (يخبر) فعلنك مفعول ثانيسى
اولان (جميع) كلمه سنى مبتداء ومابعدنده كى (فهولى) جمله سنى
خبر تقدير ايدوب (هو) ضميرينى دخى مبتدايه ارجاع ايتمشلر *
وبوندن بشقه (ماللاب) عبارة سنه بر ياى متكلم دخى ضم
وعلاوه ايده رك (مالابى) معناسنى ويرمشلر * وعلى كل حال
عبارهٔ مذكوره نك معناسنى بوزمشلردر * ومع هذا
ولوادّعا وترجمه ايتدكلرى كبى اولديغى تسليم اولنسه دخى
ينه عبارهٔ مذكوره قابل توجيه اوله رق آنلرك مرادلرينى
افاده ايتمز * زيرا تقدير كلام «باباعك هر نه سى وار ايسه بنمدر»
يعنى بن آنك رسولى وخليفه سى اولديغم حيثيتله بنم تصرفم
آنلرده جاريدر * زيرا اوبكا اعالى واسافلده تصرفه اذن

ورخصت وحكم وقدرت ويرمشدر * وينه فى الحقيقه
اصالة جمله سى آنك اولديغى (يوحنا) نك اون يدنجى بابنده
(آنلرسنك ايدى وآنلرى سن بكا ويردك) ديديكى كلاملرندن
وسابقا تحرير اولنديغى اوزره (زبدى) اوغللرينه خطابا
(صاغمده ياصولمده اوتورمق المده دكل كه سزه ويره يم
نهايت بابادن كيمه حاضرلنديسه آكا ويريله) ديو سويلديكى
سوزلرندن ظاهردر «آنك ايچون» يعنى بن آنك خليفه سى
ونائبى اولديغم ايچون «بنمكيدن آله جق وسزه بيلديره جكدر
ديدم» ديمك اولور كه هرحالده ينه آنلرك مرادلرينى افاده
ايتميوب بوندن مراد ياغى نوع بشردن بر ذات اولديغى
كندى اصول وقواعدلرى مقتضاسنجه بو سوزلردن دخى
ظاهردر * زيرا اكر آنلرك زعم وتوهملرى كبى ثالث ثلثه
عدّ ايلدكلرى (روح القدس) مراد اولسيدى (بنمكيدن
آله جق وسزه بيلديره جكدر) كلامنك اصلا بر معناسى
اولمازدى . شوندن اوتريكه غيريدن اخذ وتعلمه محتاج اولان
ذات بهرحال مخلوق ومصنوع اولمق لازمكله جكندن
كندوسنده الوهيته اصلا اهليت واستحقاق قالماز . كركسه
زعم وتوهملرى كبى شركاسندن آلسون . وكركسه آنلرك
غيريسندن آلسون . حالبوكه شركاسندن آله جغنه دخى
قرينه يوقدر * زيرا ابندن ويا خود بابادن آله جقدر ديمامش .
بلكه بنمكيدن آله جقدر ديمشدر . كه هرحالده آنلرك غيرى
اولمق اقتضا ايدر . ولكن بالفرض والتقدير شركاسندن
الديغى صورتده . ياكندى نفسنده بولنميان شئ آله جق .
وياخود كندوسنده دخى آنلر كبى موجود اولان شئ
آله جقدر

(امدی) اکر کندوسنده بولنمیان شیٔ آلورسه آنلردن رتبه‌سی دون • ومحتاج وزبون • اولدیغی تحقق ایلیه‌جکندن بوصورتده اصلا آنلره شریك ومساوی اوله‌میوب • مرتبهٔ الوهیتدن سقوطی لازمکلور • واکر کندوسنده موجود اولانی بتکرار آنلردن اخذوتعلم ایده‌جکدر دنیلورسه • بودخی حاصلی تحصیل دیمك اوله‌جغندن کندو سنك عبث ایله اشتغالندن ماعدا برمعنایی مفید اولماز • بوایسه مغایر علم حکمت • ومخالف شان الوهیت اولدیغی • وعلی کل حال کلمات مذکوره‌لرك معنالری آنلرك زعم واوهاملرینك خلافنه ایدوکی ازهرجهت ظاهر وآشکار اولمشدر *

(فاما) قرآن عظیم الشانده { ومبشرا برسول یأتی من بعدی اسمه احمد} آیت کریمه سنده (احمد) اسم شریفی تعیین وتخصیص بیورلمش • بوراده ایسه کاه (تسلیجی) وکاه (روح الحق) لفظلری ایله ترجمه وتحریر قلندیغندن بینهماده مطابقت تامه بولنمامشدر • دنیلورسه (جواب) هرنقدر لسان یونانی‌یه ترجمه اثنالرنده تسلیجی معناسنه اولان (پارقلیط) لفظی ایله یازلمش ایسه‌ده جناب مسیحك لسانی یونانی اولمدیغی جمله‌نك معلوم ومسلملریدر * بنا برین احتمالدرکه بومقامده اصل تلفظ بیورد قلری اسم (احمد) معناسنه اوله • ویاخود الفاظ مشترکه‌دن اوله‌رق هم (احمد) وهمدخی (تسلیجی) معنالرینه کله‌ده نصاری کندی مذهبلرینه اویغون کلان معنایی اخذ ایله ترجمه ایتمش • ویاخود اول زمان ترجمه ایدن آدملر قلت دقت وعدم درایت ومعرفتلرندن سهو وغفلت ایله

(تحریف)

تحریف وتغییر ایلمش اوله‌لر * چونکه بومقوله تحریفات هرزمان کندولردن صدور ایتدیکی • ودفعاتله وقوع بولدیغی • بورساله‌ده مواضع عدیده‌ده اثبات وتعیین قلنمش وعلی الخصوص سابقا (اشعیا) علیه السلامه نسبت اولنان صحفك طقوزنجی بابنده یازیلان اسملرك تعداد وترجمه‌زی اثناسنده کیفیت تحریفلری وضوح تام اوزره یازلمشدر * حالبوکه قومپانیه‌لر ایله صنعت طبع ایجاد اولنه‌لیدنبرو کتب مذکوره‌نك بربرلرینه مطابق اولملرینه ومیانه‌لرنده اختلاف بولنماسنه پك چوق اهتمام ودقت دخی اولنمقده‌در * اوائلده ایسه بویله دقتلر اولمدیغی ونصارانك اکثریسی جاهل وغافل بولندقلری جمله‌نك معلومیدر * (پس) قیاسا علی ذلك بوراده دخی اویله اولمسی ظن غالب ایله مظنون ایسه‌ده آیت کریمه‌ده ذکر بیوریلان بشارتدن مراد بعینهما بو سوزلر اولدیغی تعیین وتخصیص بیورلمدیغی حیثیتله حضرت (عیسی) نك دفعهٔ اخراده تبشیر بیوردقلری بشقه برکلام نبویلری اولمق احتماللیدخی واردر * چونکه تکلم بیوردقلری کلاملرك جمله‌سی بو کتابلرده مضبوط ومقید اولمدیغی مؤلفین مرقومینك ناصیهٔ تألیفاتلرندن ظاهر ونمایان اولدیغندن فضله خلافنی ادعایه نصاراده دخی قطعا لیاقت بولنمدیغی (یوحنا) نك کتابی ختامنده ﴿پس چوق نسنه‌لردخی وارکه حضرت (عیسی) انلری ایلدی اکر بر دبر یازلمش اولسه‌لر تخمینم بوکه یازیلاجق کتابلر دنیایه صغماز آمین﴾ دیو یازدیغی کلام بیانندن آشکاردر (وبونکله برابر اشبو تقدیر ایتدیکمز بشارت اخری قرن

ثالث اثنالرنده ترك وابطال ايلدكلرى (اناجيل) متروكلرده يازلمش و روايت قلنمش اولمق دخى مأمولدر * ولكن جه فائده كه كتب مذكوره نك اكثريسى ضايع اولمش واصل (انجيل) شريف كبى شمديكى حالده انلردن دخى براثر قالمامشدر

خاتمه

معلوم اولى العلم ومجزوم ذوى العرفان اولديغى اوزره دين دنيلان شئ محضا جناب رب العالمينك رضاء شريفنى تحصيل * و وظايف عبوديتى ادا واكمال ايچون انبياى كرام ورسل عظام حضراتنه وحى اولنان تعليمات الهيه واحكام شرعيهٔ ربانيه دن عبارتدر * يوقسه عقل وفكردن مستنبط اولان برطاقم اوهام وخيالات اولمديغى {قل ما كنت بدعا من الرسل وما ادرى مايفعل بى ولا بكم ان اتبع الا ما يوحى الى} ودخى {وما ينطق عن الهوى ان هو الا وحى يوحى} آيت كريمه لرندن ظاهردر * پس دينك واحكام شرعيه نك اصل وضعنده وجه محرر اوزره عقل و فكرك مدخلى اولمديغى جهتله بو بابده هر نقدر بونلر استعمال اولنوب ارتكاب كلفت قلنسه برشئ نى مفيد ومنتج اوله ميه جقلرى و دينك كنه و حقيقتى واسرار ودقايق على وجه اليقين لا يقيله وتماميله بيله ميوب فتح مشكل ايده ميه جكلرى دركاردر (چونكه هر نسنه يا بلديغى آلت واسطه سيله ياپيلور بوزيلور (وهر كليد كليدلنديكى اختيار ايله قپانور آچيلور (واكر دنيلورسه كه جناب حق عقل و فكرى عبث مى يراتمش وبونلرى انسانه نيچون ويرمشدر (جواب جناب خالق لم يزل حضرتلرى عقل وفكرى انسانه محضا قابل خطاب اولمق واوامر و نواهىٔ الهيه سنى فهم

واذعان ايله و ظايف عبوديتى ادا واكمال ايدوب بى عقل وشعور اولان سائر بهايم وحيواناتدن از هر جهت كسب امتياز ايتمك ايچون احسان بيورمشدر * يوقسه كندوسيله مخاطب اولديغى اوامر و نواهىٔ الهيه واسرار دينيه نك كنه و حقيقتنى و علل واسبابنى اكلامق و بو بابده كندى بيلديكى واستديكى كبى چون وچرا ايتمك ايچون ويرمديكنى {لا يسئل عما يفعل وهم يسئلون} آيت جليله سيله خبر ويرمشدر * وبو مقوله غوامض اسرار الهيه يى ادراكه انده اقتدار اولمديغنى {وما اوتيتم من العلم الا قليلا} {وخلق الانسان ضعيفا} قول كريملرى ناطق ومبيندر (خلاصهٔ كلام) حقايق امور الهيه واسرار ونواميس شرايع دينيه مجرد وسايط عقل وفكر ايله وانلردن مستنبط اولان علوم فلسفيه وقضاياى منطقيه و قياسات هندسيه وحسابيه ايله بيلنور شيلر اولميوب * بيلنسه بنه انجق الهامات وتعريفات ربانيه وتجليات وكشوفات سبحانيه ايله بيلنور * وبونلره نائل ومظهر اولمق دخى محضا دائرهٔ ولايت خاصهٔ محمديه يه دخول . وبالفعل مقامات اولياء اللهه وصول ٭ ايله حصول بوله جغى {الا ان اولياء الله لا خوف عليهم ولا هم يحزنون ٭ الذين آمنوا وكانوا يتقون ٭ لهم البشرى فى الحيواة الدنيا وفى الاخرة ٭ لا تبديل لكلمات الله ٭ ذلك هو الفوز العظيم} آيت جليله سنده وعد وتبشير بيوريلان {لهم البشرى فى الحيواة الدنيا} نظم كريمندن مستبان ٭ وخواص اولياء الله حضراتى حيات دنيالرنده دخى حائز مراتب عرفان وايقان ونائل تجليات و كشوفات بى پايان ٭ اولدقلرى بى ريب وگماندر * واشبو عطاياى جليلهٔ سبحانيه يه نيل ووصول دخى محضا

ارادهٔ الهیه ومشیت ربانیه یه منوط ومربوط اولدیغندن وارتق بونده کیمسه نك مدخلی اولمدیغندن رضای حق تحصیله سعی وغیرتدن بشقه هیچ بر یول یوقدر * وجناب حقك رضای عالیسنی تحصیل دخی مجرد عقل وفکر ایله ممکن ومیسر اولمیوب بونلرك جمله سی بو بابده لال وحیران • وجاهل وسرکردان • قالدقلرندن (اشته جناب واجب الوجود لطفا ومرحمة انبیای کرام • ورسل عظام • حضراتنی بعث وارسال وانلره کتابلر وحی وانزال ایلیوب رضای شریفنی تحصیل ایلمنك یولنی قوللرینه کوسترمش وینه کندوسی تعریف وبیان بیورمشدر * بعده اکا تمسك ایله رضای حق تحصیل ایتمش واول مراتب جلیله یه واصل اولمش اولان اولیای کملین وعلماء دین حضراتی آنی یعنی رضاء اللهی تحصیلك طریقنی کتابلرنده بر تفصیل شرح وبیان بیورمشلردر که انلرك مجموعی علی الاجمال برقاچ نسنه دن عبارتدر *

(برنجیسی) اولا مذهب اهل سنت والجماعة اوزره تصحیح عقیده ایتدکدنصکره محضا جناب واجب الوجودك رضاء شریفنی تحصیل نیت خالصه سیله وانجق وظیفهٔ عبودیتی ایفا واجرا قصدیله (الهی انت مقصودی ورضاك مطلوبی) دیه رك وآره یره کرك دنیوی وکرك اخروی بشقه هیچ بر غرض ومراد قاتمیه رق کوجی وطاقتی یتدیکی قدر جمیع اقوال وافعالنی شرعشریفه وسنن سنیهٔ (احمدیه) یه تطبیق ایله اوامر الهیه یه امتثال ونواهیدن اجتنابه سعی وغیرت وتقوایه ملازمتله قولا وفعلا وعملا واعتقادا شرعشریفك خلاف وخارجنده بولنمیوب

ازهرجهت انی کندی نفسی وعقل وفکری ورأی وتدبیری اوزرینه تقدیم وتحکیم ایتمکدر * چونکه شریعت دنیلان شیٔ قرآن عظیم الشانده منزل ومذکور وکتب احادیث صحیحه ده مروی ومسطور اولان وبونلردن مستنبط اوله رق کتب فقهیه ده مقید ومبین بولنان اوامر ونواهیٔ الهیه وسنن سنیهٔ احمدیه ومسائل دینیه دیمکدرکه فی الحقیقه بونلرك اوامره متعلق اولنلری امراض روحانیه نك علاج ودوالری وعقاقیر واجزالری مقامنده اولوب دیکر منهیاته دائر اولنلری دخی سبب تزاید وتهیج مرض اولان اطعمهٔ مضره واغذیه وخیمه لر مثابه سنده در * وطریقت دنیلان شیٔ اشبو اوامر ونواهیٔ ربانیه واحکام دینیه یی بالفعل اجرا ومقتضاسیله عمل ایتمك وبخلوص البال انلری درعهده والتزام ایدوب کما ینبغی حقلرینی ایفا ایلمنك آدیدرکه بعینه خسته کندی مبتلا اولدیغی مرضنه مداواته مباشرت واستعمال ادویهٔ نافعه ایله چاره جوی صحت وموجب تزاید مرض اولان اطعمهٔ مضره دن احتما ومجانبت ایلمسی کبیدر * ومعرفت دخی اشبو اعمال شریفه ومجاهدهٔ شرعیه نك تأثیرات وثمراتنی فی الجمله نفسنده ذوقا معاینه وانوار ولطایفنی قلب وروحنده اجمالا مشاهده دن کنایه درکه مریضك حال نقاهتی مثابه سنده در یعنی بعد استعمال الادویه وجودنده علامات صحت نمایان وامید خلاص وامارات شفاء نمودار وعیان اولمق کبیدر * وحقیقت دخی اعمال مذکوره نك کما ینبغی تأثیراتنی ذوقا وعیانا مشاهده دن ماعدا کنه وحقیقتنه واسرار ودقایقنه وحکم وضع وتشریعنه

باذنه تعالى علم واطلاع كسب ايتمك وحق اليقين مرتبه سنه
وصول ايله بطريق الوراثة علوم نبويه دن حصه دار
ورضاء حق تحصيل ايله عند الله اولياء كملين ومقربين
وصديقيندن اولمقدر كه بطبيعه خسته تك تماما مرضندن
خلاص ونجات بولوب كسب صحت وكماليله نائل عافيت
اولمسى مثللو در قال تعالى { وننزل من القرآن ماهو
شفاء ورحمة للمؤمنين ولا يزيد الظالمين الا خسارا }
اشته بو اول شجرهٔ شريعت الهيه ودوحهٔ طريقت
محمديه دركه بى حدّ واحصا اثمار واعطا ايتديكى
ثمرات لذيذه وفواكه مرغوبه لردن اك اعلا واحلالرى
بونلردر * وشبهه يوقدر كه جناب واجب الوجود
حضرتلرى برقولنى حضرت الوهيتنه تقريب مراد
بيوردقده اولا اشبو دين مبين وطريق مستقيمه هدايت
وشرعشريف محمدى ايله عمله موفقيت احسان بيورر
واول كيمسه يى كه شيطان كبى مظهر قهر وجلال ومصدر
غىّ وضلال قيلمش وحضرت الوهيتندن طرد وتبعيد نى
اراده ايلمشدر * ناچار انك كوزلرينه اشبو جادهٔ مستقيم
معوج وناهموار وفسحت ووسعتى غايتله تنك وطار
كورينور * قال الله تعالى { فمن يرد الله ان يهديه يشرح صدره
للاسلام ومن يرد ان يضله يجعل صدره ضيقا حرجا كانما
يصعد فى السماء } صدق الله العظيم . (ايكنجيسى) دخى
{ يا ايها الذين آمنوا اذكروا الله ذكرا كثيرا آيت جليله سيله
فرضيتى ثابت ومقرر اولديغى اوزره چوق چوق جناب حقك
ذكر شريفنه مداومت ايلمكدر * واكرچه ذكر الله وبوندن
صكره تحرير اولنه جق شيلر آنفا ذكر اولنان شريعته

تمسك مسئله سنده جمله سى داخل ومندرج ايسه لرده خاصة
بونلر امراض روحانيه نك اك قوتلو دوالرى ورضاء حق
تحصيل بابنده پك معتنى مسائل ووسائل اولدقلرندن
اولياء الله حضراتى كتابلرنده تخصيص بالذكر بيورمشلر
وبو خصوصلره دائر پك چوق تنبيه ووصيتلر ايلمشلردر .
حتى پيشواى ارباب طريقت ورهنماى جادهٔ شريعت
وحقيقت اولان (امام قشيرى) قدس سره حضرتلرى رسالهٔ
مشهوره سنده (الذكر ركن قوى فى طريق الحق سبحانه
وتعالى بل هو العمدة فى هذا الطريق ولا يصل احد الى الله
الا بدوام الذكر) بيورمشلردر * وبونلردن ماعدا
ذكر اللهك فضائلى بابنده دها پك چوق آيات واحاديث
نبويه وارد اولمشدر كه . انلره اطلاع كسب ايتمك استيان
فضائل ذكر حقنده جمع وتحرير ايتديكمز رسالهٔ
مطبوعه مزى مطالعه بيورسونلر * وافضل الذكر
لا اله الا الله كلمهٔ طيبه سى اولديغى وتلاوت (قرآن) عظيم
الشان دخى اعظم ذكردن ايدوكى آيات واحاديث
شريفه لر ايله ثابتدر * (اوچنجيسى) دخى { واذكر اسم
ربك وتبتل اليه تبتيلا } آيت جليله سيله تصريح بيورلديغى
اوزره كثرت اختلاط ومعاشرتدن اجتناب وذكر وعبادت
مولايه عكوف وملازمتله خلوت كزين اوله رق برطاقم
مالايعنى سوزلر ايله اضاعهٔ وقت وانفاس ايتمك وعبث
يره خلقك ديدى قوديسنه قارشميوب اختيار سكون وعزلت
ايلمكدر * قال الله تعالى { ولا تقف ما ليس لك به علم
ان السمع والبصر والفؤاد كل اولئك كان عنه مسئولا
ولا تمش فى الارض مرحا انك لن تخرق الارض ولن تبلغ

الجبال طولا كل ذلك كان سيئه عند ربك مكروها} وسيد
الكائنات افندمز حضرتلرى اوائل حاللرنده غارحراده
خلوت وعزلت ايتدكلرى ومدينهٔ منوره يه تشريفلرندن
صكره دخى هرسنهٔ رمضانك عشر اخيرنده اعتكافه
ملازمت ايده‌رك امت واصحابنى دخى بوكا ترغيب وتشويق
بيوردقلرى وحضرت (موسى) دخى جبل طورده
قرق كون متماديا بلا اكل وشرب خلوت جقاروب نائل
تجليات بى انتها اولديغى وسائر انبيا ورسل عظامك دخى
مسلك ومشربلرى بو واديلرده كذران ايتديكى كتب
تفاسير واحاديثده مسطور ومبيندر * دردنجيسى دخى
نفس امارهٔ يى سمرده جك وحجاب ظلمانى اولان طبيعت
كثيفه يه امداد ايده جك اكل وشربى تقليل ايله صوم
وجوعه دوام ايتمك وبو وسيله ايله نفسك صفات
بهيميه سنى كسر وازاله ورضاء حق تحصيله آنى ازعاج واماله
ايلمكدر * كه بو دخى دأب وسيرت انبيا واوليا اولديغى
وعلى الخصوص ﴿خواجهٔ كائنات﴾ افندمز
حضرتلرينك واصحاب كرامنك روش وحاللرى بو اسلوب
اوزره كذران ايتديكى وحديث شريفنده (ماملاء ابن آدم
وعاء شرا من بطن بحسب ابن آدم لقيمات يقمن صلبه فان كان
لامحالة فثلث لطعامه وثلث لشرابه وثلث لنفسه) بيوروب
كثرت اكل وشربدن تحذير وتقليل غذايه ترغيب ايلديكى
وبو بابده تأكيدى مفيد دها برچوق اخبار صحيحه وارد
اولديغى كتب احاديثده محرردر (بشنجيسى دخى كيجه‌لرى
صلاة تهجده قيام وذكر الله وتلاوته اهتمام وسحرلرده
استغفاره دوام ايله تقليل منامدر كه بو صفتلر ايله متصف

اولان مؤمنلرى مدح وثنا حقنده {والذين يبيتون لربهم
سجدا وقياما ودخى ان المتقين فى جنات وعيون آخذين
ما آتاهم ربهم انهم كانوا قبل ذلك محسنين كانوا قليلا
من الليل ما يهجعون وبالاسحار هم يستغفرون وفى اموالهم
حق للسائل والمحروم} آيات جليله لرى نازل اولمشدر *
(التنجيسى دخى {ان الله وملائكته يصلون على النبى
يا ايها الذين آمنوا صلوا عليه وسلموا تسليما} فرمان الهيسى
مقتضاسنجه خاتم الرسل والانبياء ورهبر اوليا واصفياء
شفيع الامم فى الدنيا والعقبى حبيب خدا ﴿محمد مصطفى﴾
صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه چوق چوق صلاة وسلام
كتوره‌رك هروقت نور نبوت وروحانيت عليه‌لرينه باكمال
محبت ربط قلب وتوجه ايله استمداد واستفاضه ايتمك وذات
نبويه لرينى جناب حقه تقربه محضا وسيلهٔ حسنه وشفيع
ورهبر اتخاذ ايلمكدر • قال تعالى {قل ان كنتم تحبون الله
فاتبعونى يحببكم الله ويغفر لكم ذنوبكم} وقال
عليه الصلاة والسلام {لا يؤمن احدكم حتى اكون
احب اليه من نفسه وماله وولده ووالده والناس
اجمعين} وبو بابده هر نقدر اطراء ومبالغه اولنسه
لايق وسزاو واجب وبجا ايسه ده همان امام بوصيرينك
(بيت) دع ما ادعته النصارى فى نبيهم * واحكم بما شئت
مدحا فيه واحتكم) بيت غراسيله اكتفا وقناعت ايدوب
وحقوق مصطفى وآل واصحابنك تفصيلنه اطلاعى شفاء
شريفك قسم ثانيسنك باب ثانيسنه احاله ايلرز (يدنجيسى)
دخى {واعبد ربك حتى يأتيك اليقين} قول جليلى مفهوم
منيفنجه عبوديت وطاعته بر مدت معينه تعيين وتخصيص

ایتمیوب الی آخر العمر جناب حقه قوللق و عبادت ایتمکه
عزم وجزم ایتمك و منشط ومکره وقبض وبسط وفقر وغنا
وصحت ومرض هرنه حال ظهور ایدرسه صبر وتحمل
ایله وظایف عبودیته اصلا وهن و خلل کتورمیوب مرکز
استقامتده ثابت و برقرار اولمق وبجمله ایتامکدر » کورمزمیسنکه
علوم وصنایع دنیویه قوای بشریه ایله حاصل اولور کن
بو نتیجه سنه لر مدارس ومکاتبه ملازمتله و برمدت خلوت
وعزلت اختیار ایتمکله تحصیل اولنور . قنده قالدی بر علم
جلیل الهی که محضا مشیت ربانیه وارادهٔ ازلیهٔ سبحانیه یه
منوط ومربوط اوله (واکر) بوراده اعتراض اولنورسه که
(اکر) بویله هرکس خلوت کزین وتارك دنیا و زاهد
اوله جق اولورسه اولوقت دنیا خراب اولمق لازمکلمزمی
(جواب) خیر خیر اولوقت دنیا خراب اولماز بلکه سبب
خرابیهٔ دنیا اولان کبر وحسدلر وحرص وطمعلر و کذب
ودروغلر و بغض وعداوتلر واسراف وتبذیرلر اورتادن
قالقوب وجناب حقك { وماخلقت الجن والانس الالیعبدون }
قول جلیلی مفادنجه هرکس ما خلق لهی اولان وظیفهٔ
عبودیتنی ایفاء ایتمکله عالم باشدن باشه معمور وآبادان
اوله جغی بی اشتباه اولدیغی مثللو انبیای ورسل عظامك
بعثتلرندن غرض و دینك وضعندن اصل مقصود خلقی
اشبو دار الفسادن تنفیر وعبادت مولایه جذب و ترغیب
اولدیغی کافهٔ علماء دین بیان بیورمشلر . وخاصة امام
فخر رازی حضرتلری دخی * مطالب عالیه * سنك قسم ثانیسی
اولان کتاب النبواتك فصل ثالثی اولنده « اعلم ان منصب
النبوة والرسالة عبارة عن دعوة الخلق من الاشتغال بالخلق

الی خدمة الحق. و من الاقبال علی الدنیا الی الاقبال
علی الآخرة فهذا هو المقصود الاصلی الا ان الناس
لما کانوا حاضرین فی الدنیا و محتاجین الی مصالحها وجب
ان یکون له خوض فی هذا الباب ایضا بقدر الحاجة » دیو
یازمشدر (ولکن) نه چاره که هرکسده بو استعداد وقابلیت
و بو نعمت و سعادته نائل اولمغه مظهریت بولنمدیغی
{ ولوشئنا لآتینا کل نفس هداها ولکن حق القول
منی لاملأن جهنم من الجنة والناس اجمعین } آیت جلیله سیله
جناب ذی الجلال والاکرام کندوسی بیان ایلمش
وعلی الخصوص { ثم اورثنا الکتاب الذین اصطفینا من عبادنا
فمنهم ظالم لنفسه ومنهم مقتصد ومنهم سابق بالخیرات باذن الله
ذلك هو الفضل الکبیر } نظم کریمنده دخی امت مرحومهٔ
مصطفایی اوچ قسمه تقسیم بیورمشدر که بزم بوراده
یازدیغمز شیلر سابق بالخیرات اولان قسم
ثالثك مسلك ومشربلرینه اشارت و رضاء
حقك طریق تحصیلنی علی الاجمال بیاندن
عبارتدر والله اعلم بالصواب قال الله تعالی
{ قل کل یعمل علی شاکلته فربکم
اعلم بمن هو اهدی سبیلا }
وقد تم الکتاب

م

ادرنه قپوسی خارجنده مصطفی پاشا
تکیه‌سی شیخی یحیی افندینک مطبعه‌سنده
برنجی دفعه اوله‌رق بیک ایکیوز سکسان سکز
سنه‌سی محرم الحرامک التنجی کونی
طبع اولنمشدر

سنه ١٢٨٨ فی ٦ م